

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De Belgische nijverheid van 1939 tot 1945 — Economische wetgeving — Statistieken

DE BELGISCHE NIJVERHEID VAN 1939 TOT 1945

TEXTIEL- EN KLEEDINGNIJVERHEID

A — Het jaar 1939 en de eerste vier maanden van 1940

I — TEXTIELNIJVERHEID

Tot September 1939 bewoog de bedrijvigheid in de textielindustrie zich op het vrij matige peil van den herfst 1938. Hieruit bleek dat de structuurcrisis die op dezen nijverheidstak drukte, nog geen oplossing gekregen had.

Toen de oorlog uitbrak kwam er eenige kentering in den toestand. De vraag naar bepaalde textielproducten voor rekening der Geallieerden was een factor van herneming, doch weldra werd de grondstoffenvoorziening het meest acute probleem. Slechts na langdurige onderhandelingen met Groot-Brittannië werd de noodige scheepsruimte voor het vervoer van de ruwe textielstoffen verkregen; de onzekerheid, waarin de ondernemingen dienaangaande gedurende maanden verkeerden, hinderde de productie. Niettemin nam de omzet toe en, nadat een tijdlang naar een uitweg gezocht was, werd het vraagstuk der voorziening in ruime mate opgelost. Te dien aanzien was de toestand tijdens het eerste kwartaal van 1940 dan ook bevredigend te noemen: de aanvoer van ruw katoen verliep normaal, de moeilijkheden voor het bekomen van een *navycert* in de wolvoortbrengende landen werden door de blokkade-accorden uit den weg geruimd, de juteverzendingen die einde 1939 bijna geheel onderbroken waren hernamen terwijl de vlasproductie in eigen land betrekkelijk

overvloedig was, zoodat een ernstige schaarschte aan grondstoffen niet waarschijnlijk was.

De verbetering in den toestand was nochtans niet zeer belangrijk en reeds in April 1940 viel een algemeene tendens tot vertraging der productie, waarvan het dieptepunt bij de katoenindustrie lag, waar te nemen.

Katoen. — Gedurende de eerste maanden van 1939 ondergingen de noteeringen op de New-Yorksche markt geen enkele belangrijke wijziging; zij bleven op het gemiddelde — vrij lage — peil van het vorige jaar bewegen.

De markt werd nochtans voortdurend beïnvloed, enerzijds door de inkrimping van het verbruik ten gevolge van de bedrijfsslapte ontstaan uit de onzekerheid nopens de wending der politieke gebeurtenissen in Europa en anderzijds door de aanhoudende geruchten over regeeringsmaatregelen ten einde aan het probleem der prijsvalorisatie voor de katoenverbouwers een oplossing te geven.

Sinds begin Augustus overschaduwden evenwel de politieke factoren al de andere en bepaalden nog alleen de bedrijvigheid van de markt. Deze laatste, uiterst sterk door de internationale gebeurtenissen geschokt, vertoonde een aanzienlijke daling der prijzen.

De termijnnotering van October die op 1 Augustus nog sloot op 9,16, viel tot 8,37 cents per 30 Augustus, terwijl de termijnnotering van Juli terugliep van 8,38 op 7,78 cents.

Te Liverpool daarentegen steeg de termijnnotering van October van 4,52 per 1 Augustus tot 4,72 per 31 Augustus, de termijnnotering van Juli van 4,46 tot 4,69 punten.

Deze dispariteit was te wijten eenerzijds aan de betrekkelijk beperkte voorraden in Engeland en anderzijds aan de hausse der vrachttarieven en der verzekeringspremies.

In September vertoonden de markten een zeer bewogen uitzicht. Zelfs te New York had het bericht der vijandelijkheden een plotse hausse veroorzaakt, waardoor de koers van December in vier beursdagen van 8,20 cents tot 9,40 cents steeg in verband met speculatieve zoowel als regelmatige aankopen; de meening heerschte immers dat de oorlog het grondstoffenverbruik zou doen toenemen en de algemeene inflatie begunstigen. Te Liverpool, waar het op de markt beschikbare katoen zeer schaarsch was, stegen de noteringen in rechte lijn. De notering van December beliep per 1 September 4,96 punten, per 2 September 5,19, per 3 September 5,96 en per 4 September 6,21 punten. Na zeer onregelmatige beursdagen liepen de koersen terug tot 5,69 punten bij het einde der maand.

De tendens in den loop der maanden October en November, werd door een sterk afgeteekende koersstijging gekenmerkt.

In October hadden de posities op veraf liggende termijnen te New York 50 punten gewonnen, terwijl in November de koersen 85 punten vooruitgang boekten; te Liverpool beliep de stijging 164 punten, te Alexandrië 132 punten, te Bombay 50 roepies.

De belangrijke katoenuitvoer evenals het binnenlandsch verbruik in de Vereenigde Staten waren hoofdoorzaak van deze hausse, die overigens tot einde Februari 1940 aanhield.

In Maart en April werd de tendens nochtans minder vast, daar de bedrijvigheid der textielindustrie in de Vereenigde Staten verslaptte en de concurrentie van vreemde katoen sterker werd aangevoeld. De noteringen gaven dan ook een dalende tendens te zien. Deze baisse nam scherpere vormen aan naarmate de inlichtingen over den stand van den nieuwen oogst in de Vereenigde Staten talrijker en nauwkeuriger werden, waaruit bleek dat de voortbrenging nagenoeg gelijk zou zijn aan die van den vorigen oogst.

Dit verloop van de markt voor ruw katoen werd door onze *katoenspinners* zeer sterk aangevoeld, zoodat hun positie, welke in 1938 reeds moeilijk was, nog ernstiger werd. Wegens den moeilijken afzet der garens in het buitenland, konden de prijzen niet in voldoende mate aan de hausse van de ruw-katoenprijzen worden aangepast. De zaken bleven dan ook gedurende het grootste deel van 1939 weinig omvangrijk. Zoo de bedrijvigheid soms opflikkerde, verviel de markt weer spoedig tot kalmte.

Toch verschilde de toestand van de eene spinnerij tot de andere, naarmate men te doen had met modern geoutilleerde, goed ingerichte bedrijven, met weverijen gespecialiseerd in de voortbrenging van fijne garens, dan wel met ondernemingen die courante verbruiksgoederen voorbrachten.

De concurrentie werd steeds scherper ten gevolge van de opzegging van het accoord dat vorig jaar tusschen de spinners gesloten werd voor de reglementering van prijzen en productie.

Bepaalde ondernemingen hadden tot aanzienlijke prijsverlagen besloten, om een afzet te vinden voor voorraden welke ze, uit hoofde hunner drukkende financiële lasten, niet langer konden stockeeren.

In deze omstandigheden kon men de gewenschte prijsstijging voor de garens niet toepassen en vele ondernemingen moesten zonder — of met een zeer kleine — winstmarge werken.

Om dezen toestand te verhelpen, stelden de promotors van het kartel der katoenspinnerijen voor, de voortbrenging door een georganiseerde stillegging van den arbeid te beperken. Doch het beginsel der gedeeltelijke stillegging kon moeilijk aanvaard worden door spinnerijen die op volle capaciteit werkten en een voorstel om voor iedere onderneming als gemiddelde bedrijvigheid haar meest gunstige periode sinds 1936 te nemen, kende dan ook geen succes.

Daarentegen kon het prijsaccoord onder de spinners opnieuw worden verwezenlijkt toen, dank zij de prijsstijging van het ruw katoen, een zekere verhoging der garenprijzen mogelijk werd.

Zooals bekend is de overkapitalisatie onzer katoenindustrie de eerste oorzaak van een nagenoeg voortdurende crisistoestand in dezen sector. De *Moniteur textile* suggereerde een methodische inspanning om dit te verhelpen.

Dit blad is van oordeel dat gestreefd moet worden naar een toezicht op de uitbreiding der productiemiddelen en een uitschakeling van de overtollige outilleering. Men zou dit kunnen verwezenlijken door een overeenkomst tusschen de vereenigingen van voortbrengers, overeenkomst die de spinnerijen en zelfs de weverijen zou verplichten hun materieel gedurende twee of drie jaar niet te vermeerderen.

In dit verband zij aangestipt dat een belangrijke Gentsche groepeerer er in slaagde in den loop van 1939 de noodige kapitalen bijeen te brengen met het oog op den aankoop der Gentsche textielabrieken behorend tot de groep der vroegere Belgische Bank van den Arbeid. Haar doel was het materieel te demonteeren, de Belgische voortbrenging aldus te beperken en de prijzenmarkt te saneeren. Doch de onderhandelingen leidden niet tot het gewenschte resultaat; de kwestie had trouwens protest uitgelokt van politieke zijde, waarbij zich dan nog dit der spinners kwam voegen die in dit programma het wapen meenden te zien, dat de spinnerijen zou in staat

stellen buitensporige prijzen voor katoengarens aan de weverijen op te leggen.

Zooals wij verder zullen zien, kwam in den loop van het beschouwde jaar, het probleem der bedrijfsvoorwaarden in de katoenspinnerijen, de kwestie der grondstoffenvoorziening nog veel ingewikkelder maken.

Daar de politiek van Roosevelt op het beschikbare katoen steunde, kon niet worden overgegaan tot massale aankopen van voorraden waarvan de waarde op ieder oogenblik kon dalen door de toekenning van een belangrijke premie aan katoenuitvoerders door de Amerikaansche regeering.

Wegens de mogelijkheid van dergelijke *dumping* met de hieraan verbonden risico's, was voor de katoenspinnerijen een zeer voorzichtige voorzieningspolitiek geboden.

Anderzijds werden duizenden balen, die in verafgelegen havens waren ingescheept en voor Belgische weverijen bestemd waren, gedurende een bepaalden tijd in Engelsche of Fransche havens geblokkeerd. Alhoewel deze toestand naderhand verbeterde, bleef de aanvoer van katoen onregelmatig, omdat het scheepsonderzoek door de Engelsche en Fransche vlootautoriteiten dikwijls tot vrij belangrijke vertragingen aanleiding gaf.

De risico's en lasten welke aan een nauwkeurige raming ontsnapten en zelfs vaak niet te voorzien waren wegens de buitensporige stijging der vrachttarieven en der verzekeringspremies voor oorlogsrisico's, vormden voor de spinnerijen een nieuwen last die zwaar op den kostenden prijs drukte.

Anderzijds schaften de katoenuitvoerders met ingang van September den termijnverkoop op negentig dagen af, zoodat de spinnerijen hun aankopen à contant moesten doen.

De spinnerijen trachtten van de *Vereeniging der Wevers* een bijkomenden prijs van 75 centiemen per kg garen te verkrijgen voor de bestellingen ingeschreven vóór de vijandelijkheden en waarvoor de aanduidingen later gegeven werden.

Dit surplus, dat bedoeld was om de spinnerijen te vergoeden voor de hausse der grondstoffen veroorzaakt door de oorlogsomstandigheden in Europa, werd evenwel niet eenparig door al de wevers aangenomen. Slechts enkelen, waarbij zich eenige Nederlandsche invoerders gevoegd hadden, stemden er in toe deze prijsvermeerdering te hunnen laste te nemen.

Ten einde het hoofd te bieden aan de voorzieningsmoeilijkheden werd het ruw katoen in België met ingang van Augustus aan een uitvoervergunning onderworpen. Hetzelfde stelsel werd op den garenuitvoer toegepast met het tweevoudig doel de weverijen te bekwaamer tijd te voorzien en de prijsstijging der garens — door de wevers als buitensporig beschouwd — te bestrijden. Men had inderdaad opgemerkt dat de binnenlandsche verkoop van garen weinig belangrijk was, maar dat daarentegen een belangrijke afzet naar Nederland plaats had.

In den loop van het laatste kwartaal van 1939 en de eerste vier maanden van 1940 werd een inkrimping der vraag naar garens in België gecompenseerd door een aangroei van den uitvoer naar de oorlogvoerende landen, alsmede naar Nederland, Zwitserland, Hongarije en Lithauen welke landen bij ons vóór het conflict doorgaans geen bestellingen plaatsten.

T.a.v. de *katoenweverijen* opende het jaar 1939 met weinig bemoedigende vooruitzichten. Reeds het vorig jaar was de uitvoer der diverse soorten katoenen weefsels in België vervaardigd, aanzienlijk teruggevoerd. Hij dreigde nog verder in te krimpen ten gevolge van de restrictiemaatregelen van zekere landen die meestal belangrijke afnemers waren. De afneming van de vraag op de binnenlandsche markt, welke in 1938 merkbaar werd, nam anderzijds nog toe.

Tot in September ondervonden de weverijen nadeel van de bestaande wanverhouding tusschen groot- en kleinhandelsprijzen op de binnenlandsche markt. Terwijl de kostende prijzen stegen, daalden de verkoopprijzen steeds meer, zoodat de winstmarge practisch niet meer bestond.

De bestellingen werden nog zeldzamer; alleen aanvullende aankopen werden door de kleinhandelaars nog overgemaakt.

Op bepaalde uitvoermarkten nam de reeds levendige concurrentie nog toe, terwijl daarbij rekening diende gehouden met het risico van niet-betaling, dan wanneer vroeger deze mogelijkheid nooit onder oogen moest genomen worden. De kleine en middelgrote weverijen kwamen aldus niet meer in aanmerking voor zaken van eenig belang met het buitenland; alleen de groote ondernemingen waren nog in staat de toegenomen risico's bij den uitvoer op zich te nemen.

De gebeurtenissen van September hebben den toestand evenwel volledig gewijzigd.

Wegens gebrek aan voorraden, zoowel bij groot- als kleinhandelaars, ontstond er in het begin der vijandelijkheden een koortsachtige vraag, waardoor de katoenweverijen een van dag tot dag groeiende herneeming kenden.

Terwijl sedert jaren de koper op qualiteiten en prijzen afdong, was thans zijn eenige zorg zijn bestellingen zoo spoedig mogelijk te ontvangen.

Steeds meer stroomden de bestellingen binnen, terwijl de levertijden dienden verlengd, daar de weverijen zich niet meer tijdig bij de spinnerijen konden voorzien; deze laatste werden trouwens zelf in ontoereikende mate van ruw katoen voorzien.

Bij den aanvang van 1940 verbeterde evenwel de voorziening van grondstoffen zoodat de goed geoutilleerde ondernemingen op volle kracht konden werken zoowel aan bestellingen vanwege de militaire overheid als van hun gewone cliënteel, waaronder de groote warenhuizen. Andere minder goed uitgeruste weverijen moesten zich beperken, hetzij tot militaire bestellingen, hetzij tot orders van hun gewone cliën-

teele. doch, zooals bij de katoenspinnerijen, verschilde ook hier de toestand van de eene onderneming tot de andere.

De prijzen der weefsels konden verhoogd worden, zoodat de bedrijfsvoorwaarden een tijdlang belangrijk verbeterden. Toch ontstond er tegen het einde van het jaar opnieuw een sterke prijsconcurrentie, spijt de vooruitzichten van een nieuwe hausse. Aan het toentertijd bereikte bedrijvigheidspeil moest de voortbrenging spoedig de afzetmogelijkheden der binnenlandsche markt overschrijden; daar de uitvoerhandel door den oorlogstoestand aan stoornissen onderhevig was, mocht men zich aan een verslapping verwachten, zoodra groot- en kleinhandelaars de gewenschte goederenhoeveelheden zouden ingeslagen hebben.

Deze verzwakking teekende zich af tijdens de eerste maanden van 1940 en was oorzaak van nieuwe moeilijkheden tusschen wevers en cliënteete. Toen het publiek minder aankopen deed in den kleinhandel, bleek het dat de groothandelaars overdreven orders bij de wevers geplaatst hadden en enkelen weigerden de bestellingen in ontvangst te nemen. Anderen dongen af op prijzen en qualiteit ten einde hetzelfde resultaat te bereiken.

Niettemin mag aangenomen worden dat de weverijen in den loop der laatste maanden van 1939 en de eerste van 1940, zich gedeeltelijk konden opwerken uit den slechten toestand der eerste acht maanden van 1939.

De fabrieken van *katoenen tapijten* en stoffeeringsweefsels hebben ten gevolge hunner groote afhankelijkheid van de Amerikaansche en Engelsche markten veel nadeel ondervonden van den stijgenden last der transportkosten wat de eerste markt betreft, en van de bijna totale onmogelijkheid tot uitvoer naar de tweede.

Wol. — Gedurende gansch het jaar 1938 kon een aanhoudende daling der wolnoteeringen worden waargenomen. Deze tendens, die zich in het begin der lente van 1937 afteekende na een stijgende beweging die ten tijde van de devaluatie van 1935 een aanvang nam, handhaafde zich tot Juni 1939. Om dit tijdstip waren de steeds toenemende oorlogskansen oorzaak van een zekere koersstijging die sinds het uitbreken der vijandelijkheden scherpere vormen aannam. Van Augustus tot September was de hausse bijzonder sterk en het indexcijfer der prijzen vertoonde van de eene maand tot de andere een stijging van 141 punten, zoodat de coëfficiënt van 533 tot 674 vermeerderde. In October steeg het indexcijfer tot 686, terwijl het in December reeds op 844 lag; na een lichte daling in Januari 1940 bleef het indexcijfer, tot aan de invasie van ons grondgebied, zich ietwat boven het peil van 950 bewegen.

In de *wasscherijen en carboniseerbedrijven* bleef de bedrijvigheid in den loop der eerste acht maanden

van 1939 nagenoeg op het peil van het vorig jaar. Zooals reeds eerder gezegd kende deze industrie groote moeilijkheden sinds het algemeen gebruik van ingevoerde gewasschen wol. De stappen door de Verviersche wasschers gedaan om de ingevoerde gewasschen wol uit de openbare aanbestedingen te sluiten bleven zonder resultaat; vooral de concurrentie van Argentinië, dat uitvoerpremiën verleende, werd zeer scherp aangevoeld. De Verviersche wolkammerijen bleven nochtans zeer bedrijvig — zekere firma's werkten met drie ploegen —, dank zij de mogelijkheden door de termijnmarkt van Antwerpen geboden.

De wasscherijen en kammerijen uit de streek van Eekloo vertoonden tot de maand September 1939 een normale bedrijvigheid. Van toen af moest de bedrijvigheid op drie vijfden der capaciteit teruggebracht worden, daar deze bedrijven zich niet meer op de gewone wolmarkten konden voorzien. De schaarschte aan grondstoffen veroorzaakte in Januari 1940 een nieuwe vermindering der bedrijvigheid en wel tot 25 pCt. van het productievermogen. Daarna viel een zekere herneming waar te nemen, zoodat op den vooravond van den Duitschen aanval de fabrieken op 40 pCt. werkten.

De *spinnerijen* onderhielden een tamelijk goede bedrijvigheid.

In de kamwolspinnerijen was de toestand over het algemeen weinig veranderd. Bepaalde fabrieken konden nochtans een buitenlandsche cliënteete vormen, namelijk in Skandinavië en Nederland.

Zoo konden te Verviers en te Eekloo meerdere fabrieken met twee ploegen werken.

Wegens de gebeurtenissen konden de kaardwolspinnerijen niet hun normale hoeveelheden produceren; uitzondering hierop maakten de gespecialiseerde producenten die dan ook een zeer goede bedrijvigheid onderhielden. Bestellingen voor het leger kwamen eveneens aan zekere firma's ten goede.

Voor de weverijen geeft steeds de persoonlijke waarde van den ondernemer den doorslag. Het betreft hier inderdaad een industrie waarin de grondstoffen zeer oordeelkundig dienen aangekocht en een goede kennis van de markt vereischt is om er voordeel uit te halen. De concurrentie op de binnenlandsche markt bleef zeer scherp zoodat alleen de ondernemingen met een zeer goede outilleering en een stevige financieele positie het boekjaar zonder verliesaldo konden sluiten. T.a.v. den uitvoer klaagden de fabrikanten over de steeds grootere hinderpalen op de vreemde markten. Tijdens het jaar 1939 en het begin van 1940 boektén de fabrieken, die voor rekening der Landsverdediging werkten, talrijke bestellingen en werkten zelfs met twee of drie ploegen. De winstmarges bleven nochtans zeer matig.

Blijkens de statistieken van den buitenlandschen handel voor het jaar 1939 (tabel VII) viel, over het geheel, een vermindering van den wolimport en een

vermeerdering van den woluitvoer op te merken. Voor de eerste vier maanden van 1940 is de achteruitgang algemeen en zeer afgeteekend, zoowel voor den uit- als voor den invoer. Er dient nochtans opgemerkt dat tijdens deze laatste periode de uitvoer, naar waarde, een goede winstmarge liet. Inderdaad, vergeleken met de overeenkomstige periode van het vorig jaar, viel de uitvoer quantitatief terug van 23.600 t op 8.800 t, terwijl de waarde slechts daalde van fr 500 miljoen op fr 420 miljoen. Voor de eerste vier maanden van 1939 beliep de gemiddelde waarde per ton fr 21.170, terwijl in 1940 de overeenkomstige waarde fr 47.530 bereikte, zegge een vermeerdering van bijna 125 pCt.

Bij de inkrimping van den invoer in 1939 t.o.v. 1938 zijn al de wolvariëteiten betrokken, doch in absolute getallen werd de vetwol het meest getroffen, en daarna de gewassen, enkel bereide wol en de wolafval. In het uitvoeracres nam de vetwol slechts een gering aandeel, daar de uitgevoerde hoeveelheden slechts van 21.444 t in 1938 tot 21.835 t in 1939 stegen. Het feit dat de respectieve waarde dezer hoeveelheden van het eene jaar tot het andere verminderde — van fr 241 miljoen in 1938 tot fr 237,9 miljoen in 1939 —, niettegenstaande een gevoelige hausse der prijsindexcijfers, laat vermoeden dat het hier om wol van mindere kwaliteit gaat. Wijzen we er ten slotte nog op dat de uitvoer van vetwol gedurende de eerste maanden van 1940 op het nulpunt bleef, terwijl de invoer 5.928 t beliep.

Vlas. — Het volledig uitblijven van offertes van Russisch vlas, ten gevolge van het uitvoerembargo der Sowjet-regering, had op al de vlamarkten een vraag naar vlas van verschillenden oorsprong en kwaliteit doen ontstaan.

De Russische markt was de voornaamste bron van voorziening der spinnerijen over de geheele wereld; zoo daarbij in acht genomen wordt dat zelfs vóór den toestand door den oorlog geschapen, de Baltische Staten en Polen het Russisch vlas noch in quantiteit, noch in kwaliteit konden vervangen, dan is het duidelijk dat de vreemde koopers in grooten getale op de Belgische markt verschenen, zulks te meer daar onze weinig bedrijvige spinnerijen zich zeer terughoudend moesten toonen bij hun grondstoffenvoorziening.

Deze schaarschte aan vlas was oorzaak dat de Fransche, Duitsche en Engelsche koopers dadelijk alles opkochten wat op de markt werd gebracht. Deze dringende vraag bracht een opwaartsche beweging der prijzen teweeg. De rotors en vlasbrakers, overtuigd dat het hoogste peil nog niet bereikt was, toonden hunnerzijds weinig haast met het aanbod hunner waar en versterkten aldus de hausse-beweging.

In September 1939 plaatsten de Belgische spinnerijen, die plots met orders bedacht werden, opnieuw bestellingen, waaraan echter zeer moeilijk kon voldaan worden, vooral wat middenkwaliteiten betreft. Op al de dadelijk beschikbare hoeveelheden werd

beslag gelegd. De schaarschte was nijpend, vooral aan mindere kwaliteiten die aangewend worden tot het spinnen van groote nummers voor het weven van dekens.

In November had de Belgische militaire administratie de verplichting aangegaan 5.000 balen te leveren aan de spinnerijen die groote leveringen in aanbesteding hadden gegeven; zij kon evenwel slechts 2.000 balen ruw vlas vinden.

De vlasspinnerijen voerden een scherpe kritiek t.a.v. de hooge grondstofprijzen van de Kortrijksche rooten, braakindustrieën; ze waren van oordeel dat deze buitensporige prijzen, wanneer éénmaal de belangrijke behoeften van het leger zouden wegvallen, de Belgische lijnwaadindustrie ten gronde zouden brengen.

Voorstellen werden gedaan — waartegen de Kortrijksche rotors en vlasbrakers hevig protest aantekenden — om den export van Belgisch vlas te bemoeilijken door een heffing op den uitvoer, waarvan de opbrengst zou terugbetaald worden aan de verschillende takken der vlasnijverheid: rotors, brakers, spinners, bleekers en wevers. De spinners beweerden dat het onbillijk ware de belangrijke uitbreiding van de vlasbezaaiingen, veroorzaakt door de prijsstijging, alleen ten goede te doen komen aan de verbouwers die hun product zeer duur aan het buitenland verkoopen, zonder zich om de behoeften der Belgische spinnerijen te bekommeren.

Ook de prijzen van vlaswerk stegen nagenoeg in dezelfde verhouding als deze van het vlas. Nochtans verkregen de Belgische spinnerijen van de regering de tijdelijke opheffing der uitvoerlicenties en konden aldus de grondstoffen, welke ze vroeger voor het meerendeel uit de Baltische Staten betrokken, zich zelf voorbehouden.

Omstreeks Januari 1940 verslaptte de bedrijvigheid op de vlamarkt. De prijzen liepen terug, maar bleven toch nog op een hoog peil. De buitenlandsche koopers toonden zich meer terughoudend, terwijl de militaire administratie ongunstig reageerde op de hausse-beweging der prijzen en meer belangstelling voor de katoenwaren ging vertoonen.

De *vlasspinnerijen*, welke in 1938 niet meer dan één derde hunner normale productie bereikten, leden in 1939 onder de voortdurende hausse der grondstoffen. De afwezigheid van Russisch vlas op de Europeesche markten liet een monopolie aan de Belgische vlasproducenten, waardoor het bestaande evenwicht tusschen vlasproducenten, -spinners en -wevers verbroken werd.

Terwijl de spinnerijen hun mogelijkheden inzake grondstoffenvoorziening zagen inkrimpen, moesten zij anderzijds het hoofd bieden aan een verscherpte concurrentie vanwege de Fransche spinnerijen die bij ons een onbelemmerde markt vonden.

In September 1939 trad een kentering in, toen belangrijke bestellingen voor de behoeften van het

Fransche leger bij de Belgische spinnerijen geplaatst werden. Er ontwikkelde zich een krachtig redres in de vraag, en de garenhandel bleek zeer bedrijvig. Deze zakengang ontwikkelde zich zoowel in het binnen- als in het buitenland.

Volgens ramingen zou de productie met 50 tot 60 pCt. toegenomen zijn. Terzelfder tijd verminderden de garenavorraden, opgeslagen in magazijnen, met bijna de helft.

Deze sterke vraag maakte het mogelijk de prijzen te verhoogen wat overigens door de aanhoudende hausse van het onbewerkte vlas gerechtvaardigd werd. Zoo konden de spinnerijen een tijdlang hun bedrijvigheid onder gunstige voorwaarden uitoefenen.

Bij het einde van 1939 waren de statistische gegevens betreffende de vlasspinnerijen verstrekt door het *Centraal Bureau van vlas-, hennep- en jutespinnerijen van België* te Gent, als volgt :

Aantal vlasspinnerijen hier te lande in 1939	13 (onveranderd)
Aantal spindels in het land in 1939	250.000 »
Uitvoer door de spinnerijen in 1938	4.064 ton
Uitvoer door de spinnerijen in 1939	5.634 »
Invoer van vlagarens in 1938	3.792 »
Invoer van vlagarens in 1939	3.097 »
Gemiddeld bedrijvigheidspercentage der vlasspinnerijen t.o.v. hun capaciteit : 42 pCt.	

Reeds bij den aanvang van het jaar 1940 liep de bedrijvigheid opnieuw terug. Eerst reageerde de binnenlandsche markt en daarna de buitenlandsche militaire administraties tegen de prijsstijging en verminderden den omvang hunner bestellingen. In Maart nam de garenafzet sterk af. Enkele spinnerijen handhaafden hun zelfde bedrijvigheidstempo maar werkten toen voor hun voorraad. De overige zagen er zich toe genoodzaakt opnieuw den *short time* toe te passen.

De *linnenweverijen* hadden het uiterst moeilijk om tijdens het beschouwde jaar een zekere bedrijvigheid te handhaven. Zoo de verkoop op de binnenlandsche markt zeer te wenschen liet, daar het publiek de voorkeur gaf aan katoenen weefsels, die minder duur zijn, moet nochtans de stagnatie van den uitvoerhandel als hoofdoorzaak van dezen toestand worden beschouwd. Inzonderheid naar de Vereenigde Staten, die steeds goede afnemers voor ons lijnwaad waren, liep de uitvoer aanmerkelijk terug.

Gedurende het laatste kwartaal van het jaar konden nochtans enkele ondernemingen, die het risico aandurfd, groote partijen afzetten in het buitenland, vooral in Frankrijk voor de behoeften van het leger. Dit verklaart de vermeerdering van den gezamenlijken linnenuitvoer van 1939 t.o.v. 1938, welk jaar overigens zeer ongunstig was.

Gedurende de eerste maanden van 1940 verminderde de omvang der bestellingen aanzienlijk zoodat de afzet opnieuw inkromp.

De toestand der weverijen werd door de hausse van de garenprijzen nog ernstiger; de wevers beschouwden deze stijging ten zeerste overdreven. Tijdens de eerste maanden van 1940 trad een kentering in daar de speculatie op de markt voor ruw vlas verzwakte.

Het *Verbond der Linnenwevers van België* spande zich verder in om aan het lijnwaad de plaats terug te schenken waarvan het door zekere katoenen weefsels verdrongen was; het verkreeg van de Belgische militaire administratie bestellingen, wier uitvoering aan meerdere ondernemingen werk verschafte.

Jute. — Door opeenvolgende stijgingen waarvan de omvang steeds toenam toen het oorlogsgevaar zich toespitste en daarna toen het conflict uitbrak, liep de juteprijs op van £ 19 bij het einde van 1938 tot £ 36 tijdens de eerste dagen van September 1939 en tot £ 62 bij het begin van 1940.

Deze snelle prijsstijging laat zich verklaren door de sterke vraag voor militaire behoeften en voor den luchtafweer, aan welke vraag moeilijk kon beantwoord worden ten gevolge van den matigen oogst in 1938-1939 en de vertraging in het vervoer. De algemeene vermeerdering der vervoer- en verzekeringstarieven versterkte op haar beurt de prijsstijging.

Onze spinnerijen geraakten aldus in een uiterst neteligen toestand, want het was hun nagenoeg onmogelijk de garenprijzen aan de plotse stijgingen der grondstoffen aan te passen. Hun toestand werd daarbij nog verergerd door de moeilijkheid zich van de noodige hoeveelheden jute te voorzien. Zoo konden de wevers, ondanks de hun overgemaakte bestellingen van garens van elk gewicht en type, aan gansch hun personeel niet regelmatig werk verschaffen. De invoerstatistiek voor 1939 toont overigens aan dat de in het land ingevoerde hoeveelheden ruwe jute 25 pCt. lager waren dan in 1938 en 42 pCt. lager dan in 1937.

Zoohaast de vijandelijkheden in September waren uitgebroken, werd de regelmatige aanvoer van ruwe jute te Antwerpen stopgezet, wat een aanzienlijke vermindering of de volledige stillegging der bedrijvigheid in onze spinnerijen tot gevolg had.

Wat de juteweverijen betreft, zij kenden een periode van voorspoed zooals ze er sinds lang geen doorgemaakt hadden. Bovendien boekten ze belangrijke bestellingen van zandzakken voor het Belgisch leger alsmede talrijke buitenlandsche orders. Het instellen van uitvoervergunningen door de regering heeft nochtans de uitvoering dezer orders bemoeilijkt.

Breigoednijverheid. — In 1939 overtrof de afzet van breigoed licht het peil van 1938 dat overigens

niet zeer schitterend was. De eerste periode van het jaar gaande tot Augustus, werd gekenmerkt door een aanhoudende baisse der wolprijzen waardoor een overdreven concurrentie tusschen de fabrikanten ontstond. Terzelfder tijd bleef de vraag uit het binnenland terughoudend. De best geleide firma's hebben zich door een extra-inspanning bij den uitvoer uit den slag getrokken; zodoende konden ze hun productie handhaven en zelfs vermeerderen, in een inspanning om hun kostende prijzen te verminderen. De winsten bleven nochtans zeer laag.

Bij het uitbreken der vijandelijkheden in September ontwikkelde zich een plotse en sterke aangroei in de vraag naar de klassieke artikelen — kousen, sokken, vesten en diverse onderkleedingen — terwijl de gewone cliënteetele aarzelde bestelde fantasie-artikelen in ontvangst te nemen. De eerste artikelen worden uit voorraden verkocht terwijl de tweede slechts op bestelling vervaardigd worden. Er dient op gewezen dat al de orders vóór September ontvangen tegen de ingeschreven prijzen uitgevoerd werden. De cliënteetele van overzee aanvaardde de devaluatie van het pond voor zijn rekening te nemen door de zaken vóór den oorlog gesloten, tegen een wisselkoers van 28 belga's te betalen; de nieuwe prijzen bleven trouwens in ponden uitgedrukt — het pond had een waarde van 28 belga's — wat aan de gewone koopers toeliet over de werkelijke stijging te oordeelen.

De fabrikanten uit de streek van Leuze beschikten slechts over zeer beperkte grondstoffenvoorraden, in verband met de sinds het midden van 1937 voortdurend dalende prijzen. Zij konden zich trouwens vroeger gemakkelijk voorzien bij een Fransche spinnerij die de belangrijkste leverancier der streek was, maar die wegens de oorlogsomstandigheden haar leveringen spoedig moest inkrimpen en daarna stopzetten; hierdoor ondervonden de fabrikanten moeilijkheden bij de wolvoorziening. Ze zagen zich verplicht de fijne qualiteiten voor gansch de productie aan te wenden, daar de in België voorhanden kaardwol-garens geblokkeerd werden.

De aanzienlijke grondstoffenhausse bracht onmiddellijk een proportioneele prijsstijging met zich. Van September af werd op al de nieuwe bestellingen een prijsvermeerdering van 15 pCt. toegepast, waarbij zich daarna, volgens den aard der artikelen, nieuwe stijgingen voegden die opnieuw een interessante winstmarge mogelijk maakten.

Onder de bestanddeelen van den kostenden prijs hebben de loonen geen andere wijzigingen ondergaan dan een vermindering van 2,75 pCt. in Augustus, die in October te niet gedaan werd door een overeenstemmende vermeerdering. Op dit oogenblik stond het loonindexcijfer, berekend op basis van 1937, op 117 pCt. Voor 1940 werd een schikking getroffen die, in afwijking van de bestaande overeenkomst, de verhoogingen op 5 pCt. per kwartaal beperkte in verband met de aanhoudende belangrijke werkloosheid.

Een eerste verhooging van dit bedrag werd in Januari toegepast.

Spijt de prijsstijgingen bleef een belangrijke vraag naar de courante artikelen aanhouden, welke vraag nog versterkt was door de behoeften van het leger. Daarentegen kon van de fantasie-artikelen, die slechts een seizoenwaarde hebben, hetzelfde niet gezegd worden, vooral wat den afzet naar de meest bedreigde streken van het land betrof.

Anderzijds kon de uitvoer — die steeds onder *fob*-voorwaarden geschiedt, en zeer dikwijls met betaling bij het vertrek — door zekere fabrikanten volledig gehandhaafd worden, zelfs in fantasie-artikelen bestemd voor Zuid-Afrika, Canada, Latijnsch Amerika, welke landen de hausse aanvaardden omdat zij zich elders niet konden wenden. Ook Nederland bleef een belangrijke koper, terwijl de vraag der Skandinavische landen inkromp.

In den loop der eerste vier maanden van 1940 verliep de omzet van breigoed vrijwel normaal daar bepaalde firma's door legerbestellingen begunstigd werden en de uitvoer over het algemeen op peil bleef. De hausse-beweging der prijzen verruimde de winstmarge. De grondstoffenvoorziening werd moeilijker, maar bij den overval van ons grondgebied bezaten vele fabrieken belangrijke reserves en afgewerkte voorraden.

II — KLEEDINGINDUSTRIE

Over het algemeen schonk de bedrijvigheid der kleedingindustrie in 1939 voldoening. Bij het begin bleef de voortbrenging op het peil van het vorig jaar, doch in October kon een belangrijke uitvoer, vooral naar Nederland, den omzet nog verbeteren. De aankopen in het binnenland vertoonden een zeer onregelmatig verloop. Gedurende het eerste halfjaar bleef de omzet der groote kleedingmagazijnen regelmatig beneden het peil van vorig jaar. De coëfficiënt lag 4 punten hooger in Juli, maar 5 punten lager in Augustus. Zoodra de vijandelijkheden in September werden ingezet, nam de verkoop der kleedingstoffen een groote uitbreiding, en steeg de coëfficiënt van 57 (1936-1938 = 100) in Augustus tot 117 in September, zegge een vermeerdering van meer dan het dubbel, die slechts gedeeltelijk bij seizoeninvloeden haar oorzaak vindt. In October lag de coëfficiënt op 116, om in November tot 81 en in December tot 92 terug te loopen. Bij het begin van het jaar 1940 verminderden de aankopen andermaal en bleven beneden de cijfers van 1939, met uitzondering der maand April toen de coëfficiënt een buitengewone stijging van 20 punten vertoonde t.o.v. de vorige maand, en 21 punten boven het peil van April 1939 lag.

Over het algemeen boekten de kleedingsbedrijven nochtans een zeer aanmerkelijke toeneming der werkloosheid. Aldus beliep het jaargemiddelde der geheel

werkloozen 1.263 in 1939, tegen 696 in 1938, en dit der gedeeltelijk werkloozen 1.741 tegen 1.217.

De beweging van den buitenlandschen handel ver- toonde een zeer duidelijke verslapping van den invoer van heerenkleeding en in mindere mate van dames- kleeding (tabel XIV). De uitvoer van heeren- en dameskleeding bleef op hetzelfde peil, terwijl de ver- koop in het buitenland van hoeden en vormen van hoeden opliep van 100 t in 1938 tot 145 t in 1939, zegge een waardevermeerdering van fr 4,4 miljoen.

B — Textielindustrie tijdens de bezetting

I — GRONDSTOFFENVOORZIENING

Bij gebrek aan voldoende statistische gegevens was net verbruik van textielgrondstoffen in België vóór den oorlog, slechts bij benadering gekend. In bevoegde kringen werd het geraamd op 14,3 à 16,6 kg per inwoner voor het jaar 1938, tegen 26 kg in Groot-Brittannië en 13,5 kg in Duitsland. De best gedocu- menteerde studie die ons in dit verband ter hand kwam, raamde het gemiddelde verbruik per hoofd en per jaar op 11,9 kg in 1938.

Deze belangrijke behoeften van onze bevolking, konden slechts voor een klein deel gedekt worden met textielgoederen gefabriceerd uit vezels uit eigen land, nl. 19.886 ton vlasvezels (voortbrenging van 31.170 ha) en 5.872 ton kunstmatige textielvezels in het jaar 1938. Al de overige textielgrondstoffen werden geïmporteerd. Zulks wijst voldoende op het ingewik- kelde probleem dat gesteld werd toen ons land in den oorlog werd betrokken en hierdoor alle toevoer van overzeesche textielvezels vrijwel onmogelijk werd gemaakt

Redelijkerwijze mocht aangenomen worden dat althans de vlasvezel steeds in toereikende mate zou worden voortgebracht, of toch gedeeltelijk uit Frankrijk, Nederland en Duitsland ingevoerd wor- den, terwijl anderzijds, mocht gerekend worden op een geringe uitbreiding van de rayonproductie en eventueel op het tot stand komen van nieuwe fibraan- producenten.

De textielnijverheid in België was vóór den oorlog niet voldoende georganiseerd en van officieele zijde verden weinig pogingen aangewend om op de hoogte te blijven van de maandelijksche beschikbare grond- stoffenvorraden. Derhalve valt het moeilijk juist te bepalen hoe groot de voorraden waren waarover ons land beschikte op het oogenblik dat het door het Duitse leger werd bezet. Wel is waar heeft het Ministerie van Economische Zaken in Juli 1940 al de fabrikanten en eigenaars van grondstoffen verplicht deze aan te geven, doch rekening gehouden eener- zijds met het feit dat de grondstoffenbezitters om welbekende redenen, geneigd waren bij hun aangifte de voorraden aanmerkelijk te onderschatten, en

anderzijds, dat de Textielcentrale bij haar oprichting niet over het noodige administratief apparaat beschikte om een degelijke contrôle uit te oefenen, noch om de verstrekte statistische gegevens behoor- lijk te verwerken, is het zonder meer duidelijk dat de resultaten van deze telling van textielgrond- stoffen allesbehalve volledig waren. Wij bleven dus in de onzekerheid omtrent de in Juli 1940 aanwezige voorraden.

Het kan nochtans niet zonder nut zijn, hier even te wijzen op de reusachtige hoeveelheden textielpro- ducten (vooral grondstoffen en half-afgewerkte pro- ducten) die in de eerste maanden van de bezetting opgeëischt werden voor onmiddellijke levering aan Duitsland. Begin 1941 heeft de Federatie der Bel- gische Textielnijverheid onder haar leden een enquête ingesteld; alhoewel niet alle belanghebbende grond- stoffenbezitters bij deze enquête betrokken werden, mag men nochtans veronderstellen dat de belang- rijkste partijen opgeëischte goederen door dit orgaan geïnventarieerd werden.

	Gewicht in kg	Waarde in franken
A. — Katoen :		
1 ^o ruw	7.585.960	45.515.796
2 ^o naaigaren	30.854	2.406.612
3 ^o weefsels	1.936.910	165.319.775
4 ^o afval	13.192	65.960
B. — Wol :		
1 ^o ruwe	1.064.074	44.688.000
2 ^o gewasschen	1.308.556	57.250.000
3 ^o gecarboniseerde	850.623	34.000.000
4 ^o kamwol	679.551	40.773.060
5 ^o kaardwol	140.972	5.878.880
6 ^o afval	934.334	26.649.000
7 ^o weefsels	672.000	72.410.000
8 ^o dekens	935.000	37.400.000
9 ^o dekens en weefsels	180.572	1.264.004
10 ^o meubileringsstof	8.750	437.500
11 ^o tapijten	15.000	825.000
12 ^o hoedenstompen	2.397	59.925
C. — Vlas :		
1 ^o garens	1.995.937	40.916.708
2 ^o naaigaren	2.543	198.355
3 ^o weefsels	2.049.860	115.000.000
D. — Bastvezels :		
1 ^o ruwe jute	3.404.000	8.510.000
2 ^o jutegarens	10.000	112.000
3 ^o hennep-garens	10.737	1.202.544
4 ^o koorden en touwen	16.386	147.474
5 ^o harde vezels (garens en grondstoffen)	4.464.433	84.835.000
6 ^o juteweefsels	2.409.872	32.590.652
7 ^o kokosmatten	11.279	406.044
E. — Kleeding en confectie :		
Lakens, enz.	3.121	161.756
Totaal...	30.742.919	819.024.045

Onderzoeken wij thans in het kort de textielpositie in het land tijdens de bezettingsjaren :

Katoen. — Op 31 December 1941 werd de ruw- katoenvoorraad door de Textielcentrale op een gewicht groot 12.368 ton geraamd. Precies een jaar later waren nog 868 ton aanwezig. De voorraad werd in den loop van het jaar bijna volledig opgebruikt zoodat het noodzakelijk bleek het katoen stilaan door fibraan te vervangen indien men bij de katoenspinners een zekere activiteit wilde handhaven.

In den loop van 1941-1942 werden nog een paar kleine partijen katoen uit Frankrijk (reeds door de Belgische spinners aangekocht vóór 10 Mei 1940 en aldaar aangekomen tijdens het begin van den oorlog) en uit Duitschland geïmporteerd. In 1941 werden de eerste proefnemingen gedaan om katoen en fibraan te vermengen met andere vezels o.a. vlasafval, waarvan het verbruik op het einde van 1940 reeds 70 ton per maand bedroeg, dit van konijnenhaar 15 ton per maand en gesneden vlasvezels 25 ton per maand. Waar het verbruik en de vermenging van fibraan aanvanke-lijk aan den vrijen wil van den spinner werden overgelaten, werd op het einde van 1941 de verwerking van fibraan door de Textielcentrale verplichtend gemaakt.

Wol. — De productie van inlandsche scheerwol bereikt in normale jaren ongeveer 385 ton, hetgeen nagenoeg 200 ton gewasschen wol oplevert. Onze behoeften aan wol werden dan ook vóór den oorlog nagenoeg volledig gedekt door den invoer van overzeesche wol. De productie van kaard- en kamwol-garens te zamen bedroeg in 1938, 25.788 ton.

Blijkens de gegevens van de Textielcentrale was op 1 Januari 1941 volgende grondstoffenvoorraad in de wolnijverheid voorhanden :

Vetwol (basis : gewasschen wol) kg	480.300
Gewasschen wol	» 1.711.979
Kammelingen	» 683.279
Afval	» 1.753.809
Mohair	» 85.940
Rafelwol	» 1.196.699
Fibraan	» 423.204

Uit de vermelding van fibraan blijkt dat reeds van 1940 af deze grondstof in de wolnijverheid als vervangingsproduct werd aangewend. Naderhand zou dit gebruik een zeer groote uitbreiding nemen, naar-mate de oorlog duurde en de eigenlijke wolproducten schaarscher werden. Reeds van in 1942 was er geen spraak meer van zuivere wolproducten. De wolspin-rijen verwerkten in groote mate uitrafelproducten al dan niet met fibraan vermengd.

Het spreekt vanzelf dat ook de lompennijverheid, die de rafelwol levert, gedurende den oorlog een groote beteekenis kreeg. De hoeveelheden lompen welke door de uitrafelaars verwerkt werden gedurende de oorlogjaren bedroegen :

1941 ton	2.045
1942 »	1.812
1943 »	2.299

Vlas. — De bezaaide oppervlakte stroovlas in België ontwikkelde zich gedurende den oorlog als volgt :

1940 ha	55.000
1941 »	15.188
1942 »	7.626
1943 »	11.675
1944 »	13.000 (voorloopig cijfer)

De hierdoor opgeleverde productie werd echter in belangrijke mate aangevuld door den invoer van vol-gende hoeveelheden stroovlas (in tonnen) :

	Frankrijk	Nederland	Duitschland	Totaal
1941.....	118.853	19.343	22.601	160.797
1942.....	47.051	10.413	21.390	78.854
1943.....	125.955	21.751	12.999	160.705

Bovendien werden belangrijke hoeveelheden vlasga-rens uit Frankrijk geïmporteerd :

1940 ton	562
1941 »	5.303
1942 »	2.597
1943 »	1.837

Fibraan. — De jaarlijksche productie van de groep *Fabelta* bedroeg in 1938 614 ton en werd geleidelijk opgevoerd tot :

1.175 ton in het jaar 1940,	
3.300 » » 1941,	
3.158 » » 1942,	
3.036 » » 1943.	

Anderzijds konden wij met ingang van 1943 op een nieuwe voorzieningsbron rekenen, ten gevolge van de oprichting van de N. V. *Fibranne*, waarvan de fabrieken te Zwijnaarde bij Gent gevestigd waren en gebouwd werden met het oog op een dagelijksche pro-ductie van 80 ton. Dit maximum werd echter nooit bereikt en de werkelijke maandproductie ontwikkelde zich als volgt :

	1943	1944
	(In tonnen)	
Januari	—	552,3
Februari	60,4	436,9
Maart	111,4	604,2
April	142,6	200,7
Mei	169,1	
Juni	224,2	
Juli	284,4	
Augustus	431,4	
September	412,2	
October	515,1	
November	491,4	
December	541,8	
	3.394,0	

De productie werd echter plotseling onderbroken ten gevolge van bomschade veroorzaakt tijdens het bombardement van 10 April 1944.

De fibraanvoorziening werd nog aangevuld door belangrijke uit Duitschland geïmporteerde hoeveel-heden, nl.

3.300 ton in het jaar 1941,	
3.344 » » 1942,	
508 » begin 1943.	

Van Juli 1943 af werd de invoer van deze textiel-vezels uit Duitschland stopgezet.

De omstelling van de spinnerijen die voorheen katoen verwerkten en in den loop van 1941 fibraan begonnen te gebruiken, geschiedde niet steeds zonder technische moeilijkheden. De periode van aanpassing was echter, wat de spinnerij betreft, betrekkelijk spoedig overwonnen. Het duurde echter nog heel wat langer vooraleer in alle weverijen een doelmatig gebruik van dezen nieuwen vezel werd vastgesteld. De oprichting van een *Commissie voor Fibraanonderzoek* op initiatief van den Technischen Dienst der Hoofdgroepering Textielnijverheid, samen met de *Station d'Etudes et d'Application de la Fibranne* (S.E.A.F.) en den Technischen Dienst van de Textielcentrale, heeft in aanzienlijke mate bijgedragen tot het doelmatig gebruik van fibraangarens in de Belgische weverijen, niet alleen met het oog op de oplossing der problemen gedurende den oorlog gesteld, doch in grootere mate nog, met het oog op de na-oorlogsche mogelijkheden.

Rayonne. — Tegenover een productie van 5.058 ton door de groep *L'abelta* in 1938, staan volgende productiecijfers voor de oorlogsjaren :

1940 ton	5.025
1941 »	6.746
1942 »	5.805
1943 »	6.119

De celstof welke vóór den oorlog hoofdzakelijk uit de Skandinavische landen en uit Canada geïmporteerd werd, zou gedurende den oorlog grootendeels vervangen worden door celstof van Duitschen oorsprong.

Jute en andere lastvezels. — De grondstoffen voor de jutenijverheid werden vóór den oorlog uitsluitend uit overzeesche gebieden betrokken. In 1938 bedroeg de productie 50.690 ton jutegarens. Gedurende den oorlog werd de invoer van deze grondstof totaal stopgezet. De bestaande voorraden werden verwerkt, zoodat in 1941 de activiteit van de jutespinneren slechts 20 pCt. van deze van 1938 bedroeg; evenwel hadden de meeste spinnerijen zich ondertusschen reeds op het verbruik van papier ingesteld. Op het einde van 1941 was de aanpassing reeds voor 75 pCt. van het grondstoffenverbruik doorgevoerd.

Het papier werd deels uit Duitschland ingevoerd en deels in België gefabriceerd. De technische aanpassing van de spinnerijen bracht geen groote moeilijkheden met zich. Niet alleen werd jute zuiver gesponnen, doch ook vermengd met vlasafval (jufлагarens). In 1941 werden reeds 1.444 ton dezer garens met gemengde vezels voortgebracht.

Harde vezels. — Deze nijverheidstak waaronder de fabrieken van kokostapijten voorkomen, verbruikte vóór den oorlog zeer belangrijke hoeveelheden buitenlandsche grondstoffen. De productie der harde-vezel-spinnerij bedroeg in 1938, 25.367 ton.

De aanvoer van de vroegere grondstoffen bleef gedurende den oorlog totaal achterwege, zoodat deze bedrijven zich, evenals de jutenijverheid, op vervangingsproducten, voornamelijk papier, moesten instellen. Dit product werd na korten tijd, zoowel ter vervanging van oogstbindgaren in hennep als van jute voor cement- en kolenzakken gebruikt. Er is echter in de textielnijverheid geen tak waar het gebruik van vervangingsstoffen zulke mogelijkheden bood als bij de spinners en wevers van harde vezels. De vroegere fabrikanten van kokosproducten leverden gedurende den oorlog producten die gemaakt waren gedeeltelijk uit papieren garens, biezen, wijmenschors, riet, schaveling, enz.

* * *

Men mag zich niet laten misleiden door de hierboven vermelde cijfers betreffende het verbruik van grondstoffen. Indien al deze grondstoffen ter beschikking waren gebleven van de Belgische bevolking, dan hadden wij gedurende den oorlog zeker geen schaarschte aan textielgoederen gekend. De technische aanpassing van de productie en de distributie zou tamelijk eenvoudig geweest zijn. In vergelijking met andere bezette landen zou men zelfs in België van een ruime textielvoorziening hebben kunnen spreken.

De werkelijkheid was echter heel anders : reeds met ingang van Juli 1940 werd door de bezettende overheid geëischt dat ongeveer 70 pCt. van de productie zou worden beschikbaar gesteld met het oog op *Wehrmacht*-orders en bestellingen voor Duitsche civiele behoeften. Onder het hoofdstuk « geleide distributie » zal men nadere inlichtingen vinden betreffende de verhouding tusschen de productie bestemd voor den Belgischen sector en deze voor den Duitschen sector.

De voorziening van onze burgerlijke bevolking werd nog veel bedenkelijker in 1943, toen de voorraden vóór-oorlogsche textielproducten volledig opgebruikt waren en de textielnijverheid op de loopende productie was aangewezen.

In September 1943 stelde de militaire overheid nieuwe eischen : niet alleen werden belangrijke voorraden (1.500 ton afgewerkte producten) opgevorderd, doch bovendien moest een veel grooter percentage van onze productie voor den Duitschen sector worden voorbehouden. De verhoudingen blijken duidelijk uit het productieplan dat opgemaakt werd door het *Textil-Referat* met het oog op de periode 1 December 1943-30 September 1944 (zie bijlage A).

Brandstoffen. — Het zou onvolledig zijn dit hoofdstuk betreffende de grondstoffenvoorziening af te sluiten zonder speciaal melding te maken van de brandstoffenvoorziening.

De aankoop van steenkolen bleef tot 1 Augustus 1941 volledig vrij. Ten gevolge van den belangrijken uitvoer van dit product werd het noodzakelijk over

te gaan tot een gereguleerde verdeling van het saldo dat in België beschikbaar bleef. De hoeveelheid brandstoffen die maandelijks ter beschikking gesteld werd van iederen nijverheidstak, werd bepaald door de Duitse overheid, die rekening hield met het voorgeschreven productieplan voor iederen sector. Hieronder geven wij de hoeveelheden brandstoffen die ter beschikking gesteld werden van de textielnijverheid in de hiernavolgende jaren (tonnen) :

	Schlamm	Steenkolen	Cokes	Gemengde kolen
1942.....	—	172.750	5.200	—
1943.....	19.000	143.150	2.000	15.000

Hierbij kwamen nog zekere hoeveelheden minderwaardige brandstof, zoals schilfersteen, cokesgruis en spriet. Er dient genoteerd dat bovengemelde hoeveelheden slechts theoretische contingenten waren. In werkelijkheid werd gedurende zekere maanden slechts een deel van de uitgereikte « kolenbons » gehonoreerd.

De officieel beschikbaar gestelde hoeveelheden waren beslist ontoereikend en de aankoop van steenkolen op de zwarte markt was een dringende noodzakelijkheid voor al de bedrijven die mochten blijven doorwerken en textielgrondstoffen ontvingen waarvan de hoeveelheid niet evenredig was aan het toegekende contingent brandstoffen.

II — VERLOOP VAN DE PRODUCTIE

Gedurende den oorlog vertoonde de textielproductie een typisch beeld van de schaarschte-economie met de hiermee onvermijdelijk gepaard gaande productie-regeling. Heel deze reglementeering die aanvangt met de verdeling van de grondstoffen werd beredderd door de Textielcentrale. Alhoewel dit lichaam pas op grond van het besluit van 2 September 1940 (*Staatsblad* van 4 September 1940) een officieel statuut en daaruit voortspruitende bevoegdheden ontvangen had, was het nochtans reeds in werking sedert einde Juli 1940.

De hoeksteen van heel de reglementeering inzake de verdeling der grondstoffen en de productie in de textielindustrie werd gevormd door het zoogenaamd spinstofbesluit van 27 Juli 1940 (*Staatsblad* van 1 Augustus 1940) dat de Textielcentrale met de uitvoering en de contrôle der reglementeering belastte.

De essentiële bepalingen van dit besluit behelzen :

- 1) het verplicht bijhouden van magazijnboeken;
- 2) het verplicht maandelijks indienen door de fabrikanten van vragenlijsten voorgeschreven door de Textielcentrale;
- 3) het verbod van uitbreiding van bestaande of oprichting van nieuwe fabrieken;

4) bepalingen betreffende de verwerking van textielgrondstoffen en textielproducten;

5) de fabricagevoorschriften;

6) de verkoopvoorschriften betreffende textielproducten.

Inzake productie bevatte dit besluit volgende belangrijke bepalingen, die tot het einde van den oorlog toe van kracht bleven :

1) sommige producten, b.v. deze welke niet als onontbeerlijk geacht worden (tapijten, meubileringsstoffen, gordijnen, enz.), mogen niet meer gefabriceerd worden;

2) sommige grondstoffen mogen zonder toelating heelemaal niet meer aangewend worden;

3) de verwerking van textielgrondstoffen is voor alle ondernemingen beperkt tot 30 pCt. van haar vroegere activiteit (over het algemeen werd het jaar 1938 of het gemiddelde van de jaren 1937-1938-1939 als basis genomen). Na de eerste telling bleek het echter dat deze maatregel voor rayon en vlas minder gewettigd was en werden kort daarop afwijkingen met het oog op een grootere productie toegestaan. Deze schikking vormde de basis van het zoogenaamd maandelijksch contingentensysteem, waarvan verder herhaaldelijk sprake zal zijn. Daardoor werd niet alleen per bedrijfstak, doch ook per onderneming vastgesteld welke maandelijksche hoeveelheid grondstoffen mocht verwerkt worden.

Practisch werden de Belgische contingenten te Berlijn vastgesteld zooals trouwens veel Europeesche *planning* (1). Er werden grondstoffencontingenten voorzien voor de *Wehrmacht*, voor *Zentrates* (het semi-officieel Duitsch orgaan, dat belast was met den aankoop van afgewerkte textielwaren ten behoeve van de Duitse civiele bevolking) en voor de Belgische civiele behoeften. De Textielcentrale maakte de noodige berekeningen met het oog op de maandelijksche individuele contingenten en gaf daarvan kennis aan de belanghebbende ondernemingen. Als eis werd gesteld dat slechts mocht doorgewerkt worden voor zoover de onderneming zich verbond haar maandelijksch grondstoffencontingent te verwerken volgens de voorziene voorschriften en de productie af te leveren aan *Wehrmacht*, *Zentrates* en Belgische cliënteel, volgens de vastgestelde verhoudingen. De ondernemingen die deze verhouding niet wenschten na te leven, kregen geen toelating hun activiteit voort te zetten.

In de bijlage A geven wij als concreet voorbeeld het plan der textielfabricage voor de twaalfmaandelijksche periode gaande van 1 October 1943 tot 30 September 1944, zooals het opgemaakt werd door het *Textil-Referat* van de *Abteilung Wirtschaft* van den *Militärbefehlshaber* in België.

Wij geven ook als bijlage het productieprogramma gaande over dezelfde periode — doch enkel

(1) De Textielcentrale en de textielnijverheid in 1942 (Jaarverslag), blz. 15.

wat de Belgische behoeften betreft — met de indeeling per verbruikte grondstof (bijlage B) en de indeeling per soort afgewerkt product (bijlage C). Aanvankelijk werden deze productieplannen tamelijk stipt nageleefd. Naarmate de oorlog voortduurde en de grondstoffen schaarscher werden, was het plan steeds meer blootgesteld aan invloeden van buiten (stoornissen in andere economische sectoren zooals deze van de brandstoffen, elektrische energie, transport, enz.) en moest het soms plotselinge wijzigingen ondergaan.

Katoennijverheid

Spinnerij

Het individueel contingent dat aan de katoenspinners werd toegekend, bedroeg ongeveer 30 pCt. van de in 1938 verwerkte grondstoffen. Aanvankelijk werden 52 fijnspinnerijen gemachtigd hun activiteit te hernemen. De Textielcentrale meende den activiteitsgraad in de verscheidene voortwerkende ondernemingen op een gelijk peil te kunnen handhaven door de grondstoffenvoorraden onder de diverse spinnerijen te verdeelen. Met het oog hierop werd aan verschillende spinnerijen bevel gegeven een deel van hun voorraden aan andere voortwerkende collega's te verkoopen; 3.240 ton ruwe katoen werden aldus verdeeld.

Ingevolge het tekort aan textielgrondstoffen besloot de Textielcentrale reeds in Juli 1941 tot een eerste sluiting van fabrieken, de zgn. « eerste concentratie », over te gaan; slechts 32 fijnspinnerijen mochten hun bedrijvigheid voortzetten.

In December 1941 waren de katoenvoorraden nageenog volledig verbruikt, terwijl de fibraanaanvoer onvoldoende bleek om den activiteitsgraad der spinners op een behoorlijk peil te houden; de Textielcentrale besloot dan ook tot een tweede concentratie over te gaan waarbij nog slechts 19 fijnspinnerijen mochten voortwerken. Eveneens werden voor de eerste maal concentratiemaatregelen op de grofspinnerijen toegepast. Op de 32 grofspinnerijen, die tot dan toe nog voortwerkten, werden er niet minder dan 21 verplicht hun bedrijvigheid stop te zetten.

Bij gebrek aan grondstoffen, inzonderheid wegens den ontoereikenden aanvoer van fibraan uit Duitsland gedurende den strengen winter 1941-1942, werd besloten alle spinnerijen gedurende de eerste helft van Februari totaal stil te leggen. Daar er echter intusschen geen verbetering in den toevoer van grondstoffen waar te nemen was, werd deze maatregel verlengd tot einde Februari 1942.

Van Maart 1942 tot April 1944 kende de activiteit van de katoenspinnerij geen groote schommelingen. Volgende cijfers betreffende de productie van garens in de fijn- en grofspinnerijen geven een beeld van de activiteit gedurende de oorlogsjaren :

1938 ton	62.944
1940 »	50.594
1941 »	19.537
1942 »	8.884
1943 »	7.611

Weverij

Op de 632 katoenweverijen waren er slechts 440 die de katoenvragenlijst n° 1 van Juli 1940 beantwoord hadden. Het theoretisch contingent der katoenweverijen bedroeg 30 pCt. der in 1938 verwerkte hoeveelheden garens.

Aanvankelijk beliep het maandelijksch garencontingent van de katoenweverij 1.411 ton. Van zuivere katoengarens werd geleidelijk overgegaan tot het gebruik van fibraangarens of van katoengarens gemengd met fibraangarens en later eveneens van garens gemengd met vlasafval. Ook een klein contingent (ongeveer 50 ton) rayonnegarens werd van 1941 af ter beschikking van de katoenweverijen gesteld. In 1941 werden door de weverijen 12.888 ton garens uit verscheidene grondstoffen verwerkt.

De garens werden maandelijks verdeeld door tusschenkomst van het « Garenbureel » der Textielcentrale te Gent, doch de weverijen konden hun activiteit enigszins boven het peil van de afgeleverde garens stellen door uit eigen voorraad te putten.

Gedurende de jaren 1942 en 1943 werden door bedoelden dienst van Garenverdeling, volgende vergunningen uitgeschreven :

	1942	1943
	(Tonnen)	
Zuiver-katoengarens	639	306
Zuiver fibraan	3.641	3.620
Vlasafval	889	432
Gemengde katoen en fibraan	1.900	—
Katoanafvalgarens	1.700	1.785
Vlasvlokken	—	634
Garens en andere grondstoffen	245	—
Gemengde garens	—	131
Gemengde garens haar-fibraan	—	60
	9.104	6.968

De totale grondstoffenvoorraad in de katoenweverij daalde van 4.266 ton op 1 Januari 1941 tot 1.678 ton op 1 April 1942 en 680 ton op 1 Maart 1943. Dit laatste cijfer vertegenwoordigde een verwerkingscontingent van ongeveer zes weken en was samengesteld uit volgende grondstoffen :

Zuiver-katoengarens ton	181
Fibraangarens »	290
Vlasvlokken »	33
Vlasafval »	134
Gemengde garens »	42

Bij de eerste concentratie (einde 1941) werden 287 katoenweverijen op 632 gemachtigd hun activiteit voort te zetten. De andere bekwamen de toela-

ting hun voorraad op te gebruiken. Na de tweede concentratie in April 1942 waren gezamenlijk 496 katoenweverijen gesloten en na de derde concentratie in Maart 1943, 520.

Naaigarenfabrieken

Evenals de andere takken van de katoennijverheid ondergingen deze bedrijven den invloed van de dalende mogelijkheid van hervoorziëning eenerzijds, en van de omstelling op nieuwe grondstoffen (vooral fibraan) anderzijds.

Volgende hoeveelheden grondstoffen werden verwerkt in :

- 1941 : 778 t katoengarens;
10 t fibraan.
- 1942 : 260 t katoengarens; 236,5 t vlagarens; 86 t fibraangarens; 4,5 t rayonnegarens en 2 t gemengde garens (katoen + fibraan).
- 1943 : 5 t katoengarens; 245 t vlagarens; 133,5 t fibraangarens; 7,5 t rayonnegarens.

Wolnijverheid

Wellicht nog meer dan de andere takken van de textielnijverheid was de wolproductie aan beperkingsmaatregelen onderworpen. Naast de algemeene contingentering van de bedrijvigheid, kwamen deze beperkingsmaatregelen tot uiting in de stelsels van vergunning tot aankoop en tot verwerking van grondstoffen, alsmede in fabricagevoorschriften met het oog op de productie van standaardweefsels (ongeveer vijftien typen sedert 1941), enz.

Bij gebrek aan nieuwen toevoer van grondstoffen lagen de wasscherijen en kammerijen sedert het begin van den oorlog nagenoeg volledig stil. De inlandsche wol waarvan de jaarlijksche productie ongeveer 200 t gewasschen wol bedroeg. (385 t ruwe wol), bezorgde een geringe activiteit aan een drietal wasscherijen.

De kammerijen en kamwolspinnerijen lagen ten gevolge van dezelfde omstandigheid, op vier of vijf uitzonderingen na, gedurende heel den oorlog stil.

De weinige, dit voortwerkten, hadden zich omgesteld op het kammen van fibraan en het spinnen van gekamde fibraangarens. In 1944 onderhielden nog slechts 3 wolkammerijen een geringe activiteit en verwerkten in dit jaar 526.862 kg fibraan voor eigen rekening en 254.439 kg fibraan tegen maakloon. Ook 3 kamwolspinnerijen waren sedert Mei 1943 in werking gebleven. Gedurende het jaar 1943 werden slechts 559.959 kg kambanden voortgebracht.

In de strijkwolspinnerij bleef de toestand gedurende heel den oorlog aanmerkelijk gunstiger, aangezien men aldaar beschikte over een tamelijk groote hoeveelheid grondstoffen, hoofdzakelijk den wolafval voortkomende van uitgerafelde lommen.

Ook de activiteit in de strijkwolspinnerij was goeddeels het gevolg van de loonorders voor rekening van

de spinnerijen uit de streek van Aken. In 1941 bedroeg de bedrijvigheid van de strijkwolspinners 68,5 pCt. van deze van het jaar 1938, dat evenwel een gunstig jaar was. Geleidelijk werd deze activiteit, door de concentratie der productie, opgevoerd tot 100 pCt. en meer. Gedurende 1943 werden zelfs 8 ondernemingen heropend, waaronder 7 spinnerijen te Verviers met gezamenlijk 55.900 spinnen, die verplicht werden hun bedrijvigheid te hernemen om loonorders voor de Akensche spinnerijen uit te voeren. In totaal werden in 1943 door de strijkwolspinnerijen 8.793.750 kg strijkgarens voortgebracht voor eigen rekening en 5.747.077 kg tegen loonorders uitgevoerd voor rekening van Aken.

Einde December 1941 werd door de Textielcentrale medegedeeld dat 7 strijkwolspinnerijen (met 40.790 spinnen) zouden verplicht worden hun activiteit stil te leggen, ten einde de andere toe te laten op volle krachten te werken. Op 1 April werden nog 17 andere strijkwolspinnerijen (met 83.915 spinnen) verplicht hun bedrijvigheid stil te leggen. In totaal waren 124.705 spinnen op een machinepark van 300.000 spinnen stilgelegd.

Soortgelijke maatregelen werden ook voor de wolweverij genomen. In Januari 1942 werden 103 wolweverijen, waaronder 4 dekenfabrikanten, gemachtigd hun activiteit voort te zetten. Dit aantal werd in April 1942 teruggebracht tot 59 wolweverijen, waaronder 4 dekenfabrikanten, tegenover een totaal van 365 wevers.

De activiteit van de viltfabrikanten en deze van de fabrikanten van wollen hoedenstompen werden eveneens zeer besnoeid. Slechts 20 t inlandsche wol werd jaarlijks te hunner beschikking gesteld. De in 1941 verwerkte grondstoffen bedroegen 42,60 pCt. van deze in 1938.

Vlasnijverheid

Vlasvezelbereiding

Voor de vlasvezelbereiding werden geen speciale voorschriften uitgevaardigd. De productie kon vrij geschieden en werd van meet af aan zelfs aangemoedigd. Nochtans werd de aankoop van gezwingeld vlas en vlaswerk door de spinnerijen reeds in Juli 1940 aan vergunning onderworpen. Bovendien werd een Belgisch-Fransch-Duitsche Commissie opgericht, ten einde de verdeling van de grondstoffen (stroovlas voor de vlasvezelbereiding en gezwingeld vlas voor de spinnerij) te regelen. Deze commissie was samengesteld uit vertegenwoordigers van het Algemeen Belgisch Vlasbazen Verbond, één vertegenwoordiger van de Fransche, Duitsche, Belgische spinnerijen, één van de Textielcentrale en één van de bezettende overheid.

De activiteit van de vlasvezelbereiding vertoonde een teruggang na het jaar 1941, daar de uitzaaiing

gedurende dit jaar merklijk minder was dan deze van het jaar 1941.

De Duitse overheid stuurde steeds aan op een uitbreiding van dit areaal, terwijl het Belgisch Ministerie van Landbouw, met het oog op de teelt van broodgranen en andere voedingsmiddelen, de vlasuitzaaiing van 1943 af eerder tegenwerkte; inderdaad, in 1944 werd de vlasteelt aanvankelijk niet in het teeltplan opgenomen, doch na enkele maanden werd deze toestand door een Duitse verordening hersteld.

Terloops zij hier op een eigenaardig verschijnsel gewezen, en wel de uitzaaiing van vlas in Noord-West Frankrijk voor rekening van Belgische vlasvezelbereiders. Hoe meer de Belgische landbouwer zich van deze teelt afwendde, des te meer trachtte de Belgische vlasvezelbereider zijn grondstoffenvoorziening te verzekeren door teeltcontracten met Fransche landbouwers af te sluiten. Aldus werd in Frankrijk een totale oppervlakte van 22.175 ha in 1942 en van 33.332 ha in 1943 voor rekening van Belgische vlasfabrikanten uitgezaaid.

Een regeling getroffen tusschen de Belgische en Fransche instanties bepaalde dat in 1943 heel de opbrengst van den Belgischen uitzaai in Frankrijk, naar België mocht uitgevoerd worden.

De Textielcentrale heeft haar bevoegdheden inzake verdeling van het stroovlas onder de vlasfabrikanten, van meet af aan overgedragen aan het Algemeen Belgisch Vlasbazen Verbond. In 1941 verdeelde dit orgaan de beschikbare hoeveelheden stroovlas op grond van de verwerkte hoeveelheden in de vóór-oorlogsche basisperiode (1938-1939).

Met ingang van den vlasoogst van 1942 werd evenwel het stroovlas van Belgischen oorsprong verdeeld op grond van de bestaande zaai- en pachtcontracten. Aldus werd het rechtstreeksch afsluiten van contracten door den vlasfabrikant met den vlasverbouwer aangemoedigd. Deze regeling gold principieel eveneens voor het Fransch stroovlas van den oogst 1942 af. In 1943 werd de invoer van Nederlandsch stroovlas toegekend aan de vlasfabrikanten die de beste qualiteiten gezwingeld vlas afleverden. Deze maatregel was bedoeld als een prikkel om betere vlasqualiteiten voort te brengen.

Bovendien werd van 1943 af de vlasteelt aangemoedigd door een besluit betreffende het toekennen van premies aan de vlasproducenten (zie *Staatsblad* van 1-2 Februari 1942). Deze laatsten konden per ha vlasuitzaai een aantal textielpunten verkrijgen dat al naar gelang de opbrengst varieerde.

Spinnerij

De bedrijvigheid van de vlasspinnerij nam in het begin van den oorlog een buitenwone uitbreiding. Zekere beperkingen waren nochtans voorzien voor het laatste halfjaar 1940; de individueele contingenten voor de spinnerijen werden vastgesteld op grond van

de formule $NE^{3.5}$, d.w.z. evenredig aan de theoretische productiecapaciteit der spinnerij (N = spinnen-aantal en E = gemiddeld « écartement » der spinnen).

Kort daarop werden de spinnerijen nochtans door de Centrale aangemoedigd om hun productie zoo hoog mogelijk op te voeren; gevolg hiervan was dat het grondstoffenverbruik in het jaar 1941 reeds 190 pCt. van dit van het jaar 1938 bereikte. De aanvoer van nieuwe grondstoffen was echter niet altijd in verhouding tot de verwerkte hoeveelheden, zoodat de grondstoffenvoorraad aanzienlijk verminderde, en wel van 9.866.625 kg op 1 Januari 1941 tot 6.223.971 kg op 31 December 1941.

Op het einde van 1941 ondervonden de spinners echter meer moeilijkheden om de noodige grondstoffen tegen officieele prijzen aan te koopen en werd hun activiteit verder ingekrompen bij gebrek aan de noodige brandstoffen. Hieronder geven wij twee tabellen over het verbruik van grondstoffen door de vlasspinnerijen en over de aanwending der voortgebrachte garens gedurende de oorlogsjaren :

Jaar	Verbruikte grondstoffen
1940.....	14.300 ton
1941.....	29.200 »
1942.....	15.500 »
1943.....	11.800 »

(tonnen)

Jaar	Totale voortbrenging	België	Duitschland	Nederland	Andero landen
1938.....	8.241	3.942	1.779	864	1.656
1939.....	—	—	1.468	1.755	3.117
1940.....	9.786	6.286	419	433	2.648
1941.....	14.800	12.063	1.452	1.277	8
1942.....	10.766	8.434	218	1.727	387
1943.....	8.064	3.549	2.676	1.709	46

Eén spinnerij werd einde 1942 door de Duitse overheid verplicht haar bedrijvigheid stil te leggen.

Weverij

De eerste maatregelen inzake reglementeering van de activiteit in de vlasweverijen voorzagen het toekennen van een jaarlijksch garenc contingent van ongeveer 13.000 t. De individueele contingenten aan de betrokken ondernemingen werden bepaald op basis van hun grondstoffenverbruik gedurende het jaar 1938 of 1939 (het meest gunstige, naar keuze).

Er valt op te merken dat de tamelijk gunstige graad van bedrijvigheid in zekere mate nog verhoogd werd ten gevolge van den invoer van belangrijke hoeveelheden vlassgarens uit Frankrijk, namelijk ongeveer 4.000 t in het vlasjaar 1941-1942 en 1.980 t in het vlasjaar 1942-1943.

Eveneens werd door de Textielcentrale aan de weverijen de verplichting opgelegd de garenavorraden aan te spreken. Niettemin verminderde de activiteit van de vlasweverij sedert 1941 aanhoudend. In het begin

van dit jaar bedroeg zij nog ongeveer 90 pCt. van het beste jaar (1938-1939), in het eerste halfjaar van 1942 nog slechts 55 pCt. De voortgebrachte hoeveelheden waren :

Jaar	Voortgebrachte hoeveelheden
1938.....	9.041 ton
1941.....	12.240 »
1942.....	7.199 »
1943.....	5.546 »

Zooals in alle andere takken van de weverij dwong de Textielcentrale op het einde van 1941 een aantal fabrieken hun activiteit stil te leggen; ongeveer 20 pCt. van de eigenlijke vlasweverijen werden hierdoor getroffen. Deze maatregel werd verscherpt op 1 April 1942 en op 1 April 1943. Na deze driedubbele concentratie bleven er nog 86 eigenlijke vlaswevers doorwerken op een totaal van 142, alsook 129 mixtewevers op een totaal van 226. Onder deze laatste bedrijven werden er echter achteraf nog enkele stilgelegd uit hoofde van den toestand in zekere andere grondstoffensectoren.

Bastvezelnijverheid

Jutespinnerij

Wegens een totaal gebrek aan grondstoffen werd al spoedig in dezen nijverheidstak naar vervangingsgrondstoffen uitgezien. De spinnerij werd hoofdzakelijk georiënteerd op het gebruik van gemengde jutevlasgarens (*jufla-garens*) en papiergarens. Aanvankelijk werd het basiscontingent van 2.000 t per maand, in 1941 gebracht op 2.400 t, d.w.z. 57,6 pCt. van de gemiddelde productie van 1937-1938. Dit contingent werd onder de betrokken ondernemingen verdeeld, op den grondslag van het aantal spinspinnen en de productie in het jaar 1937.

Met ingang van Januari 1942 werd het maandelijksch contingent teruggebracht op 450 t papiergarens. Deze hoeveelheid was echter voor Belgische behoeften voorbehouden terwijl het anderzijds toegelaten was bijkomende bestellingen voor Duitse diensten en voor anderen export buiten dit contingent te aanvaarden. De fabricage van jutegarens in zooverre de onderneming nog over grondstoffenvoorraad beschikte, viel eveneens buiten dit contingent.

Tijdens de laatste jaren produceerde de jutespinnerij volgende hoeveelheden garens :

1938	50.690 t garens
1941	8.901 t »
1942	11.092 t »
1943	9.325 t »

Van 1942 af was het product samengesteld uit ten minste 90 pCt. papiergarens en verder uit

kleine hoeveelheden jutegarens en *jufla-garens*. Aanvankelijk was de papiervoorziening der spinnerijen aan geen beperking onderworpen. Bij gebrek aan grondstoffen werd de Textielcentrale in het begin van 1942 er toe genoopt het gebruik van papierweefsel te rantsoeneeren; eerst na 15 December 1942 werd de aflevering van papier aan de spinnerij ondergeschikt aan het overleggen van een aankoopvergunning.

Op 31 Mei 1942 werden vier firma's, die samen een productievermogen van 18,6 pCt. van de totale capaciteit van de jutespinnerij vertegenwoordigden, verplicht hun bedrijvigheid stil te leggen. De voortwerkende ondernemingen namen, elk naar verhouding van hun eigen contingent, het individueel contingent van de stilgelegde collega's over.

Hardevezelspinnerij

Het belang dat deze industrie vertegenwoordigde in de voorziening van den landbouw (oogstbindgarens) heeft steeds de speciale aandacht van de hogere instanties gaande gemaakt. Deze benaastigden zich om de noodige buitenlandsche grondstoffen, nl. Zweedsch natronpapier, beschikbaar te stellen. Hierdoor konden niet alleen door deze industrie de jaarlijksche behoefte aan oogstbindgarens van den Belgischen landbouw verzekerd worden (3.000 t.), doch bovendien konden bijkomende hoeveelheden gefabriceerd worden met het oog op den uitvoer naar Frankrijk in ruil van voedingsmiddelen.

Toen nog slechts een kleine voorraad vreemde grondstoffen voorhanden was, werden de bindgarens vervaardigd volgens het type *sifla*, d.w.z. gedeeltelijk uit sisal en vlasafval. In het jaar 1941 werd hiertoe 2.400 t vlas beschikbaar gesteld, terwijl in ditzelfde jaar een voorraad van 2.082 t sisal verwerkt werd. In 1941 werden reeds 2.584 t papieren oogstbindgarens gefabriceerd. De leveringen voor binnenlandsch verbruik bedroegen 45 pCt. en deze naar Duitschland 55 pCt. van de productie der hardevezelspinnerij; 540 t papiergarens werden naar Frankrijk geëxporteerd en 2.700 t — hoofdzakelijk *sifla*-bindgarens en manilatouw — naar Duitschland.

De productie in de hardevezelspinnerij bedroeg in

1938	ton	25.367
1941	»	10.833
1942	»	7.777
1943	»	4.281

Met ingang van 1 Januari 1943 verplichtte de Textielcentrale 4 hardevezelspinnerijen hun bedrijvigheid stop te zetten. Als voornaamste reden werd opgegeven dat, met het oog op bezuiniging van brandstoffen, de bedrijven die stoom als beweegkracht aanwendden, hun activiteit niet meer mochten uitoefenen.

Hennespinnerij

Het toegestane theoretisch contingent bedroeg aanvankelijk 30 pCt. van de gemiddelde productie 1937-1938. Fabricage en aflevering van artikelen uit hennep vervaardigd werden nog alleen toegelaten voor bepaalde doeleinden en mits vergunning van de Textielcentrale. Gedurende het jaar 1941 bleef de fabricage en afwerking van papierpaktouw vrij. Met ingang van 1 Juli 1942 werd het verbruik van papier in de hennespinnerijen gecontingenteerd op basis van 40 t per maand.

De hennespinnerijen verwerkten hoofdzakelijk hennep en hennepwerk voor Duitse opdrachten, alsook verspinbaren afval en sulfiet-spinpapier. De grondstoffen werden aangevoerd deels uit het binnenland en deels uit Duitsland. De productie van de hennespinnerijen beliep in

1938ton	4.819
1941 »	2.689
1942 »	1.745
1943 »	1.045

De productie van hennepgarens was niet zonder belang voor de Belgische visscherij. Een vrij aanzienlijke bedrijvigheid werd gevonden in de fabricage van touwslagersgaren. De beschikbaarstelling van afvallen, zooals vlasafval, ruwe krotten en lage kwaliteiten vlaswerk, maakten het deze spinnerijen mogelijk de touwslagers van garen voor de fabricage van landbouwtouwwerk te voorzien. Bovendien werden weefgarens gefabriceerd voor brandweerslangen, waarvoor de grondstof hoofdzakelijk uit Midden-Europa en Italië werd aangevoerd. Ten slotte verwerkten de hennespinnerijen papiergarens voor de fabricage van paktouw.

Juteweaverij

De omstelling van de juteweavers op het gebruik van garens uit andere vezels, volgde natuurlijk hetgeen op dit gebied in de spinnerij gebeurd was. De productie van de juteweaverijen bedroeg in

1938ton	29.723
1941 »	7.836
1942 »	9.883
1943 »	7.795

Aanvankelijk werd het maandelijksch contingent vastgesteld op maximaal 2.000 t, d.w.z. 77,42 pCt. van de gemiddelde productie in 1937-1938, niettegenstaande in het jaar 1941 zuiver-papierweefsels binnen de grenzen van dit contingent zonder beperking gefabriceerd en afgeleverd werden. Gemengde jute-papierweefsels voor speciale doeleinden (suiker-, meel-, graan- en hopzakken) mochten slechts gefabriceerd worden mits vergunning van de Textielcentrale.

De fabricage van zuiver-jutegarenweefsels met uitzondering van filterdoeken, was verboden. Met ingang van 1942 werd het maandelijksch contingent papierweefsels vastgesteld op 410 t voor Belgische behoeften. Bovendien werden door de Textielcentrale nog bestellingen toegelaten voor export (ongeveer 4.250 t), hoofdzakelijk voor Duitse behoeften (4.207 t in het jaar 1942). Met ingang van 31 Mei 1942 werden 12 juteweaverijen stilgelegd. De voortwerkende ondernemingen vertegenwoordigden 79,27 pCt. van de totale productiecapaciteit.

De jutesingelweverij heeft gedurende den oorlog haar activiteit veel meer dan de gewone weverij moeten inkrimpen. Van een normale productie van 854 t in 1938 viel zij, wegens gebrek aan grondstoffen, tot 113 t in 1941 en tot 111 t in 1942. Er werd practisch niets anders dan singels in papierengarens gefabriceerd. De productie ging hoofdzakelijk naar de Belgische markt.

Kokosweverij

Deze nijverheid heeft zich gedurende den oorlog tamelijk goed weten aan te passen. De productie daalde van 642 t in 1938 tot 604 t in 1941, om daarna geleidelijk te stijgen tot 1.020 t in 1942 en 1.955 t in 1943. Een belangrijke bestelling, nl. 48.000 Mourzouk-tapijten, werd in 1941 door Nederland overgemaakt; ze zouden gedeeltelijk gefabriceerd worden uit papierengarens en gedeeltelijk uit Cochingarens welke nog overbleven uit voorraad. Verwickelingen inzake *clearing* hebben de uitvoering van deze bestelling voor een groot deel onmogelijk gemaakt. Later werden belangrijke bestellingen van kolenzakken voor Duitsland geboekt.

Zoodra de voorraad kokos- en Cochingarens uitgeput was, heeft de nijverheid zich volledig omgesteld op het verbruik van alphagarens, biezen, riet, schaveling, al dan niet vermengd met papierengarens. De alphagarens kwamen voornamelijk uit Frankrijk en het riet en de biezen uit Nederland. Het grootste deel van de productie werd geëxporteerd naar Duitsland en de kleine helft in vorm van tapijtlouers en matten aan de Belgische markt afgeleverd.

Nijverheid der kunstmatige textielstoffen

Ten aanzien van de productie van rayonne, kunnen wij zeer kort zijn. Wat de productie zelf betreft, verwijzen wij naar het hoofdstuk « Voorziening van textielgrondstoffen ». Deze nijverheid was reeds vóór den oorlog in België zeer belangrijk en werd gedurende den oorlog aangemoedigd om haar productie zoo hoog mogelijk op te voeren. Het gebrek aan de noodige grond- en hulpstoffen (geïmporteerde cellulose, steenkolen en bijtende soda) vormde echter een gedurige belemmering voor de productie. Deze laatste ontwikkelde zich als volgt :

1938ton	5.058
1941 »	6.917
1942 »	5.805
1943 »	6.119

Een belangrijk gedeelte van deze productie werd gedurende den oorlog, op grond van verplichtingen die door de bezettende macht opgelegd waren, uitgevoerd. Het gedeelte dat in het binnenland bleef, werd hoofdzakelijk bestemd voor de breigoednijverheid (dameskousen en indémaillable) en de fabrikanten van rayonweefsels.

Wat de bedrijvigheid der rayonweverijen betreft, moge worden opgemerkt dat de beperking op 30 pCt. van den activiteitsgraad van 1938 spoedig opgeheven werd, aangezien er voldoende grondstoffen beschikbaar waren. Tot einde 1941 beliep het maandelijksch contingent voor dezen sector 172 t grondstoffen, d.w.z. 50 pCt. van de grondstoffen verwerkt in 1938. Met ingang van 1941 werd dit contingent zelfs met 15 pCt. verhoogd. Verder kon deze bedrijfstak evenmin als de andere ontsnappen aan de verplichting inzake stillegging der bedrijven, sedert 1942 van overheidswege opgelegd. Met ingang van 1 Mei 1942 werden 150 op de 267 rayonweverijen uit het productieplan geweerd. Er valt nochtans op te merken dat de 150 aangesloten firma's slechts 15 pCt. vertegenwoordigden van het totaal machinepark van de rayonweverijen. Op 1 Juli 1942 werden nog 15 firma's stilgelegd en in het tweede kwartaal van 1943 werden andermaal 57 rayonweverijen uitgeschakeld. Dit bracht mede dat op de 258 rayonweverijen die in 1943 nog recht hadden op een theoretisch contingent, er slechts 36 waren die mochten voortwerken. Deze bedrijfstak was eveneens de eerste waar de standaardisatie van de weefsels van begin 1941 af, op bevel van de Textielcentrale, werd doorgevoerd.

De rayonweverij was de eenige bedrijfstak waarin, na de zoogenaamde concentratie, op bevel van de Textielcentrale, overgegaan werd tot de centralisatie. Op 1 October 1943 werden 30 rayonweverijen en op 1 April 1944 opnieuw 9 firma's toegelaten hun bedrijvigheid te hernemen, zoodat van dezen laatsten datum af 75 rayonweverijen hun bedrijvigheid mochten voortzetten.

De voornaamste artikelen welke nog gefabriceerd werden in het plan van geleide distributie, waren: voeringstoffen, weefsels voor onder- en bovenkleeding voor dames, mantelstoffen, manshemden, corsetstoffen en bepaalde industriele weefsels. Op 31 Maart 1943 was het aantal rayonneartikelen in de geleide distributie op twaalf teruggebracht.

De productie van de rayonweverijen gedurende de laatste jaren vertoonde volgend beeld:

1938ton	2.740
1941 »	1.580
1942 »	1.790

T.a.v. de productie van fibraangarens, verwijzen wij naar het hoofdstuk inzake grondstoffenvoorziening; wat fibraan betreft, dit werd — zooals men in de bijlage B kan zien — nagenoeg uitsluitend als vervangingsstof voor katoen en wol gebruikt.

Breigoednijverheid

In verband met de algemeene regeling betreffende het verbruik van grondstoffen, kon de breigoednijverheid, met ingang van Augustus 1940, haar activiteit, voortzetten in een tempo dat 30 pCt. van de in 1938 verbruikte grondstoffen niet mocht overtreffen. Aangezien de breigoedfabrikanten over aanzienlijke voorraden garens beschikten, konden zij de verleende toelating ten volle benuttigen, niettegenstaande het de katoen- en wolspinnerijen verboden werd verder breigarens te spinnen.

De hervoorziening van de breigoednijverheid door de katoen- en wolspinnerijen bleek dus onmogelijk; aangezien evenwel verscheidene breigoedfabrieken over zeer groote voorraden beschikten, werden zij door de Textielcentrale verplicht een deel er van af te staan aan de collega's wier voorraad ontoereikend was.

Naarmate de voorraad katoen- en wollengarens verminderde werden grootere hoeveelheden garens van kunstmatige textielvezels ter beschikking van de breigoednijverheid gesteld. Langzamerhand voltrok zich een aanpassing, zoodat reeds in 1941 het totaalverbruik van rayonnegarens ongeveer hetzelfde was als in 1938 (ongeveer 1.700 t), dan wanneer de activiteit van de breigoednijverheid principieel op 50 pCt. van deze van 1938 was gebracht.

In 1942 werd ook een ruimer gebruik gemaakt van fibraangarens en van fibraan gemengd met andere vezels als vlasafval, konijnenhaar, enz. Niettegenstaande de qualiteit van de producten, vooral wat de mans- en kinderkousen betreft, geleidelijk en op zeer gevoelige wijze daalde, hebben deze vervangingsstoffen den prijs van bedoelde producten aanmerkelijk verhoogd.

Gedurende de oorlogsjaren werden volgende hoeveelheden garens verbruikt:

1938ton	8.663
1939 »	9.654
1940 »	5.886
1941 »	3.163
1942 »	2.692
1943 »	1.817

Bij gebrek aan grondstoffen ging de Textielcentrale op 1 Juli 1942 voor de eerste maal over tot verplichte stillegging van een aantal bedrijven. Slechts 246 kleine en 74 groote bedrijven, op een totaal van ongeveer 600 breigoedfabrikanten mochten hun activiteit voortzetten.

Nieuwe maatregelen in deze richting werden getroffen op 1 April 1943 waardoor nog slechts 170 kleine en 50 groote bedrijven aan het werk bleven.

De bedrijvigheid per specialiteit was zeer uiteenlopend. Over het algemeen was deze aanmerkelijk beter in de afdeling *indémaillable* en *katoenkousen* waar zeer weinig bedrijven stilgelegd werden, veel minder gunstig in de *interlock* en het slechtst in de *sokkenijverheid* en *gebreide bovenkleding*.

Textielveredelingsnijverheid

De activiteit in de textielveredeling volgt uiteraard deze in de spinnerijen en weverijen.

Aangezien de steenkolen een zeer belangrijk bestanddeel vormen in de exploitatie van deze bedrijven, heeft de brandstofschaarschte van October 1941 af dezen nijverheidstak meer dan welken anderen van de textielnijverheid getroffen. De zoogenaamde concentratie der bedrijven werd er ook scherper doorgevoerd na een uitgebreid onderzoek, ingesteld door een groep Duitse vakkundigen die in Maart, Mei en October 1942 ongeveer 60 Belgische veredelingsbedrijven hebben bezocht.

Op de 129 loonveredelaars waren er op einde 1941 nog 69 aan het werk, terwijl einde September 1942 er nog 36 en einde 1942 nog 33 overbleven.

In deze nijverheid werd eveneens op bevel van de Textielcentrale gestreefd naar standaardisatie voor bepaalde producten. Zoo werd in sommige gevallen verboden de vlasgarens of vlasvezels nog te bleeken. In andere gevallen werd het verven beperkt tot een klein aantal kleuren. De normalisatie van de afwerking werd grootendeels bevorderd door het feit dat

een zeer groot deel van de textielgoederen bestemd was voor de *Wehrmacht*; zekere diensten van het Duitse leger maakten buiten de Textielcentrale om veredelingsorders over.

Kleding- en confectienijverheid

De confectienijverheid werd minder dan de andere takken van de textielnijverheid door de oorlogsomstandigheden getroffen. Immers, benevens de regelmatige hervoorziening uit de loopende productie der weverijen kon zij ook de grondstoffen uit eigen voorraden aanwenden die bij het uitbreken van den oorlog zeer ruim schenen te zijn, en bovendien een beroep doen op de voorraden van de wevers en de grossiers.

Eerstige belemmeringen doken slechts op van Juli 1943 af toen enerzijds een groot deel der voorraden door de bezettende overheid werd opgeëischt, en anderzijds de puntenchecks B-rekeningen in verband met het inschakelen van het systeem van geleide distributie, werden geblokkeerd.

De ontreddering steeg ten top toen dit systeem in Mei 1944 ten gevolge van de uitgebreide bombardementen, tijdelijk geschorst werd en de voorraden zoowel bij grossiers als confectionneurs gedurende verscheidene weken geblokkeerd werden ten gunste van het Nationaal Fonds voor Geteisterden.

De reglementeering in verband met de kleding- en confectienijverheid loopt parallel met deze van de distributie waarover in een ander hoofdstuk uitvoerige bijzonderheden werden medegedeeld.

Volgende cijfers geven een beeld van de activiteit van dezen nijverheidstak en van de verhoudingen tusschen de bestellingen voor den Belgischen sector enerzijds en Duitse loonorders anderzijds.

Te werk gestelde arbeidskrachten

Gemiddelde per jaar	Geestesarbeiders			Handarbeiders						Totaal arbeiders
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Atelierarbeiders			Thuisarbeiders			
				Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
1942.....	1.567	1.530	3.152	2.443	11.908	14.343	1.537	4.598	5.982	20.325
1943.....	1.448	1.340	2.788	1.840	11.009	12.850	1.439	3.896	5.335	18.185

Uitbetaalde loonen

Jaar	Totaal franken	Voor Duitse loonorders		Voor Belgische behoeften	
		Franken	pCt.	Franken	pCt.
1942.....	170.512.984	52.552.362	30,8	117.960.622	69,2
1943.....	191.554.759	73.372.311	38,3	118.182.448	61,7

Volledigheidshalve dient er op gewezen dat de loonen uitbetaald voor de confectie van zeer aanzienlijke hoeveelheden textielgoederen die door de bezettende macht in België werden opgeëischt, niet geboekt staan onder de rubriek « Deutsche loonorders », evenmin als diegenen uitbetaald voor het vervaardigen van confectieartikelen die zonder dwangmaatregelen aan Deutsche afnemers werden verkocht. Onder de rubriek « loonen voor Belgische behoeften » zijn mede begrepen de zeer aanzienlijke bedragen die uitbetaald werden voor het confectionneeren van producten welke uiteindelijk voor Duitschland bestemd waren.

Verder dient opgemerkt dat bovenvermelde cijfers evenmin rekening houden met de uitbetaalde loonen noch met de te werk gestelde werklieden in de Deutsche ondernemingen die zich in ons land gevestigd hadden en uitsluitend voor Deutsche behoeften werkzaam waren. Zij vielen volledig buiten het bereik van de contrôle der Bedrijfsgroepering Kleeding en Confectie en van de Textielcentrale. Het aantal arbeidskrachten dat in deze bedrijven werkzaam was, werd op einde 1943 op ongeveer 3.000 geschat.

Benevens de Deutsche opdrachtgevers waren de Belgische openbare diensten en inzonderheid Winterhulp en het Nationaal Fonds voor Geteisterden de voornaamste lichamen die de activiteit van de confectienijverheid op peil hielden zoodra de vóór-oorlogse voorraden nagenoeg opgebruikt waren.

Er valt eveneens te vermelden dat het systeem van de geleide distributie er veel toe bijgedragen heeft om de ver doorgedreven specialisatie bij de confectienijverheid in de hand te werken; immers voor iedere categorie textielgoederen van het geleide distributiesysteem, werd een lijst opgemaakt van confectieondernemingen die gemachtigd waren één of meer van deze productenreeksen te fabriceren.

In de confectienijverheid werd niet zooals in de andere takken van de textielnijverheid overgegaan tot verplichte sluiting van de ondernemingen op bevel van de bezettende overheid of van de Textielcentrale. Nagenoeg alle bedrijven hebben heel den oorlog door hun activiteit, al zij het meestal op een gereduceerde schaal, kunnen voortzetten. Enkele ondernemingen vielen stil door het feit dat zij hun voorraden en afgewerkte producten verkochten zonder zich om de wettelijke verplichting inzake Hervoorziening te bekommeren en dus vroeg of laat geen grondstoffen meer tegen officieelen prijs konden aankopen.

III — DISTRIBUTIE

Na deze opmerkingen betreffende de grondstoffenpositie en de productie, volgt thans een overzicht van de verdeling der afgewerkte textielgoederen onder de verbruikers.

Drie verschillende periodes kunnen in den loop van de eerste vier oorlogsjaren worden onderscheiden :

1) de periode van *vrijheid* welke zich nagenoeg over heel het jaar 1940 uitstrekte;

2) de periode waarin de distributie geschiedde op basis van de *textielkaart* en welke liep van begin 1941 tot Juli 1943;

3) de periode van *geleide distributie* welke ingeluid werd in Juli 1943 en zich uitstrekte tot het einde van den oorlog.

Gedurende de eerste periode kon de verbruiker, voor zoover hij over de noodige geldmiddelen beschikte, zich bij elke kleinhandelszaak de textielwaren naar zijn keuze in onbepaalde hoeveelheden aanschaffen. Ook de kleinhandelaar kon in onbepaalde mate aankopen doen bij een willekeurigen grossier. Deze laatste kon zich voor zijn Hervoorziening vrijelijk tot elken fabrikant van textielwaren wenden, die volledig vrij was het gedeelte van zijn voorraad, dat niet door de overheid aangeslagen was, of het gedeelte van zijn productie dat voorbehouden was voor de Belgische bevolking, aan een willekeurigen afnemer te verkoopen. Hij was er evenwel toe gehouden de koopwaar billijk te verdeelen.

Zoodra verbruikers en tusschenpersonen in het laatste kwartaal van 1940 gingen inzien dat de oorlog van langen duur zou zijn, deden zij aankopen van textielwaren die ongetwijfeld het normaal verbruik overtroffen. In zoover de beschikbare goederen aldus in het bezit kwamen van den uiteindelijke verbruiker, vormden zij een kostbare reserve waarop een beroep in de latere oorlogsjaren zou gedaan worden. Deze ongeregelde aankopen boden tevens het voordeel een belangrijke hoeveelheid textielproducten aan de latere opeischingen van de bezettende overheid te onttrekken. De ervaring heeft immers uitgewezen dat de opeischingen tamelijk gemakkelijk geschieden zoolang de waren bij den fabrikant, den grossier of het grootwarenhuis beschikbaar waren, doch praktisch onmogelijk werden wanneer zij in de handen van den kleinhandelaar of van den verbruiker waren.

Nochtans kan niet ontkend worden dat gedurende de periode van vrijen aankoop, het bezettingsleger, en meer in het bijzonder de Deutsche soldaten individueel, zeer belangrijke aankopen van textielwaren bij de kleinhandelszaken deden. Men mag aannemen dat nagenoeg al deze aankopen den weg naar Duitschland insloegen. De maatregelen welke door het Ministerie van Economische Zaken, op het einde van December 1940 genomen werden, met het oog op een gereguleerde distributie van textielwaren, werden dan ook door een groot deel van de bevolking met instemming begroet, te meer daar de minder koopkrachtige verbruikers op het nieuw systeem de hoop vestigden dat zij voortaan textielwaren tegen officieele prijzen zouden kunnen bekomen.

Bij den aanvang van de tweede periode, was de reglementeering van de distributie van textielwaren gesteund op het besluit van 23 December 1940, houdende verbruiksregeling van textielproducten (*Staats-*

blad, 25 December 1940), en het eerste en tweede uitvoeringsbesluit dd. 24 December 1940 (beide verschenen in het *Staatsblad*, dd. 25 December 1940). De omzendbrief n° 6 dd. 24 December 1940 gericht tot de gemeentebesturen, regelde de praktische uitvoering van het tweede uitvoeringsbesluit.

Deze eerste reeks maatregelen beoogden het *blokkeeren* gedurende enkele dagen van nagenoeg alle textielproducten bij klein- en groothandelaar. Tijdens deze periode — die tot 1 Januari 1941 duurde — waren de tusschenpersonen verplicht een inventaris van de bestaande weefselvoorraden op te maken en dezen in te dienen bij den Dienst voor Stocks en Ravitailleering van het Ministerie van Economische Zaken. De ervaring toonde aan dat het opmaken van dezen inventaris met groote vertraging gepaard ging en bovendien op zeer gebrekkige wijze geschiedde. Niettemin werd de bestaande voorraad als beginvoorraad beschouwd en moesten voortaan de grossiers om de drie maanden en de fabrikanten om de maand een nieuwe opgave van hun voorraad aan bedoelden dienst overmaken en de wijzigingen er van rechtvaardigen.

De aflevering van textielproducten aan de verbruikers kon voortaan slechts geschieden tegen afgifte door deze laatsten van een officieel bewijs (machtiging tot bevoorrading). Deze machtiging werd afgeleverd door de gemeentendiensten voor ravitailleering en rantsoeneering. Alleen de verbruikers, wier voorraad het normale individuele peil (zie bijlage I van het eerste uitvoeringsbesluit van 24 December 1940) niet te boven ging, konden op deze machtiging aanspraak maken. De kleinhandelszaak kon, aan de hand van de machtigingen door haar cliënteel voorgelegd, bij den gemeentediens voor ravitailleering en rantsoeneering, op haar beurt een machtiging tot herbevoorrading bij den groothandel bekomen. Ten slotte kon de groothandelaar zich met de aldus bekomen machtigingen tot den dienst voor de verdeling en de voorraden van het Ministerie van Economische Zaken wenden ten einde de zoogenaamde machtigingen B te bekomen waarmee hij zich bij den fabrikant kon hervorven.

Deze overgangperiode werd afgesloten in het begin van Mei 1941 bij het verschijnen van het besluit van 3 Mei (*Staatsblad*, 8 Mei 1941), houdende invoering van de eerste *kleederkaart*. Het systeem van de individuele machtigingen bleef nog steeds van kracht, doch het werd alleen toegepast voor het aanschaffen van textielproducten als meubelstoffen, tapijten, enz., welke niet door middel van de kleederkaart konden aangeschaft worden (zie bijlage III van het besluit van 3 Mei 1941).

Wat de courante verbruiksartikelen betreft, deze konden voortaan slechts door den verbruiker aangekocht worden door middel van de kleederkaart. Bij de aflevering van dergelijke producten, moesten de kleinhandelaars van de kleederkaart hunner klanten het aantal punten losmaken voorzien voor het textiel-

product waarvan sprake. Aan iedere soort textielproducten werd door bedoeld besluit een puntenwaarde toegekend, zoodat de koopers bij voorbaat wisten hoeveel punten zij van hun kaart zouden moeten afsnijden om de gewenschte producten aan te koopen.

De geldigheid van de eerste kleederkaart liep over het tijdperk 1 Januari 1941-31 Augustus 1941. In feite duurde het tot Januari 1942 vooraleer aan de bevolking de tweede kleederkaart uitgereikt werd.

Met het oog op de doelmatige verdeling van textielproducten over den geheelen geldigheidsduur van de kleederkaart, werd bepaald dat gedurende de maanden Mei en Juni 1941 alleen de punten 1 tot 50 mochten gebruikt worden.

De kleinhandelaars moesten maandelijks de puntenvakjes of machtigingen tot bevoorrading welke zij van hun cliënteel ontvangen hadden, bij den Gemeentediens voor Ravitailleering en Rantsoeneering inleveren voor omwisseling tegen punten-checks A. Door middel van deze laatste konden zij aankopen doen bij hun grossiers. Deze laatsten moesten op hun beurt de ontvangen punten-checks A bij den Dienst voor Stocks en Ravitailleering van het Ministerie van Economische Zaken laten omwisselen tegen punten-checks B waarmee zij zich bij de fabrikanten van textielproducten konden hervorven.

Ten einde de kleinhandelaars in zekere mate te dwingen ook een deel van hun voorraad te liquideeren, bepaalde artikel 4 van het besluit van 5 Mei 1941, dat de omwisseling van puntenvakjes of machtigingen tegen punten-checks A, zou gebeuren op voet van één punt van de punten-check voor twee punten van de textielkaart. Dezelfde maatregel werd op grond van artikel 6 van bedoeld besluit genomen bij het omwisselen van punten-checks A tegen punten-checks B, zoodat ook de grossiers niet uitsluitend op de normale hervorvening konden rekenen, doch eveneens verplicht waren hun voorraden aan te spreken.

Aldus beschikte men over het noodige apparaat om heel de productie van textielgoederen (en een deel van de voorraden bestaande bij de fabrikanten en tusschenpersonen, in zoover deze bereid waren ze in omloop te brengen) op ordelijke wijze van den fabrikant naar den verbruiker te leiden.

Ondertusschen was men tot de conclusie gekomen dat de telling van textielproducten, welke verplichtend gemaakt werd door het besluit van 24 December 1940, onder zeer slechte voorwaarden werd verwezenlijkt en het noodig bleek tot een *nieuwe telling* over te gaan. Deze geschiedde op grond van het besluit van 27 Juni 1941 (*Staatsblad* van 30 Juni 1941) waarbij alle ondernemingen, zoowel handels- als nijverheids-ondernemingen, kleinhandelszaken als groothandelszaken, alsook alle ambachtsbedrijven, verplicht werden over te gaan tot een telling hunner voorraden afgewerkte textielproducten. Deze laatste dienden aangegeven op speciale formulieren welke ingediend

werden bij de gemeentelijke diensten, om daarna gecentraliseerd te worden bij den Centralen Dienst voor de Statistiek van het Ministerie van Economische Zaken.

Deze tweede telling heeft zekere nuttige aanwijzingen kunnen geven aan den Dienst die met de distributie van textielgoederen belast was, doch van een approximatieve juistheid en volledigheid was evenmin sprake als bij de eerste telling.

Het aankoopingspunt tusschen de reglementeering der productie bij den fabrikant eenerzijds en het distributiesysteem van den fabrikant tot den verbruiker anderzijds, werd geregeld bij verordening n° 13 van de Textielcentrale (*Staatsblad* van 20-21 October 1941), waarbij de fabrikanten van textielproducten er toe gehouden werden al de aankoopmachtigingen (in den ruimsten zin) welke zij ontvangen hadden van 1 Juli 1941 af voortaan elke maand, vóór den 10ⁿ van de volgende maand aan de Textielcentrale voor te leggen. Daardoor kreeg de Textielcentrale niet alleen een bijkomende contróle op het verbruik van de toebedeelde grondstoffen, doch eveneens een maandelijksch overzicht van de distributie van den fabrikant tot den verbruiker.

De afwikkeling van de loopende zaken tusschen fabrikant en grossier (vooral het goedkeuren der aankoopmachtigingen) ging in de practijk met groote vertragingen gepaard. Een aanzienlijke verbetering in de materiele afwikkeling van deze zaken kwam tot stand ten gevolge van de oprichting van den *Dienst voor Punten-checks B* in den schoot van den Dienst voor de Verdeeling en de Voorraden van het Ministerie van Economische Zaken. De oprichting van dezen dienst had plaats op grond van een besluit van 8 December 1941 (*Staatsblad* van 10 December 1941). Voortaan werd voor ieder houder van een puntencheck B rekening door bedoelden dienst een rekening gevoerd in den aard van bankrekening-courant. Deze werd gecrediteerd voor de punten-checks A en B welke door de rekeninghouders aan den Dienst voor de Verdeeling en de Voorraden werden gestuurd en gedebiteerd voor de puntenwaarde van de checks welke door de houders op hun rekening werden getrokken.

Het besluit van 14 Januari 1942 (*Staatsblad* van 17 Januari 1942) regelde de uitgifte en het gebruik van de tweede kleederkaart, waaraan 120 punten gehecht waren. De eerste 60 punten van deze kaart werden onmiddellijk vrijgegeven, terwijl de punten 61 tot 80 slechts vrijgegeven werden op grond van het besluit van 1 Mei 1942 (*Staatsblad* van 11-12 Mei 1942) en deze van 81 tot 100 op grond van het besluit van 7 December 1942 (*Staatsblad* van 10 December 1942).

Geen principiele wijzigingen van belang werden aangebracht, tenzij dat deze kaart, wegens gebrek aan de noodige weefsels, voortaan niet meer kon gebruikt worden voor aankoop van overjassen voor mannen of wintermantels voor dames en meisjes. Voor den aankoop van deze laatste producten zou voortaan

een speciale machtiging van den gemeentediens vereischt worden. Tevens werd de lijst van de textielproducten, waarvan de voorziening niet beperkt was, verder besnoeid.

Ten slotte werd een zeer belangrijk besluit dd. 22 Januari 1942 (*Staatsblad* van 31 Januari 1942) inzake de verdeeling van arbeidskleeding, beroepskleeding en beschermende kleeding, uitgevaardigd. Het bepaalde de verscheidene categorieën van werklieden (naar den aard van de uitgeoefende activiteit), den aard van de werkkleedij waarop zij recht hadden en de overeenstemmende vermindering van het verschuldigd puntenaantal.

Artikel 4 van bedoeld besluit bepaalde dat de klederkaart geldig zou zijn tot 31 December 1942, terwijl de ongebruikte vakjes van de eerste klederkaart eveneens tot 31 Augustus 1942 konden gebruikt worden. Een derde klederkaart zag gedurende den oorlog nooit het licht.

De derde telling van textielproducten bij den groothandel en de grootwarenhuizen, voorgeschreven bij besluit van 3 November 1942 (*Staatsblad* van 11 November 1942) en dit van 22 December 1942 (*Staatsblad* van 26-29 December 1942), dat bovendien voor de toekomst een verplichte driemaandelijksche telling bij al deze ondernemingen voorzag, bewees eens te meer dat de resultaten van de twee vorige tellingen weinig bevrediging hadden geschonken. Het nijpend tekort aan textielproducten bij zekere minder koopkrachtige klassen van de bevolking en bij het personeel van bepaalde openbare diensten, gaf aanleiding tot het besluit van 2 April 1943 (*Staatsblad* van 15 April 1943), waarbij het besluit van 23 December 1940, dat tot basis diende van heel de distributieregeling gedurende de tweede periode, eenigszins gewijzigd werd. Uitgebreide machten werden toegekend aan het Hoofd van het Ministerie van Economische Zaken met het oog op de aflevering van allerlei machtigingen tot voorziening.

De toestand nam echter nog meer bedenkelijke verhoudingen aan, ten gevolge van de opeiseling van 1.500 t textielproducten door de Deutsche overheid. In alle belanghebbende kringen kwam men tot de conclusie dat in verband met de beperkte voorraden en de geringe productie, radicale maatregelen dienden genomen. In het verslag van de Textielcentrale over het jaar 1942, kon men trouwens reeds lezen: « Zonder meer nochtans, mocht de distributie tijdens verleden jaar geen succes heeten. In zeker opzicht mag men eerder van een faillissement spreken. »

Alhoewel gepoogd werd het bestaande systeem nog eenigszins aan te passen, nl. bij besluit dd. 27 Juni 1943 (*Staatsblad* van 1 Augustus 1943), waardoor het stelsel voor zekere producten nog enkele maanden van kracht zou blijven, werd de eigenlijke derde periode na Juli 1943 ingeluid door het besluit van 10 Juli 1943 (*Staatsblad* van 29 Juli 1943), waarbij bepaald werd dat de handel in arbeidskleeding, beroepskleeding en

beschermende kleding voortaan zou onderworpen zijn aan speciale bepalingen uitgevaardigd door het Hoofd van het Ministerie van Economische Zaken.

Vooraleer nader in te gaan op de derde periode — die gekend staat onder den naam van geleide distributie —, willen wij nog even blijven stilstaan bij de redenen die tot wijziging van het distributiesysteem aanleiding gaven. Zooals wij hierboven reeds aanstipten, was de voornaamste oorzaak onbetwistbaar de nijpende schaarschte aan textielproducten. In principe had het systeem van de textielkaart, ware het beter georganiseerd geweest, behoorlijke resultaten kunnen afwerpen, zolang de beschikbare hoeveelheden textielproducten niet aanmerkelijk beneden het peil van de behoeften bleven. Zulks bleek niet meer het geval zoodra de schaarschte aan textielproducten zeer scherp werd en de concentratie in de weverijen in verband met het gebrek aan grondstoffen ook scherper werd doorgevoerd.

Inderdaad, in het puntensysteem bleven de weverijen, zooals hierboven vermeld, vrij hun productie naar goeddunken te verkoopen aan de tusschenpersonen die over de noodige punten-checks beschikten. De voortwerkende fabrikanten waren dan ook natuurlijk geneigd hun productie in de eerste plaats aan hun vroegere cliënteel voor te behouden. Hierdoor bleven veel tusschenpersonen, wier vroegere fabrikanten-leveranciers hadden moeten stilleggen, van verdere voorziening verstoken. Gevolg hiervan was een volledige ontreddering van het handelsapparaat. Bovendien gaf deze toestand aanleiding tot groote misbruiken inzake prijzen. Aangenomen mag worden dat de koopers, zoowel als de verkoopters, in gelijke mate plichtig waren aan dergelijke misbruiken. Eenmaal dat aan de bron, d.w.z. aan de fabriek, hogere prijzen werden betaald, moest daaruit natuurlijk volgen dat op heel de lijn tot aan den verbruiker hogere prijzen dienden toegepast. Ten slotte konden zich alleen nog de verbruikers met relatief groote koopkracht textielproducten tegen de zeer hoge prijzen aanschaffen. De minder koopkrachtige lagen van de bevolking verkochten hun punten (in 1943 schommelde de prijs tusschen *fr* 1 en *fr* 2 per punt). Veel tusschenpersonen kochten deze punten op om zich in ruimere mate opnieuw te kunnen voorzien. Het puntensysteem bleek in 1943 niet alleen wat distributie, doch ook wat prijzen betreft, een volledig fiasco te zijn.

Wij komen thans terug op de kenmerken van de derde distributieperiode, nl. deze van de geleide distributie.

a) De verbruiker zou voortaan slechts recht hebben op de meest noodzakelijke textielproducten. Hij zou zich deze kunnen aanschaffen tegen afgifte van individueele nominatieve bons. Aldus zou vermeden worden dat een textielproduct van zijn oorspronkelijke bestemming werd afgeleid. Als criteria voor het aanduiden van de rechthebbenden werden in aanmerking

genomen: leeftijd, beroep, huwelijk, zwangerschap en geboorte.

b) Er zou gestreefd worden naar een eenheidsprijs voor iedere soort producten, derwijze dat de recht-hebbende verbruiker vooraf wist hoeveel hij voor ieder product moest betalen, welke ook de gebruikte grondstof was. Deze eenvormige prijzen doen natuurlijk een nivelleering van den prijs der weefsels onderstellen. Met het oog hierop, werd bij besluit van 29 Juli 1943 een Perequatiekas opgericht. Deze kas werd beheerd door de Textielcentrale.

c) De eenmaking van de prijzen veronderstelde ook — in zooverre zulks mogelijk was — de normalisatie van de producten zelf. In de mate dat de voorhanden grondstoffen zulks toelieten, werd dan ook de normalisatie van het weefsel nagestreefd.

d) De vrije betrekkingen tusschen de wevers eenerzijds en de confectiebedrijven en tusschenhandelaars anderzijds, werden verbroken. De weefsels mochten door den fabrikant alleen nog verkocht worden op grond van een machtiging afgeleverd door de Textielcentrale aan door haar aangeduide afnemers. Aan deze laatsten werd tevens de verplichting opgelegd de toegekende weefsels in ontvangst te nemen. Aldus bestond, eenerzijds, de leveringsverplichting van den fabrikant en, anderzijds, de verplichte afneming vanwege het confectiebedrijf of grossier. Gevolg hiervan was dat het euvel van de hogere prijzen radicaal werd uitgeschakeld.

e) De Textielcentrale zou er over waken dat er steeds een juist evenwicht bleef bestaan tusschen het aantal door haar uitgegeven bons en de productie van weefsels, zoodat geen enkele bon in omloop zou worden gebracht waarvoor geen dekking aanwezig was.

f) De verdeling van de bons op naam geschiedde door bemiddeling, hetzij van de werkgevers (wat de werkkleeren betreft), hetzij van de gemeentediensten voor ravitailleering en rantsoeneering. De houders van de bons mochten vrijelijk een kleinhandelaar-leverancier uitkiezen. Aan de hand van de afgeleverde bons, kon deze zich naar keuze voorzien bij een confectie- of groothandelsonderneming, in zooverre deze als grootverdeeler was aangeduid.

g) Op groote schaal werd overgegaan tot de specialisatie van den handel, derwijze dat voor iedere soort producten van de geleide distributie, een reeks grossiers en kleinhandelaars werden aangeduid. Van in den beginne hebben deze verdeelers zich ten zeerste ingespannen om de artikelen der geleide distributie onder het verbruikend publiek te verspreiden, ten einde, ieder voor zich, het grootste aantal bons te verkrijgen, aangezien zij zich, mits afgifte van deze door de Textielcentrale afgeleverde bons, opnieuw konden voorzien.

h) Gansch het systeem werd aan een strenge controle onderworpen. Te dien einde waren de gemachtigde confectiebedrijven, groothandelaars en klein-

handelaars verplicht een speciale boekhouding te voeren. Verder moest ieder artikel voorzien zijn van een etiket, met vermelding van de benaming van het product, het herkeningsnummer van de puntenchecksrekening van den verkooper, den officieelen prijs en de wasmethode. De verbruiker werd in zekere mate zelf controleur.

Aantal confectiebedrijven ingeschakeld in de geleide distributie per specialiteit

Specialiteit	Aantal ingeschakelde ondernemingen
Manshemden	253
Blauwe vakkleding	173
Witte vakkleding	13
Schorten en stofjassen	241
Meisjes- en jongenshemden	181
Jongenshemden	224
Corsetten voor zwangere vrouwen	40
Bustehouders voor zwangere vrouwen	42
Luiermand met inbegrip van luiers (tegen maakloon)	130
Uitsluitend luiers (tegen maakloon)	10
Jongenskostumes	85
Meisjesjaponnen	55
Indemailable meisjeshemden	80
Gestikte dekontjes	17
Damesjaponnen	71

In den beginne was het systeem van de geleide distributie nog gedeeltelijk gekoppeld aan het vroeger puntensysteem, in dien zin, dat de verbruikers, benevens de bons op naam, ook nog een aantal textielpunten (van de tweede kleederkaart) moesten afleveren. Pas begin 1944 werd het systeem van de geleide distributie volledig losgemaakt van het puntenstelsel en volstonden de bons — zonder afgifte van punten — om de artikelen van de geleide distributie aan te koop.

Het was een wijze politiek het systeem van geleide distributie slechts geleidelijk in toepassing te brengen. In de tweede helft van 1943 werd met dit systeem een aanvang gemaakt voor textielproducten van de arbeids- en beroepskleding, luiermanden en uitzet voor zwangere vrouwen, hemden voor jongens en meisjes tot vijftien jaar en dweilen. Een tweede schijf van de geleide distributie omvatte de verdeling van bovenkleding voor knapen van zeven tot elf jaar, een bovenkleed voor meisjes van zeven tot elf jaar, een japon of daarmede overeenstemmende hoeveelheid weefsels voor meisjes van zestien tot negentien jaar, sokken voor handarbeiders, kousen van rayonne voor vrouwen en meisjes boven vijftien jaar, kinderkousen en hemden voor meisjes van twaalf tot vijftien jaar.

Beoogd werd geleidelijk al de textielproducten in het plan van de geleide distributie in te schakelen. Zoover kwam het echter niet, daar de volslagen ontredde der economie begin April 1944 ten gevolge van de hevige luchtbombardementen, ook het systeem van geleide distributie lamlegde.

Of dit systeem gedurende de periode Augustus 1943-April 1944 bevrediging schonk, valt niet met zekerheid te zeggen, aangezien het uiteraard verscheidene maanden duren moest vooraleer het systeem « ingeburgerd » was. Zoo rekening gehouden wordt met de resultaten welke bereikt werden van Maart 1944 af, mag worden verondersteld dat het systeem wellicht gedurende de laatste oorlogsmaanden voldoening zou hebben gegeven. Volgende cijfers geven een concreet beeld van den stand van het systeem van geleide distributie per 31 Maart 1944 :

Goederendistributie van Augustus 1943 tot einde Maart 1944

Norm of artikel	Confectie (vierkante meters)	Groothandel (vierkante meters)	Totaal (vierkante meters)	Aantal meters per stuk	Te vervaardigen stuks
V. N. 2	384.543,18	—	384.543,18	4,41	87.198
Tweedeelig beroepskostuum	426.352,78	414.741,18	841.093,96	4,06	207.166
Beroepskostuum 1 stuk (overall)	333.494,—	151.198,32	484.692,32	3,92	123.646
Stofjas voor mannen	68.232,50	33.617,50	101.850,—	3,50	29.100
Arbeidshemd met vasten boord	391.708,50	302.025,55	693.734,05	2,15	322.667
Lange werkkleed voor vrouwen	151.225,—	151.215,—	302.440,—	2,50	120.980
Hemd met korte mouwen en ronden kraag voor jongens van 2 jaar	12.158,52	18.066,84	30.225,36	0,44	68.694
Hemd met korte mouwen en ronden kraag voor jongens van 3 tot 6 jaar	53.804,58	83.310,63	137.115,21	0,57	240.553
Hemd met omslagboord voor jongens van 6 tot 15 jaar	300.067,60	336.988,40	637.056,—	1,40	455.040
Hoog hemd met ronden uitgesneden kraag voor jongens en meisjes tot 2 jaar	19.517,23	5.667,43	25.184,66	0,41	61.426
Hoog hemd met ronden uitgesneden kraag voor meisjes van 2 tot 12 jaar	90.340,88	112.616,—	202.956,88	0,56	362.423
Corset voor zwangere vrouwen	15.619,45	—	15.619,45	0,77	20.285
Bustehouder met kleinen maagband voor zwangere vrouwen	2.624,66	—	2.624,66	0,238	11.028
Bustehouder met grooten maagband voor zwangere vrouwen	4.683,22	—	4.683,22	0,392	11.947
Luiers	—	509.224,66	509.224,66	0,403	1.262.958
Kostuum voor jongen	345.146,—	—	345.146,—	2,73	126.427
Kleed voor meisjes	67.015,—	153.365,—	220.380,—	2,30	29.137
Japon voor dames	139.528,—	139.528,—	279.056,—	3,30	42.281

Alvorens dit hoofdstuk te besluiten moge nog even melding worden gemaakt van de activiteit van het Distributiebureau voor Arbeidskleeding (verkort *Distra*). Dit orgaan werd in 1943 opgericht door de Bedrijfs-groepering Kleeding en Confectie, de Bedrijfs-groepering Groothandel in Textielgoederen en Schoeisel en de Bedrijfs-groepering Kleeding- en Lederkleinhandel, onder de contrôle van de Textielcentrale en den Algemeenen Dienst voor de Distributie. *Distra* had tot doel, op grond van een speciale aankoopmachtiging, de onmisbare textielproducten onder de arbeiders en arbeidsters, die verplicht waren naar Duitschland te gaan werken, bij hun vertrek te verdeelen. *Distra* oefende niet de minste handelsactiviteit uit; zijn rol was beperkt tot het verdeelen onder de aangeduide kleinhandelaars — ongeveer 200 — van de volledige reeks textielproducten, die door de rechthebbenden konden aangekocht worden. Deze goederen werden door groothandelaars of confectiebedrijven aan de kleinhandelaars geleverd en gefactureerd.

IV — HET COMPENSATIESYSTEEM IN DE TEXTIELNIJVERHEID

Zooals wij hierboven reeds zagen, werden einde 1941 een aantal fabrieken in de textielnijverheid, op bevel van de Duitse overheid, gesloten.

Zoowel de leiding van de Textielcentrale als deze van de Hoofdgroepering Textielnijverheid was de meening toegedaan dat men niet zonder vergoeding een aantal bedrijven kon stilleggen.

Dientengevolge werd aanvankelijk het systeem van loonwerk toegepast, d.w.z. de stilgelegde bedrijven kregen van de Textielcentrale de toelating om hun grondstoffencontingent door een collega naar keus te laten verwerken. Aangenomen mag worden dat de voortwerkende collega's over het algemeen zeer gretig dit loonwerk aanvaardden, daar ze aldus het peil van hun activiteit eenigszins konden verhoogen en hun aanzienlijke kosten besnoeien.

Deze loonorders werden dan ook nagenoeg altijd uitgevoerd tegen kostenden prijs, zoodat de stilgelegde onderneming, wanneer ze terug in het bezit kwam van de afgewerkte weefsels, in staat was deze te verkoopen tegen denzelfden prijs als de voortwerkende onderneming en ze dienvolgens ook een zelfde winst per eenheid verwezenlijkte.

Deze oplossing schonk meestal voldoening aan beide partijen: het verzet van de ondernemingen was vrijwel gering, omdat het hen nog steeds mogelijk was hun commercieele activiteit uit te oefenen en in contact te blijven met hun eigen cliënteel. Het feit dat de stilgelegde ondernemingen ten gevolge van deze regeling nog steeds over een eigen inkomen — al was het dan ook niet van industrieel aard — beschikten, oefende een moreelen invloed uit die allerminst mag worden onderschat.

Indien deze toestand had kunnen behouden blijven ware het overbodig geweest een compensatiesysteem in de textielnijverheid in te richten. De Duitse overheid beweerde nochtans dat dit systeem aanleiding gaf tot ernstige misbruiken op gebied van distributie, de contrôle op de productie en de distributie hierdoor ten zeerste bemoeilijkt werd, en dienvolgens de deur openliet voor « zwarte markt »-praktijken.

In December 1941 deelde de Textielcentrale aan de Hoofdgroepering Textielnijverheid mede, dat de Duitse overheid zich principieel verzette tegen de verdere toepassing van bovengemeld systeem van loonwerk, en eischte dat de stilgelegde ondernemingen niet alleen hun industrieele activiteit, doch ook hun commercieele activiteit zouden stopzetten. Er diende dus naar middelen uitgezien om de ondernemingen die door deze beslissing getroffen waren, in zekere mate schadeloos te stellen.

Een besluit van het Hoofd van het Ministerie van Economische Zaken, dd. 24 December 1941 (*Staatsblad* van 1 Januari 1942), stelt het raam vast waarin compensatiesystemen in de industriele groepeerings kunnen opgericht worden. Dit kaderbesluit werd echter later ingetrokken en vervangen door dit van 21 December 1942 (*Staatsblad* van 23 December 1942). Daarin was voorzien dat het Hoofd van het Ministerie van Economische Zaken dwingende compensatieregelingen kon nemen ten behoeve van ondernemingen waarvan de bedrijvigheid geheel werd stilgelegd, of onder ondernemingen waarvan de bedrijvigheid ongelijkmatig beïnvloed werd uit hoofde van economische reglementeeringen. Deze compensatieregelingen zouden echter uitgevaardigd worden op voorstel van de betrokken groepeerings die den grondslag, het heffingspercentage, de bestemming der middelen en alle andere maatregelen van tenuitvoerlegging zouden vaststellen.

De Hoofdgroepering Textielnijverheid heeft niet gearzeld onmiddellijk gebruik te maken van dit kaderbesluit, aangezien haar leden meer dan deze van eenigen anderen nijverheidstak door de concentratiemaatregelen getroffen waren.

BEPERKT COMPENSATIESYSTEEM

Van meet af aan had het compensatiesysteem in de textielnijverheid een tweevoudig karakter: de zogenoemde *beperkte compensatie* en de *algemeene compensatie*. De eerste werd toegepast op grond van de verordening van den Leider der Hoofdgroepering, dd. 26 December 1941, waarbij opdracht gegeven werd aan al de ondergeschikte groepeerings waarvan de ondernemingen door de concentratiemaatregelen getroffen waren, voor hun beperkten kring een compensatiesysteem op te richten.

Het principe, dat als onveranderlijke basis aan den grondslag van deze beperkte compensatiestelsels moest gelegd worden, was dat de voortwerkende ondernemingen in verhouding tot de respectieve

maandcontingenten, tegenover de stilgelegde ondernemingen geen enkel financieel voordeel uit de concentratie mochten halen. Derhalve moest elk financieel voordeel, dat verband hield met een in verhouding verhoogde activiteit, integraal aan de stilgelegde ondernemingen van de betrokken afdeling (bij uitzondering de bedrijfspgroepering) afgedragen worden. De voorkeur werd gegeven aan vrije overeenkomsten onder al de leden van iedere afdeling. Bij gebrek aan algemeene instemming voor een vrije overeenkomst, zou een verplichte regeling opgelegd worden door middel van een besluit, voorgesteld door den leider van de betrokken afdeling of bedrijfspgroepering, goedgekeurd door de Hoofdgroepering, en uitgevaardigd door het Hoofd van het Ministerie van Economische Zaken.

Het spreekt vanzelf dat het berekenen van vermelde financieele voordeelen zeer delicate problemen deed oprijzen. Aangezien men in de textielnijverheid over het algemeen te doen heeft met een zeer groote verscheidenheid van artikelen, was het praktisch onmogelijk, op grond van boekhoudkundige gegevens, voor iedere voortwerkende onderneming het bedrag van de financieele voordeelen mathematisch te berekenen, zelfs wanneer enkel rekening gehouden werd met officieele verkoopprijzen. Dit standpunt veroorzaakte bij sommige stilgelegde ondernemingen ontstemming, doch het is duidelijk dat het onmogelijk zou geweest zijn rekening te houden met winsten verwezenlijkt ten gevolge van zwarte marktprijzen, daar hierover geen concrete gegevens beschikbaar waren.

Niettemin werd een praktische oplossing vrij gemakkelijk bereikt door de instelling van speciale commissies, welke voor iedere afdeling paritair samengesteld waren uit vertegenwoordigers van voortwerkende eenerzijds, en van stilgelegde ondernemingen anderzijds.

Bij het einde van 1942 gingen reeds 14 ondergeschikte groepeerings vrijelijk akkoord met een beperkt compensatiesysteem op grond van bovengemelde schikkingen.

Het zou ons te ver brengen hier een volledig overzicht te geven van de formules welke in iedere ondergeschikte groepeerings gediend hebben tot grondslag van de berekening van het heffings- en vergoedingspercentage. Wij geven hieronder ter illustratie enkele van deze formules, waarnaar de verscheidene groepeerings de financieele voordeelen (heffingspercentage) van de voortwerkende ondernemingen berekenden alsmede van de criteria volgens dewelke de beschikbare fondsen onder de stilgelegde ondernemingen verdeeld werden (vergoedingspercentage).

Er dient nochtans opgemerkt dat, alhoewel de oorspronkelijke formules in de toekomst slechts geringe of geen wijzigingen ondergingen, het heffingspercentage zoowel als het vergoedingspercentage regelmatig, bij sommige groepeerings zelfs maandelijks, herzien werden, met inachtneming van den stand

van de activiteit der voortwerkende ondernemingen, den aard der opdrachten en de bedongen prijzen.

Katoen

Spinnerij

Uit de door het Commissariaat voor Prijzen en Loonen voor de verschillende bedrijvigheidsgraden vastgestelde spinmarge, werd de verhouding vaste en veranderlijke kosten afgeleid, die als basis diende voor de berekening van de beperkte compensatie.

Voor een bedrijvigheidsgraad van 100 pCt. en een van 30 pCt. was de spinmarge respectievelijk de volgende :

	100 pCt.		30 pCt.
	—		—
Vaste kosten	fr 0,7285		fr 2,4285
Productiekosten :			
Allerlei	» 2,0715	} 3,5715	» 2,4285
Afschrijving	» 1,1000		» 1,1000
Winst	» 0,4000		» 0,4000
	<hr/>		<hr/>
	fr 4,30		fr 6,00

Alzoo kan men gemakkelijk de formule berekenen, die de spinmarge aangeeft in functie der bedrijvigheid :

$$\text{Spinmarge} = \frac{72,85}{G} + 3,5715$$

G = bedrijvigheidsgraad uitgedrukt in pCt.

Aan 12 pCt. bedrijvigheidsgraad, zegge den gemiddelden bedrijvigheidsgraad begin 1942, zou deze spinmarge, zonder rekening te houden met een winst, fr 9,2415 moeten zijn. Daar de toegelaten spinmarge ten hoogste fr 6 mag bedragen (bedrijvigheidsgraad = 30 pCt.), zal er dus voor de gezamenlijke katoenspinnerij een verlies zijn van 9,2415 — 6 = fr 3,2415 per kilo contingent 12 pCt.

Krachtens het principe van de gelijkmaking der verliezen, moest dit laatste tusschen de spinners verdeeld worden, welk ook hun bedrijvigheidsgraad weze. De beperkte compensatie berustte immers op het beginsel dat de verder werkende firma's afstand moesten doen van alle financieele voordeelen verwezenlijkt wegens de omstandigheid dat zij na de concentratie over een in verhouding grooter contingent grondstoffen beschikten dan vóór de concentratie. Bedoeld financieel voordeel kon neerkomen op vermindering van het verlies.

De stilgelegde katoenspinnerijs zouden dus een deel van de vaste onkosten (die bleven bestaan) dekken, dank zij een vergoeding door die spinners die een bedrijvigheid konden onderhouden die grooter was dan de algemeene gemiddelde bedrijvigheid welke

zou bereikt worden indien iedereen mocht voortwerken.

Bij het einde van ieder kwartaal werd berekend welke de algemeene bedrijvigheid (B) zou geweest zijn, indien alle spinners gewerkt hadden. Aan deze bedrijvigheid zou de spinmarge op hierbovengemelde basis

$$3,5715 + \frac{72,85}{B} = M$$

moeten zijn. Basisspinmarge was *fr* 6 en voor een productie P die overeenstemde met de gemiddelde bedrijvigheid B zou de spinner dus (M — *fr* 6) moeten verliezen per kilo voortgebracht garen.

Dank zij het stilleggen van een zeker aantal ondernemingen kon een bepaalde spinner aan een hoogerem bedrijvigheidsgraad werken (B'). De spinmarge zou dan moeten zijn :

$$3,5715 + \frac{72,85}{B'} = M'$$

En voor een werkelijke productie P' zou deze spinner, in de meest ongunstige veronderstelling, (M' — 6) P' verloren hebben.

Het verschil (M' — 6) P' — (M — 6) P vertegenwoordigt een winst die door de spinnerij verwezenlijkt werd, dank zij het stilliggen der andere fabrieken en zelfs indien deze winst — zooals in bovengemeld geval — neerkomt op een vermindering van het verlies. Hetzelfde geldt *a fortiori* wanneer de spinner, dank zij zijn hoogerem bedrijvigheidsgraad, een werkelijke winst kon verwezenlijken (1).

Weverij

Het stelsel van de beperkte compensatie in de afdeling Katoenweverij was toepasselijk op al de leden van de afdeling met uitzondering enerzijds van de deken- en dweilfabrikanten, waarvoor een aparte regeling bestaat die eenigszins afwijkt van het gewoon stelsel, en anderzijds van sommige katoen- en rayonwevers.

De voortwerkende katoenweverijen dienden afstand te doen van het financieel voordeel voortvloeiende uit de concentratie en aldus maandelijks een heffing per kg garens, verwerkt tijdens de betrokken maand, te betalen. Deze heffing schommelde volgens het verwerkte nummer (weefnummer). Voor elk kg garen verwerkt boven het theoretisch contingent moest een bijkomende heffing betaald worden. De heffingen gestort door de voortwerkende weverijen werden per maand, na afhouding van een bedrag overeenstemmende met 1 pCt. van het omzetcijfer der belanghebbenden, onder de stilgelegde weverijen verdeeld in

(1) Voorbehoud : Deze formule is een maximum en bevat de 1 pCt.-bijdrage voor de algemeene compensatie.

verhouding van hun contingent. Ze mochten nochtans de som van *fr* 6 per kilogram stilgelegd contingent niet overtreffen.

Het contingent dat in aanmerking kwam voor de uitkeering der vergoeding stemde overeen met dit deel van het stilgelegd contingent dat tijdens de betrokken maand zou zijn verwerkt, indien al de wevers hadden mogen werken. Zulks beteekent dat, indien tijdens de betrokken maand 735 ton verwerkt werden — wat overeenstemt met circa 70 pCt. van het totaal contingent — de stilgelegde weverijen een vergoeding van ten hoogste *fr* 6 op 70 pCt. van hun contingent hadden bekomen.

Wol

Kamwolspinnerij

In deze afdeling werd het stelsel van beperkte compensatie overgenomen dat op 9 Juli 1941 bij beslissing van den Raad van Beheer van het Verbond der Kamwolspinners onder de industrieelen van dezen nijverheidstak werd ingericht. De heffingen werden vastgesteld op *fr* 10 per kg werkelijke voortbrenging van kamwolgarens. De vergoedingen werden berekend op basis van het aantal spullen. Zij waren betaalbaar in verhouding tot de heffingen.

In 1942 hadden de stilgelegde kamwolspinnerijen aldus *fr* 24 per spil ontvangen, hetzij *fr* 2 per spil en per maand. De voortwerkende kamwolspinnerijen ontvingen eveneens elk semester een vergoeding indien hun bedrijvigheidsgraad beneden 80 pCt. van hun theoretische bedrijvigheid lag, met dien verstande dan nog dat slechts 80 pCt. in aanmerking kwamen. Door theoretische bedrijvigheid dient hier te worden verstaan, het maandelijksch contingent van het tweede semester 1941 of, forfaitair bepaald, 30 pCt. van de bedrijvigheid in het referentiejaar 1938.

Voorbeeld : de firma X... heeft 39,5771 pCt. van haar spullen in werking. Het verschil tusschen de hoogst in aanmerking komende bedrijvigheid, zegge 80 pCt. der theoretische bedrijvigheid, en de werkelijke bedrijvigheid of 39,5771 pCt. is gelijk aan 40,4229 pCt. De formule zal er voor deze firma dus als volgt uitzien :

$$\frac{\text{Aantal spullen} \times 40,4229 \times 2 (\text{fr}) \times 6 (\text{maand})}{100}$$

Kaardwolspinnerij

De heffingen geschieden op grond van het aantal kilogram werkelijk geproduceerde garens en wel als volgt :

Een eerste heffing op de productie van November 1941 : *fr* 1 per kilogram voortgebracht « *à forfait* » en *fr* 0,50 per kilogram geproduceerd tegen maakloon; voorts werden volgende heffingen gedaan :

a) op de producties van Maart, April, Mei en Juni 1942 : *fr* 0,50 per kilogram voortgebracht « *à forfait* » ;

b) op de producties van Juli 1942 en van de volgende maanden : *fr* 0,75 per kilogram « à forfait » en *fr* 0,25 per kilogram tegen maakloon.

Van de productie van November 1942 af, werd evenwel besloten dat de spinwevers die slechts de normale winst mogen nemen op het maakloon, voortaan maar *fr* 0,25 per kilogram moesten betalen op de productie van garens die aan hun eigen weverij afgestaan werd.

De uitbetaling der vergoedingen aan de stilgelegde kaardwolspinnerijen geschiedde op basis van het aantal bedrijfsklare doch inactieve spinnillen : *fr* 2 per eenheid en per maand.

De vergoeding werd slechts voor de tweede « veertien dagen » der maand toegestaan, indien de machines tijdens de eerste « veertien dagen » geheel of gedeeltelijk gebezigd werden.

De basis *x* frank per spinnil en per maand werd in deze afdeeling gewijzigd van het oogenblik dat het stelsel van algemeene compensatie in werking trad. Ten einde aan de kleinere ondernemingen toe te laten hun vaste en niet meer te reduceeren vaste onkosten te dekken, werd aan elke stilliggende spinnerij een maandelijksche vaste vergoeding van *fr* 2.000 uitgekeerd. Dit verminderde de veranderlijke vergoeding per spinnil in zekere mate, doch het evenwicht werd aldus hersteld ten bate van de kleine bedrijven.

Wolweverij

a) *Berekening der compensatieheffing door de voortwerkende firma's*

1. Belastbare productie (K) :

Al de hoeveelheden welke in 1942 geproduceerd werden boven het theoretisch wolcontingent van elke firma door de Textielcentrale toegekend, werden belast ten gunste van het compensatiefonds van de afdeeling.

2. Bedrag der heffing :

A) Al de type-weefsels (hieronder werd verstaan de weefsels gefabriceerd volgens de fabricagevoorschriften van de Textielcentrale), met uitzondering van artikelen 11 en 15, werden getaxeerd à *fr* 7,50 per kilo.

B) De type-weefsels 11 en 15 van de fabricagevoorschriften van de Textielcentrale werden getaxeerd à *fr* 6 per kilo.

C) De productie van eenheidslaken voor het bezetend leger werd getaxeerd à *fr* 2 per kilo.

D) De productie tegen maakloon voor sommige Duitse organen werd getaxeerd à *fr* 1,50 per kilo.

3) Berekening van de belastbare productie per categorie van heffingen :

De belastbare productie (K) werd gesplitst in verschillende categorieën (K₁, K₂, K₃, K₄), in dezelfde verhouding als de geproduceerde hoeveelheden in elk dezer categorieën. De aldus berekende kwanta werden dan belast volgens het barema bepaald onder 2.

b) *Berekening der compensatievergoedingen*

Het gezamenlijk bedrag dat door de voortwerkende firma's als bijdrage aan de beperkte compensatie was betaald, werd aan de stilgelegde wolweverijen uitgekeerd naar verhouding van het theoretisch wolcontingent dat hun door de Textielcentrale toegekend werd.

De in 1942 eventueel door de stilgelegde firma's geproduceerde hoeveelheden werden afgetrokken van het jaarlijksch theoretisch contingent en de vergoeding werd op het verschil uitbetaald.

Vlas

1. Als basis van het stelsel werd bij den aanvang van iederen termijn het theoretisch contingent van elk lid vastgesteld, d.w.z. het contingent waarop iedere firma recht had ware er geen concentratie geweest.

2. Het « meer-contingent » der na de concentratie voortwerkende firma's werd met *fr* 40 à *fr* 75 per pak belast, naar gelang van de nummers der pakken (hoe kleiner het nummer, hoe hooger de belasting).

3. De uitbetaling der vergoedingen geschiedde op dezelfde basis als de heffing.

4. Voor administratieve onkosten werd 2 pCt. op de heffingen afgehouden.

Andere bastvezels

Jutespinnerij

a) Het stelsel was toepasselijk op al de bedrijven die over een regelmatig productiecontingent van papiergaren beschikten.

b) De in werking gebleven spinnerijen stortten in het compensatiefonds volgende heffingen :

1. op al de afleveringen van papiergaren voor binnenlandsche bestellingen : *fr* 0,40635 per kg;

2. op al de afleveringen van papiergaren voor *Wehrmachtsofortbedarf* : *fr* 0,22575 per kg;

3. op al de afleveringen van papiergaren voor de eerste Duitse bestelling : *fr* 0,1806 per kg;

4. op al de leveringen van papiergaren voor de tweede Duitse bestelling : *fr* 0,148092 per kg.

Deze heffingen geschieden driemaandelijks.

c) Hadden recht op vergoeding, de wegens concentratiemaatregelen van de Textielcentrale stilgelegde spinnerijen, die op 1 Juni 1942 over een regelmatig productiecontingent papiergaren beschikten of er in de toekomst zouden over beschikken.

d) De vergoeding aan de stilgelegde spinnerijen werd driemaandelijks berekend en uitbetaald. De berekening geschiedde door verdeling van het totaal der bedragen, gestort door de in werking zijnde spinnerijen, zooals dit door de Textielcentrale vastgesteld werd naar verhouding van het contingent der stilgelegde spinnerijen.

Van het aldus berekend bedrag werd nochtans, vóór uitbetaling aan de stilgelegde firma's, een afhouding gedaan van :

1. een bedrag overeenstemmend met 1 pCt. van het omzetcijfer dat door de stilgelegde spinnerijen, op basis van de te ontvangen vergoedingen, theoretisch zal verwezenlijkt worden;

2. een afhouding van 1 pCt. op de uit te keeren vergoedingen noodig tot dekking van de administratiekosten van het compensatiestelsel.

e) De hierboven bepaalde heffingen en de daarmee overeenstemmende vergoedingen zouden gehandhaafd blijven zoolang de productie 750 ton per maand bereikte en op voorwaarde dat geen belangrijke wijzigingen in den kostprijs van het garen of in de voorwaarden van tewerkstelling intraden, welke het financieel voordeel van de in werking blijvende firma's zouden kunnen beïnvloeden.

Juteweverij

a) Het stelsel was van toepassing voor al de jutewevers die over een werkelijk of een theoretisch productiecontingent beschikten.

b) De voortwerkende weverijen stortten volgende heffingen in de kas van het compensatiefonds :

1. op al de leveringen voor het binnenland en voor *Wehrmachtsofortbedarf* : fr 0,31095 per kg;

2. voor de aflevering van papierweefsel of zakken op de eerste Deutsche bestelling : fr 0,362775 per kg;

3. voor de aflevering van papierweefsel of zakken op de tweede Deutsche bestelling : fr 0,284001 per kg.

Deze heffingen geschieden driemaandelijks.

c) Hadden recht op vergoeding, de wegens concentratiemaatregelen van de Textielcentrale stilgelegde weverijen, die op 1 Juni 1942 over een werkelijk of theoretisch productiecontingent beschikten of er in de toekomst zouden over beschikken.

d) De vergoeding aan de stilgelegde weverijen werd driemaandelijks berekend en uitbetaald. De berekening geschiedde door verdeling van het totaal der bedragen, gestort door de in werking zijnde weverijen, in evenredigheid met het contingent van de stilgelegde weverijen, zooals dit door de Textielcentrale was vastgesteld.

Van het aldus berekend bedrag werd nochtans, vóór uitbetaling aan de stilgelegde firma's, een afhouding gedaan van :

1. een bedrag overeenstemmend met 1 pCt. van het omzetcijfer dat door de stilgelegde weverijen op basis van de te ontvangen vergoedingen theoretisch zou verwezenlijkt worden;

2. een afhouding van 1 pCt. op de uit te keeren vergoedingen noodig tot dekking van de administratiekosten van het compensatiestelsel.

e) De hierboven bepaalde heffingen en de daarmee overeenstemmende vergoedingen zouden gehand-

haafd blijven zoolang de productie 750 ton per maand bereikte, en op voorwaarde dat geen belangrijke wijzigingen in den kostprijs van het weefsel of in de voorwaarden van tewerkstelling intraden, welke het financieel voordeel van de in werking blijvende firma's konden beïnvloeden.

Kunstmatige textielstoffen en zijde

1) Heffing :

a) fr 1 per kilo op het contingent waarover de voortwerkende firma zou beschikt hebben indien er geen concentratie had plaats gevonden (compensatiecontingent);

b) een bedrag per kilo, veranderlijk per trimester, op het méér-contingent.

2) Vergoeding :

fr 10 per kilo op het compensatiecontingent van de stilgelegde firma's.

Textielveredeling

1. Er bestond slechts één systeem voor de beide ondergroeperingen.

2. Als basis van de heffing diende het driemaandelijksch omzetcijfer. De heffing der bijdrage geschiedde dus om de drie maanden; ook de uitbetalingen aan de stilgelegde bedrijven werden om de drie maanden gedaan.

3. De heffing was niet eenvormig; zij schommelde tusschen 1/2 pCt. en 10 pCt. van het driemaandelijksch omzetcijfer, volgens onderstaand barema :

Verhouding zakencijfer tot het attributief cijfer (4.)	Heffing
Tot 29,99 pCt.	1/2 pCt.
30 tot 59,99 pCt.	1
60 tot 69,99 pCt.	2
70 tot 79,99 pCt.	3
80 tot 89,99 pCt.	4
90 tot 99,99 pCt.	5
100 tot 109,99 pCt.	6
110 tot 119,99 pCt.	7
120 tot 129,99 pCt.	8
130 tot 139,99 pCt.	9
140 pCt. en meer	10

4. Onder attributief cijfer dient verstaan het gemiddeld driemaandelijksch zakencijfer van iedere onderneming over een periode van tien jaar (1932-1941).

5. Het barema was vast met dien verstande dat in geval de prijzen voor veredeling gevoelige wijzigingen ondergingen en minder loonend werden, het barema kon worden gewijzigd.

6. Aan de stilgelegde bedrijven werd een vergoeding uitbetaald van 15 pCt. berekend op hun attributieve cijfers (zie par. 4), nadat die cijfers met

een driemaandelijkschen correctiecoëfficiënt werden vermenigvuldigd. Die correctiecoëfficiënt was de verhouding tusschen de activiteitsniveau's van de betreffende periode en deze van het driemaandelijksch gemiddelde per tien referentiejaren.

Zoo het bedrag der heffingen gedurende een bepaalde periode ontoereikend was om aan de stilgelegde ondernemingen deze 15 pCt. te kunnen betalen, dan werd het beschikbaar bedrag in verhouding tot hun respectief attributief cijfer verdeeld.

Liet het bedrag der heffingen, na uitbetaling van 15 pCt. aan de stilgelegde bedrijven, een saldo over, dan werd dit saldo terugbetaald aan de in werking zijnde bedrijven in verhouding tot het door hen gestorte bedrag.

* * *

Uit deze concrete voorbeelden blijkt dat het aantal varianten onbeperkt was. Elke groepeerings die een beperkt compensatiesysteem moest uitwerken, was volledig vrij de oplossing van het probleem aan te passen aan de speciale toestanden van haar bedrijfstak. De Hoofdgroepeerings had er slechts over te waken dat de voorgestelde heffingspercentages billijk waren, in dien zin dat alle financieele voordeelen per verwerkte eenheid aan de stilgelegde collega's afgedragen werden.

Hieronder geven wij een lijst van de vergoedingen die door de onderscheiden systemen van beperkte compensatie in de jaren 1942-1943 aan de stilgelegde ondernemingen werden uitbetaald.

**Beperkte compensatie
Vergoedingen uitgekeerd in 1942-1943**

Bedrijfs-groepeerings	Afdeeling	1942	1943
<i>(franken)</i>			
Katoen	Fijnspinnerij	2.349.846,—	4.562.792,—
	Kaardspinnerij	676.073,—	857.628,15
	Weverij	3.626.040,85	6.066.910,66
	Naaigaren		589.428,—
	Deken- en dweilfabrikanten	1.049.774,65	1.421.357,50
Wol	Weverij	15.729.779,45	7.630.300,15
	Kaardwolspinnerij	1.999.612,—	2.134.430,—
	Kamwolspinnerij	7.280.243,—	6.116.902,80
	Dekenfabrikanten	745.800,—	2.228.400,—
Vlas	Vlasweverij	2.881.141,80	6.046.121,50
Bastvezels	Jutespinnerij	1.603.155,60	727.711,08
	Juteweveerij	1.889.963,39	667.037,80
Kunstmatige textielstoffen en zijde	Rayonneweaverij	1.917.473,90	3.794.839,85
Textielveredeling	Garen- en weefselveredeling	7.560.129,75	10.772.533,30
Diverse textielbedrijven	Uitrafeling	583.982,75	
		49.893.016,14	53.616.392,79

Of de stilgelegde ondernemingen met de uitbetaalde vergoedingen steeds vrede namen laten wij in het midden. Het is natuurlijk dat degene, die moet

betalen, gemakkelijk den indruk krijgt dat de heffing te zwaar is en degene, die moet ontvangen, de meening toegedaan is dat de vergoeding te gering is. De tusschenkomst van de paritaire commissies en de contrôle van de Hoofdgroepeerings en het Ministerie van Economische Zaken laten nochtans vermoeden dat een ernstige poging gedaan werd om de twee belangengroepen zooveel mogelijk in evenwicht te houden.

ALGEMEEN COMPENSATIESYSTEEM

Benevens de oprichting van een systeem van beperkte compensatie in verschillende afdeelingen, werd op grond van de verordening van den Leider der Hoofdgroepeerings Textielnijverheid dd. 26 December 1941 en de besluiten van 30 April 1943 en 12 October 1943, een systeem van algemeene compensatie voor heel de textielnijverheid ingevoerd, op grond van volgende beweegredenen.

Het gebeurde of het kon gebeuren dat in een bepaalde groepeerings het aantal in werking gebleven ondernemingen zoo gering was tegenover het aantal stilgelegde, dat het fonds voor de beperkte compensatie niet toereikend gestijfd werd om aan de stilgelegde ondernemingen een behoorlijke vergoeding te kunnen uitbetalen. In het meest ernstige geval kon het zelfs gebeuren dat alle ondernemingen van een bepaalde afdeeling (dit was bv. het geval bij de wolwasschers) stilgelegd werden en dat dus geen beperkt compensatiesysteem kon worden ingericht.

In dergelijke gevallen kwamen de ondernemingen vóór een toestand te staan, waarbij de inkomsten volledig ontbraken of althans ontoereikend waren om het bedrijf gedurende den oorlog, met het oog op latere herneming van de activiteit, in stand te houden. De leiding van de Hoofdgroepeerings Textielnijverheid vreesde dat, zoo de oorlog betrekkelijk lang duurde, de industriele uitrusting van een groot aantal middelgrote en kleine ondernemingen, die over geen reserves beschikten, niet behoorlijk zou worden in stand gehouden. Met het oog op de handhaving van dit patrimonium werd de algemeene compensatie ingevoerd. De voortwerkende ondernemingen stelden daardoor een daad van beroepssolidariteit, die mag beschouwd worden als eenig in de industriele annalen van ons land.

Twee belangrijke problemen rezen op in verband met de toepassing van het algemeen compensatiesysteem: eenerzijds, de vaststelling van de heffing welke ten laste van de voortwerkende ondernemingen zou worden gelegd en, anderzijds, de vaststelling van de vergoeding welke aan de stilgelegde ondernemingen zou toegekend worden met het oog op de betaling van de noodzakelijke onderhoudskosten tot instandhouding van het bedrijf.

Wat het eerste probleem betreft, konden twee standpunten worden ingenomen: een heffing bere-

kend op de verwezenlijkte winst of een eenvormige heffing berekend op den graad van activiteit die tot uiting kwam hetzij in de hoeveelheid verwerkte grondstoffen, hetzij in het aantal werklieden, hetzij in het omzetcijfer. De oplossing die door de betrokkenen als de meest redelijke erkend werd (en ook toegepast werd in het compensatiesysteem van kracht in Nederland) werd nochtans eenparig verworpen, omdat het praktisch onmogelijk was een « betrouwbare » opgave van de jaarlijksche winst te bekomen.

Dienvolgens werd een eenvoudige, gemakkelijk te controleeren formule aanvaard, met name de heffing op het omzetcijfer, niettegenstaande deze heffing voor de ondernemingen, die met een geringe winstmarge werkten, zeer zwaar woog, te meer daar het Commissariaat voor Prijzen en Loonen steeds weigerde ze als een bestanddeel van den kostprijs te beschouwen.

Over de jaren 1942, 1943 en 1944 beliep het heffingspercentage 1 pUt. van den omzet van het voorgaande jaar. Aldus vloeiden in het jaar 1942, fr 58.174.822,29 en in het jaar 1943, fr 52.877.917,04 naar het algemeen compensatiefonds. Voor het jaar 1944 werd gerekend met een ontvangst van circa fr 42.000.000, zegge een totale ontvangst van zoowat fr 150.000.000 voor de laatste drie oorlogsjaren. Zoolang de verhoudingen inzake voorziening en concentratie van de textielnijverheid nagenoeg dezelfde bleven als in de jaren 1942-1943, zouden de beschikbare gelden ruim volstaan om aan de noodige uitgaven het hoofd te bieden. Het spreekt vanzelf dat, in geval van volledige stillegging, het algemeen compensatiefonds spoedig zou uitgeput zijn.

Voor de oplossing van het tweede probleem, met name de vaststelling van het bedrag der uit te keeren vergoeding, werden eveneens twee verschillende standpunten ingenomen, dit van het individueel onderzoek per onderneming en dit van de forfaitaire vaststelling van een vergoedingspercentage op grond van gemakkelijk controleerbare gegevens.

Het eerste standpunt dat verdedigd werd door den Leider van de Hoofdgroepering en uitging van het beginsel, slechts daar steun te verleenen waar zulks volstrekt noodig was, vond zoowel bij de Raadsleden als bij de textielindustrieelen in het algemeen weinig ingang. Het is duidelijk dat het individueel onderzoek zeer groote besparingen zou mogelijk gemaakt hebben, en dat de voortwerkende ondernemingen dienvolgens met een veel geringere heffing zouden belast geweest zijn. Men schrok echter terug voor de moeilijkheden waarmee het individueel onderzoek van experten zou gepaard gaan, en voor de eventuele beschuldiging van arbitraire beslissingen.

Het is overigens de vraag of men in ons land over voldoende accountants zou hebben beschikt om het materiele werk van de beoordeeling der individueele aanvragen en toestanden uit te voeren.

De Raad van de Hoofdgroepering steunde dan ook van meet af aan de formule van de forfaitaire

vergoeding, die volgende voordeelen bood : zij werkte automatisch (dienvolgens was er slechts een gering administratief apparaat noodig); ieder belanghebbende kende de formule en kon derhalve vooraf berekenen op welke vergoeding hij recht had (alle favoritisme of verdenking van favoritisme was dienvolgens uitgesloten); de behoeften aan steun konden reeds enkelen tijd bij voorbaat worden berekend (in zoverre de concentratiemaatregelen niet te zeer van maand tot maand gewijzigd werden), dan wanneer, in geval van individueel onderzoek, men lang in het duister tastte nopens de vereischte kasmiddelen. De laatste formule werd aangenomen.

De vaststelling van de forfaitaire vergoedingspercentages geschiedde als volgt : bij een eerste oppervlakkig onderzoek bleek spoedig dat de vaste onkosten van stilgelegde ondernemingen van elke afdeling nagenoeg in dezelfde verhouding stonden tot bepaalde factoren. Zoo kwam men er toe deze kosten voor de spinnerijen uit te drukken in functie van het aantal spinnen of van de productieve loonen uitbetaald in een normaal vóór-oorlogsch jaar, terwijl bedoelde kosten voor de weverijen konden uitgedrukt worden in functie van de belangrijkheid der getouwen (centimeters rietbreedte), enz.

Zoodra men tot deze conclusies gekomen was, werd aan accountantsfirma's opdracht gegeven in iedere afdeling een grondige studie te maken, ten einde vast te stellen welke de noodzakelijke onkosten van instandhouding waren en op grond van welke criteria zij konden berekend worden. De accountants werden bijgestaan door de technische commissies der verscheidene afdelingen zoodat het stelsel, dat door de Hoofdgroepering was opgelegd, met den noodigen werkelijkheidszin aan de specifieke toestanden van elke afdeling werd aangepast.

In de verordeningen van den Leider der Hoofdgroepering dd. 30 April 1943 (*Staatsblad* van 9 Mei 1943) en 13 October 1943 — later aangevuld en gewijzigd — vindt men voor iedere afdeling den basisvoet die het resultaat was van het hierboven vermeld onderzoek.

Het spreekt vanzelf dat, aangezien wij hier staan vóór formules die forfaitair de onderhoudskosten vaststellen, deze in werkelijkheid hooger of lager konden zijn. De stilgelegde onderneming wist echter vooraf op welk bedrag zij aanspraak zou kunnen maken.

Een bijzondere toepassingsmodaliteit van het algemeen compensatiesysteem bestond hierin dat van de basisvergoeding, waarop de stilgelegde onderneming in principe recht had, het bedrag werd afgetrokken dat iedere onderneming gedurende de betrokken periode uit één of meer beperkte compensatiesystemen had ontvangen. Indien deze laatste bedragen de theoretische vergoeding van de algemeene compensatie overtroffen, kon de belanghebbende geen aanspraak maken op steun vanwege het algemeen compensatiefonds.

Ten slotte dient nog een woord gezegd betreffende de zoogenaamde « aanvullende compensatie ». Deze modaliteit werd van kracht op grond van het besluit van 12 October 1943 en bepaalde dat, wanneer een bedrijfsgroepering haar geheel prioriteitsaandeel (voortkomende van heffingen welke door haar eigen leden in het algemeen compensatiefonds werden gestort) had uitgeput, zij enkel aanspraak kon maken op algemeene compensatievergoeding ten gunste van haar leden, indien zij vooraf een bijkomende inspanning had geleverd in den vorm van een aanvullend compensatiesysteem.

Aan den Leider van de Hoofdgroepering Textielnijverheid werd de bevoegdheid toegekend om te oordeelen of de voortwerkende ondernemingen van een bepaalde bedrijfsgroepering, nadat haar prioriteitsaandeel was uitgeput, in staat waren deze financiële inspanning te leveren. In de praktijk was het de bedrijfsgroepering zelf die in verband hiermede de noodige gegevens verstrekke en voorstellen deed. Slechts nadat een bepaalde bedrijfsgroepering haar eigen prioriteitsaandeel volledig opgebruikt had, kon zij, na eventuele tusschenkomst van haar eigen aanvullend compensatiesysteem, opnieuw een beroep doen op het algemeen compensatiefonds, hetgeen hierop neerkwam dat zij ging putten in het prioriteitsaandeel van de andere bedrijfsgroeperingen.

Wij geven hieronder een overzicht van de algemeene compensatievergoedingen welke, in verband met de compensatiejaren 1942 en 1943, op 30 Juni 1944 aan de ondernemingen van de verscheidene bedrijfsgroeperingen uitbetaald waren.

Er dient echter opgemerkt dat aan de leden van de Bedrijfsgroeperingen Katoen en Wol voor het jaar 1943 slechts een voorschot van 50 pO_t. werd uitbetaald, vermits het prioriteitsaandeel van deze groeperingen ontoereikend was en zij eventueel zekerschikkingen zouden moeten treffen in verband met de oprichting van een aanvullend compensatiesysteem vooraleer zij een beroep konden doen op het algemeen compensatiefonds om het saldo van hun basisvergoeding te betalen. Het was echter te voorzien dat de bedragen die aan deze twee groeperingen voor het jaar 1943 zouden moeten uitgekeerd worden, ongeveer dezelfde zouden zijn als degenen die hierboven opgegeven werden.

Bedrijfsgroepering	1942	1943
Katoen	13.051.410,52	9.760.951,18
Wol	11.572.117,55	9.444.630,23
Vlas	425.749,71	780.113,55
Bastvezels	406.036,16	146.027,85
Kunstmatige textielstoffen	550.285,82	194.112,25
Veredeling	315.733,95	452.837,98
Confectie	—	—
Breigoederen	715.909,10	25.454,80
Diverse textielbedrijven	526.005,18	—
Totaal ...	27.563.247,99	20.804.127,84

Het ware overbodig hier de verordeningen en besluiten te bespreken die gedurende den oorlog tot basis dienden van de prijspolitiek in ons land; deze laatste werd bepaald door de algemeene prijsstopverordening dd. 10 Mei 1940, met de eerste uitvoeringsverordening van 2 Juli 1940 van de bezettende overheid en de Belgische verordeningen verschenen in het *Staatsblad* van 4 Juli en 4 Augustus 1940, waardoor de prijzen in het algemeen geblokkeerd werden op het peil van 10 Mei 1940. Wij zullen ons enkel inlaten met de wetgeving die specifiek de textielnijverheid aanbelangt.

Vooraf dienen echter een paar algemeene opmerkingen gemaakt. In theorie was het Commissariaat voor Prijzen en Loonen bevoegd om afwijkingen van bovenvermelde grondbeginselen toe te staan. De praktijk wees echter spoedig uit dat, wat de textielnijverheid betreft, het Belgisch Commissariaat niet de minste beslissing kon nemen zonder de tusschenkomst van den Duitschen *Preisprüfer*, ahangende van de *Wirtschaftsabteilung* van den *Militärbefehlshaber*.

Dit had mede tot resultaat dat elk voorstel tot afwijking van het kaderbesluit of elk nieuw voorstel van prijsvorming zeer streng of minder streng werd beoordeeld, naar gelang het ging om artikelen die al dan niet belang hadden voor de bezettende overheid. Aldus konden wij vaststellen dat de prijsvorming van garens zeer streng door den *Preisprüfer* werd behandeld en de winstmarge zoodanig beperkt was dat de spinners, die zich aan de officieele prijzen hielden, onvermijdelijk met verlies moesten werken. Deze houding van den *Preisprüfer* was toe te schrijven aan het feit dat de prijsvorming van de garens noodzakelijkerwijze een zeer belangrijken terugslag had op de prijsvorming van de weefsels, waarvan een groot deel voor de *Wehrmacht* en andere Deutsche diensten bestemd was.

Daarentegen waren prijsvorming en toegelaten winstmarge voor de confectienijverheid tamelijk ruim, zoodat er van deze zijde weinig bezwaren werden geopperd. Dit wordt verklaard door het feit dat de confectienijverheid in zeer groote mate voor den Belgischen en den Duitschen civielen sector en zeer weinig voor de *Wehrmacht* werkte.

Op dezen algemeenen regel kwamen nochtans uitzonderingen voor; zoo was in de nijverheid van de bastvezels (andere dan vlas) de prijsvorming vrijwel gunstig, niettegenstaande het grootste deel van de gefabriceerde producten voor Deutsche militaire of civiele behoeften bestemd was.

In de onderhandelingen tusschen de betrokken groepering en den Duitschen *Preisprüfer* inzake prijsvorming, vond de Belgische nijverheid over het algemeen zeer weinig ruggesteun bij het Commissariaat voor Prijzen en Loonen.

Verder dient opgemerkt dat het Commissariaat voor Prijzen en Loonen geen bevoegdheid had om

tusschenbeide te komen wat de prijzen betreft van uitsluitend voor *Wehrmacht*, *Zentrale* en andere Duitse diensten bestemde producten. In dergelijk geval werden de prijzen rechtstreeks met de diensten van de bezettende overheid besproken of, in sommige gevallen, zonder bespreking door hen opgelegd.

Een van de voornaamste oorzaken van de ontsteking der industrieën t.a.v. de politiek van het Commissariaat was, dat dit laatste bij de besprekingen inzake prijsvorming, niettegenstaande de winstmarges zeer nauw afgemeten waren, nooit rekening heeft willen houden met een aantal onkosten die samen nochtans een belangrijken post van het budget der onderneming vertegenwoordigden, namelijk: de verhoging van 8 pCt. op wedden en loonen toegepast krachtens het besluit van 29 Mei 1941 (*Staatsblad* van 1 Juni 1941), de verplichte retributies betaald aan de Textielcentrale, het verplichte jaarlijksch lidgeld betaald aan de bedrijfsgroepeering, de verplichte algemeene compensatieheffing van 1 pCt. op den omzet, de verhoging van de administratieve onkosten ten laste van de onderneming in verband met de geleide distributie, den lagen graad van activiteit wanneer deze beneden het minimum (30 pCt. en in sommige gevallen 50 pCt. van het peil van 1939, vastgesteld door het Commissariaat) daalde, de verhoging van den prijs van allerlei hulpstoffen, het tekort aan brandstoffen, smeerolie, enz., die onvermijdelijk moesten aangevuld worden door aankopen op de « zwarte » markt tegen zeer hoge prijzen, e.d.m.

De algemeene richtlijnen waarnaar de diensten van het Commissariaat voor Prijzen en Loonen de prijsvorming behandelden, werden beschreven in een uitvoerige nota, door dit orgaan gepubliceerd in het *Staatsblad* van 30-31 Augustus 1942.

De katoensector was de eerste waarvoor besluiten werden genomen inzake prijsvorming van de garens (*Staatsblad* van 7 Februari 1941 en 23 Juli 1941) en weefsels (*Staatsblad* van 15 Juli 1941 en 30 April 1942). Deze besluiten hebben tijdens heel den oorlog tot basis van de prijsvorming in de katoennijverheid gediend.

De voornaamste factor in de prijscalculatie van de garens was de spinmarge. Deze werd vastgesteld met inachtneming van den graad van bedrijvigheid verkregen t.o.v. het basisjaar 1938 en schommelde tussen fr 4,30 per kg voor een activiteit van 100 pCt. en fr 6 per kg voor een activiteit van 30 pCt. De prijs van de grondstof werd vooraf door het besluit zelf vastgelegd.

Deze nieuwe prijzen betekenden practisch geen verhoging t.o.v. 10 Mei 1940, aangezien zij enkel een aanpassing waren van de algemeene onkosten in verband met den bedrijvigheidsgraad. Volgens de betrokken groepeerings waren de spinmarges, voorzien in artikel 4 van het besluit van 27 Januari 1941 (*Staatsblad* van 7 Februari 1941), ontoereikend om de vereischte jaarlijksche afschrijvingen in de spinnerij te doen.

Inzake weverij werd de kostprijs, overeenkomstig het besluit van 12 Juli 1941, op volgende basis berekend:

- a) de grondstoffen werden berekend tegen den toegelaten maximum-prijs, franco weverij;
- b) de voorbereidingsoperaties werden berekend volgens de werkelijk uitbetaalde loonen;
- c) ketting en inslag werden berekend rekening gehouden met de verwerkte nummers en de hoeveelheid verwerkte garens;
- d) de werkelijk uitbetaalde loonen voor het weven;
- e) de waarde van den gerecupereerden afval werd afgehouden;
- f) de algemeene onkosten werden verdeeld op grond van het aantal scheuten.

Dit laatste punt vormde niet alleen voor de katoenweverij, doch ook voor de andere weverijsectoren, steeds een twistappel tusschen industrieën en het Commissariaat.

De delicate kwestie lag in het vaststellen van den coëfficiënt, die de verhouding tusschen de werkelijke bedrijvigheid gedurende het kwartaal en de theoretische bedrijvigheid in het jaar 1939 weergaf. Deze coëfficiënt kon op het einde van ieder kwartaal herzien worden, ten einde de algemeene onkosten aan deze van 1939 aan te passen.

De coëfficiënt schommelde om de 110 pCt. bij een graad van bedrijvigheid van 80 tot 100 pCt. en om de 154 pCt. bij een graad van bedrijvigheid van 50 pCt. en minder. Volgens de betrokken Gentsche beroepsvereniging ware een coëfficiënt van 270 pCt. noodig geweest om bij de vermenigvuldiging van de algemeene onkosten van 1939, een uitslag te bekomen die voor de betrokken weverijen gedurende den oorlog geen nadeliger toestand teweegbracht dan in 1939.

De prijsberekening inzake katoengarens en -weefsels diende in belangrijke mate als model voor het opmaken van de besluiten, welke naderhand verschenen inzake de prijsvorming van wollen garens, alsook van weefsels in rayonne en wol en weefsels gefabriceerd uit garens waarvan de grondstof ter vervanging van wol of katoen werd aangewend.

Benevens bovenvermelde prijsregeling voor garens en weefsels in het algemeen, was de prijzenpolitiek tijdens den oorlog met ingang van Juli 1943, gekenmerkt door een reeks besluiten ten aanzien van de zoogenaamde perequatie van de prijzen.

Deze nieuwe politiek werd ingeluid in verband met het systeem van geleide distributie en eenmaking van de textielproducten. De zoogenaamde perequatie- of uniforme maxima-prijzen waren middenprijzen voor een bepaalde categorie van producten, b.v. weefsels voor hemden, werkmanskleeren, dweilen, enz., welke garensoort ook gediend had tot de fabricage van het product.

Het principe van de uniforme maxima-prijzen werd vastgelegd op grond van het besluit van 12 Juli 1943

(*Staatsblad* van 12-13 Juli 1943) waarbij het Commissariaat voor Prijzen en Loonen bepaalde dat het deze prijzen zou vaststellen voor alle gestandaardiseerde textielproducten, die volgens de voorschriften van de Textielcentrale vervaardigd werden.

Deze prijzen werden bepaald zoowel voor de fabrikanten (wevers) en de verwerkers (confectiebedrijven), als voor de groot- en kleinhandelaars.

Aangezien echter de kostprijs van het weefsel aan de bron, d.w.z. bij den wever, ten gevolge van het gebruik van garens van zeer verschillende kwaliteit en prijzen, zeer uiteenlopend was, werd een perequatiekas opgericht, die tot doel had het verschil tusschen kostprijzen van den fabrikant en vastgestelde uniforme maxima-prijzen uit te schakelen. De fabrikant, wiens kostprijs beneden den perequatieprijs lag, werd verplicht maandelijks het verschil in de perequatiekas te storten, terwijl de fabrikant, wiens kostprijs hoger was dan de perequatieprijs, voor dit verschil werd vergoed.

De Perequatiekas werd beheerd door de Textielcentrale die bijgestaan werd door een Comité voor advies waarin vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Zaken, het Commissariaat voor Prijzen en Loonen en de groepeerings zitting hadden.

In de twaalf daaropvolgende maanden werden een veertiental uitvoeringsbesluiten tot het vaststellen van de uniforme maxima-prijzen voor gestandaardiseerde producten afgekondigd.

Een eigenaardige regeling inzake prijzen werd getroffen door tusschenkomst van de perequatiekas ten gunste van de *S. A. Belge de Fibranne*. De kostprijs voor fibraan van deze maatschappij welke gedurende den oorlog in zeer ongunstige omstandigheden opgericht werd, lag veel hoger dan deze van de vóór-oorlogsche producenten (*Fabelta*). Een aanvraag tot prijsverhoging, door de betrokken onderneming ingediend, werd door het Commissariaat voor Prijzen en Loonen onder den druk van den *Preisprüfer* afgewezen.

De prijs voor fibraan mocht *fr* 22 het kg niet overschrijden, omdat de autoriteiten te Berlijn niet wilden toestaan dat de kostprijs voor een bepaalde grondstof in een bezet land boven den corresponderenden prijs lag op de Duitse markt. Dientengevolge mocht de *S. A. belge de Fibranne* den prijs van *fr* 22 het kg niet overschrijden, hoewel haar kostprijs einde 1943 reeds meer dan *fr* 30 het kg beliep.

Met ingang van 1 Januari 1944 ontving de betrokken onderneming uit de Perequatiekas een maandelijksche vergoeding van *fr* 9 per kg voortgebrachte fibraan om het verschil te dekken. Geraamd werd dat aldus per jaar ongeveer *fr* 65.000.000 aan deze onderneming zou betaald worden op grond van een maandelijksche productie van 600 t.

Ten einde aan de Perequatiekas de noodige gelden te verschaffen, werd bij besluit van 29 Februari 1944

(*Staatsblad* van 2 Maart 1944) besloten dat al de producenten van weefsels en breigoederen maandelijks een retributie van 4 pCt. op hun omzetcijfer aan de Perequatiekas zouden betalen, met dien verstande dat zij het bedrag van deze retributie op hun afnemers zouden mogen afwentelen en dat deze eveneens, via de tusschenpersonen, de daaruit voortvloeiende prijsverhoging op het verbruikende publiek zouden mogen verhalen.

Indien de textielsector gedurende den oorlog de faam had « zwarte markt »-prijzen op groote schaal te hebben toegepast, dan moet toch bekend worden dat het systeem van geleide distributie en de daarmee gepaard gaande uniforme maxima-prijzen voor standaard-producten, het den rechthebbenden verbruiker tot het einde toe mogelijk maakten zich de gestandaardiseerde textielproducten zonder al te groote moeilijkheden doch in beperkte hoeveelheden tegen officieele prijzen aan te schaffen.

C — De textielindustrie in 1945

Ten gevolge van de aanhoudende inkrimping der grondstoffenvorraden naarmate de bezetting voortduurde, liep de bedrijvigheid in de textielindustrie geleidelijk terug; bij het einde van de bezetting was zij op een onbeduidend peil geslonken.

Dank zij den snellen opmarsch van de geallieerde legers werd aan de textielindustrie en aan de havens die haar van grondstoffen voorzien geen schade aangericht. Deze omstandigheid had een krachtig herstel kunnen bespoedigen, ten einde de geaccumuleerde vraag van binnen- en buitenland te bevredigen. Moeilijkheden van tweeërlei aard hinderden evenwel deze herneming: eensdeels, schaarschte aan grondstoffen en electrischen stroom waardoor de geheele Belgische industrie werd getroffen, en anderdeels tekort aan werkkrachten dat in de textielnijverheid bijzonder scherp werd gevoeld. In eerstgenoemde moeilijkheid trad een langzame verzachting in tijdens het jaar 1945 toen de steenkoolproductie geleidelijk werd opgevoerd en aldus ruimere steenkoolcontingenten aan de verschillende takken van bedrijf konden toegerekend worden. Niettemin bleven deze toewijzingen nog ontoereikend toen de behoeften in omvang toenamen, naarmate de productie in de textielindustrie zich uitbreidde. De herneming werd dan ook gedurende gansch het jaar 1945 geremd. De restrictiemaatregelen inzake stroomvoorziening hadden een zelfde uitwerking. Zij waren zelfs oorzaak van een inzinking der productie tijdens de maand September.

Doch de voornaamste moeilijkheid waarmede inzonderheid de textielindustrie te kampen had, was het gebrek aan werkkrachten en meer bepaald aan geschoolde arbeiders. Daar de vijandelijkheden voortduurden bleven onze textielarbeiders in Duitsland weerhouden, terwijl anderzijds de geallieerde overheid Belgische arbeidskrachten tegen hooge loonen

aanwierf, zoodat talrijke arbeiders, waaronder ook gespecialiseerde krachten, als ongeschoolde of havenarbeiders voor de Geallieerden in havens en opslagplaatsen gingen werken. Toen de vijandelijkheden werden beëindigd trad een gevoelige doch nog ontoereikende verbetering in.

Voorts was ook de afkeur der vrouwelijke arbeidskrachten voor den fabrieksarbeid oorzaak van dit tekort aan personeel. In den vóór-oorlogstijd gingen de vrouwen in de fabriek arbeiden toen zij een 15- à 17-jarigen leeftijd hadden bereikt en zulks tot aan hun huwelijk. Er deed zich een regelmatige vernieuwing voor in het te werk gesteld personeel, en de bedrijfsleiders droegen er zorg voor dat geschoolde werkkrachten de plaatsen bezetten van hen die de fabriek verlieten. Ten gevolge van de inactiviteit van een groot aantal textielbedrijven gedurende den oorlog viel geschoold personeel weg en werd de vakopleiding van nieuwe vrouwelijke arbeidskrachten verhinderd. Deze laatsten waren trouwens niet in grooten getale te vinden daar de voornaamste beweegreden van hun arbeid in de fabriek nu niet meer bestond.

Deze jonge arbeidsters werkten immers om een bijkomend loon te verdienen ten einde in de behoeften van het gezin te kunnen voorzien. Zoodra evenwel een lid van het gezin een loon trok, toereikend voor het onderhoud van het geheele gezin, gingen zij niet meer uit werken. In 1945 waren de inkomens in den zwarten handel verwezenlijkt en de hoge loonen door de geallieerde overheid aan de Belgische arbeiders uitbetaald, ruim voldoende zoodat de jonge arbeidsters van het werk in de spinnerijen of weverijen afkeerig bleven. Een verschijnsel in omgekeerde richting deed zich evenwel voor toen de havenarbeiders te Gent door de geallieerde overheid werden ontslagen. Telkenmale werkkrachten werden afgedankt, kwamen jonge arbeidsters die van hun gezin deel uitmaakten werk zoeken in de industrie.

Een derde oorzaak van schaarschte aan werkkrachten was de aantrekkingskracht van de hoge loonen die in Frankrijk werden uitbetaald en die er talrijke landgenooten toe aanzetten, aldaar hun diensten aan te bieden. Aldus werden talrijke arbeidskrachten aan de katoenfabrieken van Moeskroen onttrokken. De Fransche gelddevaluatie kwam te laat om deze beweging te stuiten.

Hoe paradoxaal dit ook moge blijken, deze schaarschte ging gepaard met een belangrijke werkloosheid in dezen bedrijfstak. Zoo was het gebrek aan vrouwelijke arbeidskrachten te Gent voor de voorbereidende werkzaamheden oorzaak dat de aanwerving van de nog beschikbare mannelijke arbeiders langen tijd werd gehinderd. Anderzijds leed de textielindustrie aan een groot tekort aan vaklieden die onder de werklozen niet voorhanden waren. Aldus werden door de Gentsche katoenindustrie gedurende langen tijd schrobbelaarsspinners gevraagd.

De verschillende takken van de textielindustrie werden door deze personeelschaarschte in ongelijke mate getroffen. Meestal ondervonden de spinnerijen de grootste moeilijkheden, doch in de vlas- en jutenijverheid was het tekort bijzonder nijpend. Daar deze industrieën weinig gemechaniseerd zijn, is de arbeid er lastig en ongezond, zoodat de jonge arbeiders dan ook veel gemakkelijker deze fabrieken den rug toekeerden daar elders ruime werkgelegenheid bestond.

Het tempo van de herneming was dan ook afhankelijk van de oplossing die aan deze drie problemen zou worden gegeven. Het probleem dat op dit oogenblik evenwel al de andere overheerschte was dit der grondstoffenvoorziening. De katoenindustrie kon zich het eerst herstellen dank zij den aanvoer van ruime hoeveelheden in den loop van April 1945.

Katoen. — Van bovengenoemde maand af was de voorziening van de spinnerijen toereikend om een herneming hunner bedrijvigheid te verzekeren. Deze laatste kwam evenwel niet algeheel ten goede aan den Belgischen sector. De geallieerde overheid had immers loonorders bij onze ondernemingen geplaatst waarvoor zij de grondstoffen leverde terwijl België deze bedrijven van brandstof en beweegkracht voorzag. Deze loonorders werden opgezegd zoodra de oorlog beëindigd was en de beschikbare voorraden werden aan België overgedragen.

In de fijnspinnerijen steeg de productie in een steeds sneller tempo. Slechts tweemaal — in September en December — trad een verslapping in ten gevolge van restrictie maatregelen. De maximumproductie werd bereikt in November toen zij 4.296 t bedroeg.

De productie van de grofspinnerijen, die heel wat minder belangrijk is, beliep slechts 4 pCt. van deze der fijnspinnerijen.

Ten opzichte van het jaar 1938 lag evenwel het gezamenlijk productievolume in 1945 nog op een zeer laag peil. Bij deze vergelijking dient rekening gehouden met de omstandigheid dat het jaar 1938 als zeer ongunstig voor de textielindustrie moet worden aangemerkt en er toentertijde fijnere garennummers gesponnen werden die meer tijd vergden dan de grove nummers die in 1945 werden gefabriceerd.

Daar de meeste katoenspinnerijen gemechaniseerd zijn worden zij ook meer getroffen door restrictie maatregelen inzake stroomvoorziening. Toen de stroomlevering enkele malen op zeer ongelegen tijden onderbroken werd, sloten de spinners onder elkaar plaatselijke akkoorden, ten einde de elektrische energie over al de spinnerijen te verdeelen en aldus « piektijden » te vermijden. Hierdoor werd verhinderd dat de stroom plotseling werd afgesneden als de productie in vollen gang was en de bedrijvigheid moest worden stilgelegd.

Deze onderbrekingen vormden vanzelfsprekend een hinderpaal voor een verhooging van de productie. De

grootste moeilijkheden ontstonden evenwel door de schaarschte aan werkkrachten. De algemeene oorzaken hiervan werden reeds eerder vermeld. Te Gent en omstreken beschikten de katoenspinnerijen vóór den oorlog over een 22.000 arbeiders. In Augustus 1945 waren er niet meer dan 13.200 werkzaam in dezen bedrijfstak.

Daarbij kwam dat de productiviteit dezer werkkrachten te wenschen overliet, daar het hen aan een toereikende vakopleiding ontbrak en het absentisme, vooral den Maandag, veelvuldig voorkwam.

In dezen toestand trad verbetering in tijdens het tweede halfjaar, doch de moeilijkheden waren nog geenszins uit den weg geruimd.

De voorhanden grondstoffenvoorraden waren toereikend om de productie gedurende verscheidene maanden te verzekeren en de spinnerijen konden dan ook hun bedrijvigheid onderhouden toen de aanvankelijke moeilijkheden bij de verdeeling der grondstoffen overwonnen waren. Een deel der gesponnen garens werd door de spinnerijen in voorraad gebracht en diende voor de voorziening der weverijen.

Laatstgenoemde bedrijven hernamen den arbeid met een tweetal maanden vertraging op de spinnerijen. Deze herneming, ook al kon zij als bevredigend worden geacht, geschiedde in een trager tempo dan dit der spinnerijen, daar de weverijen veel meer door de schaarschte aan brandstof getroffen werden. Niettemin bereikte de productie met ingang van de maand September 50 pCt. van het maandgemiddelde van 1938; in December was deze verhouding tot 64 pCt. gestegen. De loonorders die ten hoogste 10 pCt. van de productie vertegenwoordigden en naderhand snel afnamen, zijn in deze cijfers niet begrepen.

Invoer en uitvoer

In verband met de schaarschte aan katoenweefsels en -garens op de binnenlandsche markt, was het duidelijk dat een groot deel, zoo niet de algeheelheid van de productie in de eerste plaats voor de voorziening van de civiele bevolking werd bestemd.

Deze politiek komt duidelijk tot uitdrukking in tabel v waaruit blijkt dat de uitvoer in 1945 op een onbeduidend peil lag in vergelijking met dezen van 1938. Een zelfde politiek werd gevoerd ten aanzien van de katoengarens, ook al werden aanzienlijke hoeveelheden naar het buitenland verzonden.

Wol. — Tijdens het jaar 1945 werd de Kronackerzending belast met den wolimport.

De wolnijverheid hernam haar bedrijvigheid tege-lijker tijd als de katoenindustrie. Evenwel was deze herneming niet zoo krachtig daar de invoer van grondstoffen niet even belangrijk was en de aanvoer daarbij onregelmatig geschiedde. In Augustus werd niets ingevoerd; in de maand September kwamen 500 t het land binnen. Eerst na de maand October had de invoer een regelmatig verloop; hij handhaafde zich

evenwel op een laag peil : 40 pCt. van het volume van 1938.

Wolwasscherijen en carbonisatiebedrijven

De bedrijvigheid dezer ondernemingen had in het jaar 1945 een weinig gunstig verloop. Ten einde de spinnerijen zoo spoedig mogelijk van grondstoffen te voorzien, werden ook belangrijke partijen gewasschen wol uit het land van herkomst, nl. Argentinië, ingevoerd. De hierboven genoemde ondernemingen konden dan ook hun activiteit niet hernemen. In Juni waren op de twintig Belgische wolwasscherijen slechts drie in bedrijf. In December waren evenwel alle ondernemingen in werking, ook al waren de bewerkte hoeveelheden weinig belangrijk.

De productie der wolspinnerijen bereikte in 1945 40 pCt. van deze van 1938. De voortbrenging van kaardgarens lag tijdens zekere maanden iets boven het maandgemiddelde van 1938. Kaardwol immers kan gemakkelijker verwerkt worden en vereischt ook een minder groote ervaring van het arbeiderspersoneel. Weefsels van deze garens kunnen sneller vervaardigd worden en zijn dan ook meer geschikt om de geaccumuleerde vraag te bevredigen.

De bedrijvigheid in de wolweverijen verliep parallel met deze in de wolspinnerijen. Hun productie ving aan tijdens de maand Augustus. Ook hier werden meer weefsels uit kaardwol dan uit kamwol vervaardigd ofschoon dit overwicht minder sterk was daar het maandgemiddelde van Augustus tot December 527 t voor kaardwol en 475 t voor kamwol bedroeg.

Vlas. — In verband met moeilijkheden ondervonden bij de grondstoffenvoorziening der spinnerijen geschiedde de herneming in dezen tak van industrie in het traagste tempo.

Tijdens de bezetting werd het vlasareaal ingekrompen met het oog op de uitbreiding van de graanteelt; voorraden konden gedurende den oorlog niet worden aangelegd. In 1939-1940 waren 44.700 ha door de vlasteelt ingenomen dan wanneer in 1944 deze oppervlakte tot 10.532 ha verminderd was. De bestaande voorraad aangegeven vlas bedroeg 20.000 t en geraamd werd dat verder 30.000 t niet aangegeven voorraden beschikbaar waren. Deze weinig belangrijke hoeveelheden werden om redenen van psychologischen aard niet op de markt gebracht. Daar de producenten wantrouwig stonden tegenover de waardevastheid van de nationale valuta wilden zij hun voorraden slechts van de hand doen, zoo de opbrengst er van in stroovlas kon worden gereïnvesteerd; gevolg hiervan was dat slechts weinige hoeveelheden gebraakt vlas op de markt kwamen.

Krachtens het akkoord van 1944 tusschen Frankrijk, het Vereenigd Koninkrijk en België werd de ons toegezegde hoeveelheid stroovlas nog verminderd; de Belgische spinners ontvingen inderdaad slechts 37 1/2 pCt. der op de markt verkochte hoeveelheden.

Aan de Fransche spinners werden eveneens 37 1/2 pCt. en aan de Engelsche 25 pCt. toegewezen. De aanvoer op de markt was evenwel niet zoo groot dat de toegekende hoeveelheden konden worden geleverd. Dit akkoord werd opgezegd in December 1945 en zulks met ingang van 1 Januari 1946. Ten gevolge van een buitengewoon rijken oogst — in 1945 werden 25.000 ha met vlas bezaaid die een gemiddelde opbrengst van 6.000 kg per ha opleverden, dan wanneer een rendement van 5.000 ha reeds zeer goed is — vertoonden de prijzen een baissetendens en had de aanvoer op de markt een vlotter verloop; deze evolutie kan uit de statistische gegevens betreffende de aankopen door de spinnerijen worden afgeleid.

Bovendien leed de vlasindustrie aan een nijpend tekort aan werkkrachten deels ten gevolge van een veroudering van het personeel; de meeste arbeiders in dezen bedrijfstak hebben immers een leeftijd van vijf en dertig tot vijftig jaar, terwijl de jonge werkkrachten steeds meer in aantal afnemen. Voorts viel er ook een verschuiving van het personeel van de vlasindustrie naar de katoenindustrie op te merken.

Een en ander had ten gevolge dat de herneming zoowel in de spinnerijen als in de weverijen een veel trager verloop kende. Pas met ingang van de maand April breidde de garenproductie zich langzaam uit om in de maand November een maximum met 745 t te bereiken.

Deze aangroei ging gepaard met een inkrimping van de garenavorraden, die aan het einde van het jaar nog toereikend waren voor anderhalve maand arbeid.

In de weverijen had de bedrijvigheid een heel wat trager verloop; zij bleef daarbij op een lager peil; maandelijks werden gemiddeld 432,2 t lijnwaad vervaardigd.

Zoo de productie van de vlasindustrie tegenover deze der andere textielbedrijven ongunstig afstak, kende de uitvoer een gunstiger verloop, inzonderheid wat het ruw verwerkte vlas betreft. De uitvoer van gezwingeld vlas vertegenwoordigde zoowel naar hoeveelheid als naar gewicht bijna den geheelen export van textielgoederen, terwijl anderzijds meer vlagarens — zoowel naar hoeveelheid als naar waarde — dan katoengarens werden uitgevoerd. Deze export werd door de overheid begunstigd daar zij deviezen aan het land opbracht; hij werd verder in de hand gewerkt door de sterke vraag op de buitenlandsche markten waar de producten tegen een hoogen prijs aanstonds werden afgenomen. De voornaamste invoermarkt van lijnwaad was de Vereenigde Staten.

Jute. — In de jutenijverheid viel een krachtige herneming waar te nemen, die evenwel nog grootere verhoudingen had aangenomen, zoo de schaarschte aan grondstoffen ware uitgebleven.

Voor het geheele jaar bedroeg de invoer van ruwe en gezwingelde jute 18.797 t, zegge 35,83 pCt. van

het jaar 1938. De eerste invoer had plaats in April (2.963 t); in de daarop volgende maanden ging hij terug en beliep nog slechts 63 t in Augustus. Met ingang van September werden telkens grootere hoeveelheden ingevoerd; in December bereikten zij 6.058 t, zegge 138,60 pCt. van deze van 1938. Deze onregelmatige aanvoer hinderde de uitbreiding van de productie der spinnerijen, ook al viel geen teruggang van deze laatste op te merken. In September werd zelfs een lichte stijging geboekt in weerwil van de restrictiemaatregelen inzake stroomvoorziening, die een daling van de productie in de andere takken van de textielnijverheid ten gevolge hadden. Over het geheele jaar werden door de spinnerijen 11.449 t voortgebracht, zegge 37,3 pCt. van de productie van 1938.

De juteweaverijen hernamen hun bedrijvigheid een maand na de spinnerijen. In Juni werden 300 t vervaardigd, welke hoeveelheid 12 pCt. van het maandgemiddelde van 1938 vertegenwoordigde. De productie vertoonde een snelle en regelmatige stijging, behalve in September toen een lichte achteruitgang met 200 t zich voordeed (5 pCt. van de productie) in verband met de restrictie in de stroomlevering. In December bereikte zij 1.709 t, zegge 70 pCt. van het maandgemiddelde van 1938.

De hennepnijverheid verkeerde in een zeer moeilijken toestand tijdens het jaar 1945. Ofschoon de invoer 2.020 t beliep — nagenoeg evenveel als in 1938 — bewoog de productie zich op slechts ca. 50 pCt. van het vóór-oorlogsche peil. Zulks hield verband met het nijpend tekort aan werkkrachten en met de heerschende wereldschaarschte in lange hennepvezels. Ondanks deze moeilijkheden ging de productie opwaarts, terwijl anderzijds de qualiteit van maand tot maand verbeterde.

De bedrijvigheid in de touwslagerijen die met deze in de spinnerijen nauw verbonden is, was eveneens zeer zwak t.o.v. de productie van 1938.

Het is duidelijk dat bij een zoo geringe productie in de jute- en hennepindustrie er van een belangrijken uitvoer geen sprake kon zijn; practisch was hij dan ook onbeduidend.

De behoeften van de binnenlandsche markt in 1945 waren dermate groot dat jute- en hennepweefsels in grootere hoeveelheden dienden ingevoerd dan vóór den oorlog. De Belgische nijverheid leed immers een nijpend tekort aan zakken en touwen, dat een hinderpaal vormde voor de verzending der producten.

De textielnijverheid en meer bepaald de spinnerijen en weverijen kenden tijdens het jaar 1945 een snelle en krachtige herneming. Behoudens voor vlas, hennep en kunstvezels, bereikte de bedrijvigheid 60 pCt. van het peil van 1938. De productie, behalve deze van vlas, werd aan de binnenlandsche markt voorbehouden, ten einde aan de sterke vraag te kunnen beantwoorden en den zwarten handel uit te schakelen. Hiertoe droeg een aanzienlijke invoer van

weefsels en kleederen bij. De regeering zag zich evenwel genoodzaakt een zekere tendens tot voorraad-
vorming en hamstering te bestrijden. Te dien einde
werd bij ministerieel besluit van 30 Augustus 1945 een
nieuwe reglementeering inzake verkoop van textiel-
goederen uitgevaardigd. Doel hiervan was den afzet
der producten te vergemakkelijken en de hamstering

te keer te gaan door het uitoefenen van een con-
trôle op den verkoop en de wedervervoorziening van de
goederen in de verschillende stadia van de verdee-
ling. Zoo deze maatregelen geen algeheele afschaffing
van den zwarten handel ten gevolge hadden, hebben
zij niettemin de bevrediging der essentiele behoeften
mogelijk gemaakt.

BIJLAGE A

Textielplan

(maandgemiddelden)

Tijdvak 1 October 1943 tot 30 September 1944

	Fibraan	Rayonne	Schaapswol en andere dierharen	Katoen	Vlasvlokken	Vlas	Hennep	Andere: manila, sisal, kokos, jute, vlasafval	Wolafval	Rafelwol	Rafelkatoen	Totaal	Papier	Totaal, papier inbegrepen
In het plan niet voorziene voorraad per 30 September 1943	—	—	217	20	—	—	—	60	141	—	—	438	—	438
TOEVOER.														
Productie	800	475	41	—	54	2.017	—	165	—	340	408	4.300	400	4.700
Invoer	—	—	25	1	—	241	15	—	24	—	—	539	410	949
Andere toevoer	5	—	—	—	—	233	—	—	—	—	—	5	—	5
Ontloening uit niet in 't plan voorziene voorraden	—	—	18	1,6	—	—	—	5	12	—	—	36,6	—	36,6
Totale toevoer: saldo der planning (balans- afsluiting)	29	—	2	—	—	8	—	—	5	3	—	47	—	47
Totaal (tonnen) ...	834	475	86	2,6	54	2.499	15	170	41	343	408	4.927,6	810	5.737,6
AANWENDING.														
Compensatie voor plansaldo der vorige periode	12	—	—	—	—	233	—	—	—	—	—	245	—	245
Verbruik:														
Wehrmacht	303	—	53	—	—	262	—	—	14	127	34	793	15	808
Duitse civiele orders	219	200	—	—	—	101	—	—	23	181	165	889	—	889
Belgische behoeften	165	78	21	2,6	34	131	15	170	4	35	100	755,6	795	1.550,6
Af te staan aan andere industrieën ...	5	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	35	—	35
Uitvoer uit België:														
Spinstof	—	—	—	—	—	562	—	—	—	—	—	—	—	—
Eigenlijke uitvoer	—	37	—	—	—	30	—	—	—	—	—	629	—	629
Uitvoer naar Duitsland	114	160	11	—	20	655	—	—	—	—	—	960	—	960
Garens en waren:														
Eigenlijke uitvoer	—	—	1	—	—	233	—	—	—	—	—	234	—	234
Uitvoer naar Duitsland	—	—	—	—	—	257	—	—	—	—	107	364	—	364
Reserve handcontingent	16	—	—	—	—	5	—	—	—	—	2	23	—	23
Totaal (tonnen) ...	834	475	86	2,6	54	2.499	15	170	41	343	408	4.927,6	810	5.737,6

BIJLAGE B

Productieprogramma voor Belgische behoeften

(jaarcijfers)

Tijdvak 1 October 1943 tot 30 September 1944

Aard der grondstoffen

	Breigoednijverheid	Vlasiijverheid	Rayonnenijverheid	Katoennijverheid	Wolnijverheid	Totaal kg.
Vlasklokken	137.400	—	—	165.050	—	302.450
Konijnenhaar	30.600	—	—	—	—	30.600
Fibraan	565.320	—	—	852.200	515.000	1.932.520
Rayonne	247.200	—	510.000	—	—	757.200
Breigoedafval	2.400	—	—	—	—	2.400
Vlas	—	990.000	—	—	—	990.000
Katoenafval	—	—	—	405.750	177.000	582.750
Slechtafval	—	—	—	490.000	—	490.000
Rafelwol	—	—	—	—	631.000	631.000
Fibraanafval	—	—	—	—	66.000	66.000
Vlasafval	—	—	—	—	80.000	80.000
Wolafval	—	—	—	—	55.000	55.000
Koolhaar	—	—	—	—	22.000	22.000
Fibraan 1/30	—	—	—	—	181.000	181.000
Wol	—	—	—	—	108.000	108.000
Katoen	—	—	—	30.000	—	30.000
Totaal ...kg	983.920	990.000	510.000	1.943.000	1.835.000	6.261.920

BIJLAGE C

Productieprogramma voor Belgische behoeften

Tijdvak 1 October 1943 tot 30 September 1944

Soort afgewerkte producten

I — Gedeelde distributie

Katoen :	
Arbeidskleding	kg 435.000
Matrassentijk	" 100.000
Flanel	" 183.000
Dweilen	" 690.000
Wol :	
Kostumestof	" 360.000
Positiejapons	" 71.000
Damesstof	" 200.000
Dekens	" 83.000
Vlas :	
Arbeidskleding	" 307.400
Lakentjes	" 65.000
Rayonne :	
Kleederstof	" 8.000
Hemdenstof	" 335.000
Korsetstof	" 19.000
Voering	" 40.000
Breigoederen :	
Sokken	" 84.000
Dameskousen	" 192.000
3/4 kinderkousen	" 126.000
Ondergoed mannen	" 426.000
Ondergoed vrouwen	" 67.200
Kinderkousjes	" 2.400
Kinderkleding	" 2.700
Totaal : kg	3.796.700

II — Massenquartiere

Vlas :	
Handdoeken	kg 4.600

III — Bijzondere verdediging van industriële weefsels

Katoen :	
Schoenweefsels	kg 30.000
Kleermakerslinnen	" 60.000
Industriële weefsels	" 746.000
Verbandweefsels	" 80.000
Naaigaren	" 72.000
Breigoederen :	
Orthopedische weefsels	" 31.200
Vlas :	
Industriële weefsels	" 300.000
Naaigaren	" 140.000
Rayonne :	
Industrie	" 24.000
Totaal : kg	1.483.200

IV — Behoeften van getroffen en door bomschade

Katoen :	
Arbeidskleding	kg 9.000
Wol :	
Kostumestof	" 30.000
Damesstof	" 12.000
Dekens	" 150.000
Vlas :	
Lakens	" 21.000
Rayonne :	
Hemdenstof	" 3.000
Voering	" 2.000
Breigoederen :	
Ondergoed mannen	" 15.000
Ondergoed vrouwen	" 67.200
Totaal : kg	249.200

V — Distra

Rayonne :	
Stofjassen	kg 16.000
Breigoederen :	
Sokken	" 7.200
Ondergoed mannen	" 12.000
Pull-overs	" 6.000
Totaal : kg	41.200

VI — Openbare diensten

Katoen :	
Matrassentijk	kg 15.000
Wol :	
Beroepskleding	" 80.000
Dekens	" 90.000
Uniformstof	" 283.000
Vlas :	
Dekzeilen	" 60.000
Handdoeken	" 12.000
Lakens	" 80.000
Rayonne :	
Voering	" 63.000
Breigoederen :	
Ondergoed	" 4.020
Totaal : kg	687.020
Totaal : kg	6.261.920

TABEL I

Productie der textielnijverheid
(tonnen)

Bron: « De Textielcentrale ».

NIJVERHEIDSTAK	1938	1941	1942	1943
Vlasspinnerijen	8.241	14.334	10.826	8.065
Lijnwaadweverijen	9.041	9.414	6.629	5.168
Hennespinnerijen	4.820	2.689	1.745	961
Jutespinnerijen	30.691	9.084	11.058	9.335
Juteweverijen	29.723	7.836	9.883	8.695
Harde-vezelspinnerijen	25.367	10.833	7.777	4.376
Katoenspinnerijen : fijn	62.944	15.146	6.073	4.940
Katoenspinnerijen : grof	12.131	2.500	2.811	2.671
Katoenweverijen	49.486	9.022	9.447	7.079
Wolspinnerijen : kaardwol	12.444	8.605	7.161	7.737
Wolspinnerijen : kamwol	13.344	2.273	833	490
Wolweverijen (1)	16.000	7.750	8.568	8.426
Rayonneproducenten	5.058	6.917	5.806	5.946
Rayonweverijen	2.740	1.680	1.790	1.242
Fibraanproducenten	700	3.200	3.158	6.667
Breigoednijverheid (1)	8.663	3.163	2.693	1.816

(1) Hoeveelheden verwerkte garens.

TABEL II

Invoer van ruwe grondstoffen

Bron: *Bulletin over den handel met de vreemde landen.*

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)					WAARDE (duizenden franken)				
	Ruw en gebleekt katoen, katoenafval	Niet ontvette wol	Ruw vlas	Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute	Totaal	Ruw en gebleekt katoen, katoenafval	Niet ontvette wol	Ruw vlas	Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute	Totaal
1935	113.698	104.361	142.183	53.829	414.071	650.699	901.353	106.232	107.155	1.765.439
1936	128.004	108.725	150.977	58.361	446.067	823.162	1.222.783	118.339	137.049	2.301.333
1937	155.224	113.458	173.795	68.529	511.006	1.081.043	1.479.789	175.327	169.248	2.905.407
1938	137.464	95.875	167.892	52.446	453.677	827.285	1.048.403	199.855	127.660	2.203.203
1939	106.028	77.581	140.453	39.323	363.385	613.422	792.745	147.255	98.698	1.652.120
1945 (1) ..	57.921	15.464	82.058	18.797	174.240	1.116.881	535.071	192.119	137.238	1.981.309

Nummers van het douanetarief: Ruw en gebleekt katoen: katoenafval: n° 110. — Niet ontvette wol: n° 25a. — Ruw vlas: n° 112a. — Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute: n° 111a.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL III

In- en uitvoer van eenvoudig toebeide textielgrondstoffen

Bron: *Bulletin over den handel met de vreemde landen.*

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)				WAARDE (duizenden franken)			
	Gewasschen en eenvoudig toebeide wol, wolafval	Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten, afval	Gezwingelde en gekamde hennep, hennepkroten, afval	Totaal	Gewasschen en eenvoudig toebeide wol, wolafval	Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten, afval	Gezwingelde en gekamde hennep, hennepkroten, afval	Totaal
<i>Invoer:</i>								
1935	20.201	27.108	8.955	56.264	339.761	151.977	25.708	517.446
1936	22.399	29.482	6.399	58.280	442.763	186.507	22.633	651.903
1937	20.996	19.942	3.635	44.573	473.209	131.230	22.940	627.379
1938	19.555	14.445	2.309	36.309	384.326	72.569	13.979	470.874
1939	15.581	15.410	2.598	33.589	270.808	82.673	16.264	369.745
1945 (1)	1.129	642	2.020	3.791	76.004	10.491	10.000	96.495
<i>Uitvoer:</i>								
1935	28.188	47.196	3.318	78.702	624.360	379.215	7.517	1.011.092
1936	32.247	48.710	3.889	84.846	853.407	462.060	9.318	1.324.785
1937	30.822	51.856	4.044	86.722	920.058	520.823	10.386	1.451.267
1938	29.385	59.559	2.032	90.976	782.104	594.874	4.753	1.381.731
1939	31.885	68.320	1.515	101.720	831.156	758.488	3.762	1.593.406
1945 (1)	—	11.664	12	11.676	2	311.532	111	311.645

Nummers van het douanetarief: Gewasschen wol, eenvoudig toebeide wol, wolafval: n°s 25b tot f. — Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten en afval: n°s 112b tot e. — Gezwingelde hennep, hennepkroten en afval: n°s 109b tot e.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL IV

Katoennijverheid

Bron: *Association cotonnière de Belgique.*

JAAR	Aantal spindels in de katoenspinnerijen (op 31 Juli) (x 1.000)	PRODUCTIE VAN KATOENGAREN (tonnen)					Voorra- den ruw katoen per einde periode
		Ameri- kaansch	Indisch	Egyp- tisch	Allerlei	Totaal	
1935.	2.091	29.251	19.205	2.929	9.865	61.250	(1) 83.096
1936.	2.009	33.200	22.800	2.500	7.800	66.300	(1) 90.635
1937.	2.004	31.300	27.500	2.600	11.100	72.500	(1) 98.079
1938.	—	29.000	17.550	1.650	13.500	61.700	(1) 115.000
1939.	—	23.400	18.500	1.500	27.000	70.400	(1) 120.862
1945.	1.880	—	—	—	—	29.780	(2) 9.720

(1) Aantal balen.
(2) Aantal tonnen.

TABEL VI

Noteeringen, aan het einde van het jaar,
van katoengarens.Bron: *Kamer van Koophandel te Gent.*

JAAR	18a Amerika op klossen	16a Oomrah op spoelen
	(franken per kilo)	
1935.....	14,05	12,55
1936.....	14,65	12,50
1937.....	12,40	11,—
1938.....	11,90	10,30
1939.....	15,85	14,80
1945 Juli.....	(1) 38,50	—

(1) Amerikaanse katoen — kwaliteit type 4.

TABEL V

In- en uitvoer van ruw katoen, katoengarens en katoenweefsels

Bron: *Bulletin over den handel met de vreemde landen.*

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)					WAARDE (duizenden franken)				
	Ruw en gebleekt katoen, katoen- afval	Katoen- garens	Katoen- garens gecondi- tionneerd voor den verkoop in het klein	Katoen- weefsels	Totaal	Ruw en gebleekt katoen, katoen- afval	Katoen- garens	Katoen- garens gecondi- tionneerd voor den verkoop in het klein	Katoen- weefsels	Totaal
<i>Invoer:</i>										
1935.....	113.698	2.225	185	1.521	117.629	650.699	61.101	13.862	76.342	802.004
1936.....	128.004	2.466	140	1.344	131.954	823.162	69.640	11.812	70.389	975.003
1937.....	155.224	2.840	160	1.162	159.386	1.081.013	84.513	13.044	72.286	1.250.886
1938.....	137.464	2.194	131	826	140.615	827.285	55.875	10.412	54.589	948.161
1939.....	106.028	2.242	176	684	109.130	613.422	54.253	11.580	40.825	720.080
1945 (1).....	57.921	1	41	531	58.494	1.158.354	131	1.546	37.825	1.197.856
<i>Uitvoer:</i>										
1935.....	40.218	7.779	408	22.521	70.926	204.471	90.799	8.354	646.810	950.434
1936.....	39.631	9.430	568	26.162	75.791	238.693	124.083	12.258	750.340	1.125.374
1937.....	46.940	12.391	546	23.796	83.673	308.831	183.158	11.408	693.052	1.196.440
1938.....	48.119	11.731	388	18.881	79.119	270.458	159.413	8.638	520.239	958.748
1939.....	36.451	15.560	468	18.968	71.447	196.757	198.089	11.750	526.767	933.363
1945 (1).....	52	31	2	148	233	1.615	1.506	63	5.975	9.159

Nummers van het douanetarief: Ruw en gebleekt katoen, katoenafval: n° 110. — Katoengarens: n°s 534 tot 538. — Katoengarens geconditionneerd voor den verkoop in het klein: n° 539. — Katoenweefsels: n°s 540 tot 543, 545 tot 547, 550, 555 tot 558, 594, 595.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL VII

**In- en uitvoer van vetwol, gewassen wol, kamgarens, kaardgarens,
geconditioneerde wolgarens voor den verkoop in het klein en wollen weefsels**

Bron: *Bulletin over den handel met de vreemde landen.*

JAAR	HOEEVEELHEID (tonnen)						WAARDE (duizenden franken)							
	Vetwol	Gewassen en eenvoudig toebe-reide wol, wolafval	Kam-garens	Kaard-garens	Gecondi-tioneer-de wol-garens voor den verkoop in het klein	Wollen weefsels	Totaal	Vetwol	Gewassen en eenvoudig toebe-reide wol, wolafval	Kam-garens	Kaard-garens	Gecondi-tioneer-de wol-garens voor den verkoop in het klein	Wollen weefsels	Totaal
<i>Invoer:</i>														
1935.....	104.361	20.201	2.005	380	189	662	127.798	901.353	339.761	93.581	9.503	16.317	62.693	1.423.208
1936.....	108.725	22.399	1.258	299	188	653	133.522	1.222.783	442.763	64.837	8.481	16.476	72.486	1.827.826
1937.....	113.458	20.996	1.216	292	149	725	136.836	1.479.789	473.209	66.427	9.973	12.938	84.472	2.126.808
1938.....	95.875	19.555	1.331	363	139	644	117.907	1.048.903	384.326	59.508	9.287	10.810	75.856	1.588.690
1939.....	77.581	15.581	1.313	296	101	559	95.431	792.745	270.808	55.481	7.543	7.291	59.703	1.193.571
1945 (1) ..	15.464	1.129	8	1	13	630	17.245	535.071	76.004	1.176	20	1.778	55.361	669.410
<i>Uitvoer:</i>														
1935.....	42.183	28.188	3.137	1.824	89	774	76.195	323.453	624.360	138.882	64.258	5.306	50.409	1.206.668
1936.....	35.510	32.247	4.801	2.963	109	1.096	76.726	388.191	853.407	227.151	110.784	7.209	70.217	1.656.959
1937.....	39.847	30.822	5.660	2.796	145	1.679	80.949	468.964	920.058	304.005	127.160	9.131	108.275	1.937.593
1938.....	21.444	29.385	5.546	2.249	92	2.672	61.388	241.119	782.104	258.054	93.326	5.751	107.787	1.488.141
1939.....	21.835	31.886	7.208	3.162	101	3.446	67.638	238.445	831.156	302.363	110.809	6.255	124.244	1.613.272
1945 (1) ..	—	—	—	1	—	119	120	—	—	—	22	11	8.462	8.497

Nummers van het douanetarief: Vetwol: nr 25a. — Gewassen wol en eenvoudig toebe-reide wol, wolafval: nrs 25b tot f. — Kamgarens: nr 513. — Kaardgarens: nr 512. — Geconditioneerde wolgarens voor den verkoop in het klein: nr 514. — Wollen weefsels: nrs 516, 517, 519 tot 521, 526 tot 528:

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL VIII

In- en uitvoer van ruw vlas, gezwingeld vlas, vlasgarens en vlasweefsels

Bron: *Bulletin over den handel met de vreemde landen.*

JAAR	HOEEVEELHEID (tonnen)					WAARDE (duizenden franken)				
	Ruw vlas	Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten en afval	Vlasgarens	Vlas-weefsels	Totaal	Ruw vlas	Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten en afval	Vlasgarens	Vlas-weefsels	Totaal
<i>Invoer:</i>										
1935.....	142.183	27.108	3.100	14	172.405	106.232	151.977	56.147	1.051	315.407
1936.....	150.977	29.482	3.004	8	183.471	118.339	186.507	58.552	963	364.361
1937.....	173.795	19.942	3.081	9	196.827	175.327	131.230	69.142	1.116	376.815
1938.....	167.892	14.445	3.984	10	186.331	199.855	72.569	73.729	932	347.085
1939.....	140.453	15.410	3.539	7	159.409	147.255	82.673	69.913	662	300.503
1945 (1) ..	82.058	642	2	1	82.703	192.119	10.491	322	165	203.097
<i>Uitvoer:</i>										
1935.....	619	47.196	6.769	1.403	55.987	879	379.215	110.235	39.100	529.429
1936.....	213	48.710	5.580	3.779	58.282	369	462.060	100.413	134.181	697.023
1937.....	165	51.856	6.274	6.513	64.908	201	520.823	120.589	225.116	866.729
1938.....	305	59.559	4.808	3.441	68.113	306	594.874	90.024	121.431	806.635
1939.....	207	68.320	7.260	4.897	80.684	172	758.488	144.013	166.617	1.069.290
1945 (1) ..	3	11.664	710	1	12.378	136	311.532	54.896	110	366.674

Nummers van het douanetarief: Ruw vlas: nr 112a. — Gezwingeld en gekamd vlas, vlaskroten en afval: nrs 112b tot e. — Vlasgarens: nr 559. — Vlasweefsels: nrs 567, 569, 570a¹, b¹, c¹, 577.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL IX

**Noteeringen, aan het einde van het jaar,
van ruw vlas en vlagarens**

Bron: Kamer van Koophandel te Gent.

JAAR	RUW VLAS		VLASGARENS	
	Veldroot vlas	Geel vlas gemiddeld	40 vlas ketting	40 vlas inslag
	(franken per kilo)		(franken per 6,8 kg)	
1935....	9,50/11,—	16,50/17,50	200,—	185,—
1936....	9,—/10,50	14,—/17,—	195,—	185,—
1937....	9,75/11,50	14,75/17,75	185,—	175,—
1938....	10,50/12,25	15,75/18,50	185,—	170,—
1939....	14,—/20,—	17,—/21,—	310,—	290,—
1945....			(1) 645,—	(2) 545,—

(1) Prima mechanisch kettiggaren — prijs voor het Rijk.
(2) Prima inslaggaren — prijs voor het Rijk.

TABEL XI

Rayonneproductie

Bron: Fabelta.

JAAR	Rayonneproductie (tonnen)
1935.....	6.000
1936.....	6.000
1937.....	7.800
1938.....	(1) 5.800
1939.....	(1) 6.800
1945.....	(1) 5.200

(1) Incl. vezelproductie.

TABEL X

In- en uitvoer van ruwe jute, gezwingelde hennep, weefsels van hennep, rameh en jute

Bron: Bulletin over den handel met de vreemde landen.

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)				WAARDE (duizenden franken)			
	Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute	Gezwingelde en gekamde hennep, hennepkroten, afval	Weefsels van hennep, rameh en jute	Totaal	Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute	Gezwingelde en gekamde, hennep, hennepkroten, afval	Weefsels van hennep, rameh en jute	Totaal
<i>Invoer:</i>								
1935.....	53.829	8.955	18	62.802	107.155	25.708	419	133.282
1936.....	58.361	6.399	16	64.776	137.049	22.633	345	160.027
1937.....	68.529	3.635	31	72.195	169.248	22.940	378	292.566
1938.....	52.446	2.388	34	54.868	127.660	14.003	383	142.046
1939.....	39.323	2.508	289	42.210	98.698	16.264	1.087	116.049
1945 (1).....	18.797	2.020	856	21.673	137.238	10.000	13.446	160.684
<i>Uitvoer:</i>								
1935.....	3.499	3.318	17.738	24.555	6.941	7.517	87.224	101.682
1936.....	3.610	3.889	14.677	22.176	8.627	9.318	80.995	98.940
1937.....	4.362	4.044	13.215	21.621	10.361	10.386	81.349	102.096
1938.....	6.673	2.072	12.525	21.270	18.690	4.911	68.450	92.051
1939.....	3.439	1.515	10.360	15.314	9.763	3.762	59.015	73.440
1945 (1).....	—	12	1	13	—	111	59	170

Nummers van het douanetarief: Ruwe jute, jute in vezeltjes of geschilde jute: nr 111a. — Gezwingelde en gekamde hennep, hennepkroten en afval: nrs 109b tot c. — Weefsels van hennep, rameh en jute: nrs 570a² en a³, b² en b³, c² en c³, 571, 573 en 574.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL XII

In- en uitvoer van garens en weefsels van kunstzijde

Bron: Bulletin over den handel met de vreemde landen.

JAAR	HOEVEELHEIDEN (tonnen)			WAARDE (duizenden franken)		
	Garens van kunstz.	Weefsels van kunstz.	Totaal	Garens van kunstz.	Weefsels van kunstz.	Totaal
<i>Invoer:</i>						
1935.....	1.176	460	1.636	33.947	55.065	89.012
1936.....	888	411	1.299	29.744	57.023	86.757
1937.....	1.292	550	1.842	43.182	70.971	114.153
1938.....	1.254	499	1.753	40.426	56.544	96.970
1939.....	1.191	443	1.634	39.408	45.239	84.647
1945 (1).....	4	144	148	770	82.531	83.301
<i>Uitvoer:</i>						
1935.....	2.990	168	3.158	86.885	8.113	94.998
1936.....	2.779	202	2.981	95.334	9.742	105.076
1937.....	2.608	982	3.590	90.995	39.842	130.837
1938.....	2.644	597	3.241	84.593	26.089	110.682
1939.....	3.191	454	3.645	98.134	19.674	117.808
1945 (1).....	12	5	17	1.231	3.318	4.549

Nummers van het douanetarief: Garens van kunstzijde: nr 496. — Weefsels van kunstzijde: nrs 499bis b¹ en b², 500bis, 501bis, 509bis.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL XIII

In- en uitvoer van diverse textielproducten

Bron: Bulletin over den handel met de vreemde landen.

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)						WAARDE (duizenden franken)					
	Tapijten en wandtapijten	Breiwerk	Touwwerk van vlas, hennep en jute	Zakken van weefsels	Lompen en vodden	Wasdoek, doek met rubberbekleding, linoleum en diversen	Tapijten en wandtapijten	Breiwerk	Touwwerk van vlas, hennep en jute	Zakken van weefsels	Lompen en vodden	Wasdoek, doek met rubberbekleding, linoleum en diversen
<i>Invoer:</i>												
1935.....	219	425	70	3.327	15.795	3.365	8.098	71.828	974	6.991	28.069	54.698
1936.....	153	402	67	3.341	22.455	3.474	6.803	76.143	978	7.614	55.210	59.524
1937.....	247	365	65	4.330	33.772	3.608	10.870	74.925	990	8.494	101.884	70.018
1938.....	237	305	46	3.351	26.416	3.099	8.707	67.165	698	6.434	65.869	54.586
1939.....	138	234	31	3.143	19.277	2.627	4.856	53.891	471	5.713	40.267	50.251
1945 (1).....	3	59	9	3.038	1.833	92	1.784	12.173	323	30.883	23.251	5.130
<i>Uitvoer:</i>												
1935.....	7.311	736	12.506	7.776	35.631	880	148.286	56.567	57.841	27.387	78.703	21.180
1936.....	10.724	799	10.964	7.715	47.556	886	236.284	64.325	63.929	31.228	131.024	20.752
1937.....	14.171	944	13.702	9.543	49.734	1.009	339.563	78.197	81.268	42.896	192.283	25.577
1938.....	10.314	904	8.745	9.268	39.976	913	226.541	76.300	50.191	37.426	127.530	23.082
1939.....	12.668	963	6.677	7.519	40.793	1.585	250.624	78.408	41.814	29.546	121.341	36.584
1945 (1).....	1	8	16	112	234	58	306	2.270	453	3.660	2.822	1.718

Nummers van het douanetarief: Tapijten en wandtapijten: nrs 523 tot 525, 532, 552, 553, 568, 572, 576. — Breiwerk: nrs 606 tot 610. — Touwwerk van vlas, hennep en jute: n° 601. — Zakken van weefsels: n° 630. — Lompen en vodden: n° 605. — Wasdoek, doek met rubberbekleding, linoleum en diversen: nrs 580 tot 591, 596 tot 598.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

TABEL XIV

In- en uitvoer van kledingstukken

Bron: Bulletin over den handel met de vreemde landen.

JAAR	HOEVEELHEID (tonnen)			WAARDE (duizenden franken)		
	Manskleeders	Vrouwenkleeders	Hoeden en vormen van hoeden	Manskleeders	Vrouwenkleeders	Hoeden en vormen van hoeden
<i>Invoer:</i>						
1935.....	59	73	84	6.015	17.239	16.528
1936.....	54	78	90	6.930	19.760	18.245
1937.....	65	79	119	8.140	21.420	21.413
1938.....	42	73	98	6.266	19.323	18.654
1939.....	37	56	63	5.701	15.095	11.711
1945 (1).....	1.487	155	48	47.321	6.933	2.379
<i>Uitvoer:</i>						
1935.....	249	30	142	11.836	4.638	20.652
1936.....	414	43	183	25.283	6.923	26.880
1937.....	574	61	141	44.931	8.659	22.557
1938.....	250	51	100	13.241	8.208	19.009
1939.....	252	51	146	12.933	8.487	23.489
1945 (1).....	13	17	1	2.265	7.285	1.029

Nummers van het douanetarief: Manskleeders: n° 611. — Vrouwenkleeders: n° 612. — Hoeden en vormen van hoeden: nrs 614 tot 616.

(1) Van Januari tot April: België alleen.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemeene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij in extenso overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hooger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving
- II. Geld-, bank- en financieewezen
- III. Landbouw
- IV. Nijverheid
- V. Arbeid
- VI. Binnenlandsche handel
- VII. Buitenlandsche handel
- VIII. Verkeerswezen
- IX. Prijzen en loonen
- X. Rantsoeneering en ravitailleering
- XI. Wederopbouw en oorlogsschade

I — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Besluit van den Regent van 6 September 1946
tot aanvulling van het besluit van 2 Juli 1946, houdende maandelijksche statistiek van de loonen en wedden (Staatsblad, 13 October 1946, blz. 8545).

Wet van 6 September 1946
houdende de begroting van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg voor het dienstjaar 1946 (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8670).

Besluit van den Regent van 16 October 1946
tot vaststelling van het bedrag der kindertoelagen en

der geboortevergoedingen verschuldigd aan hen die de militaire uitkeeringen en de militievergoedingen genieten (Staatsblad, 26 October 1946, blz. 8855).

Besluitwet van 29 October 1946
houdende verhooging van de rust- en overlevingspensioenen (Staatsblad, 31 October 1946, blz. 8975).

De bepalingen van dit besluit zijn van toepassing op de rust- en overlevingspensioenen ten bezware van de Openbare Schatkist en van de Kas der Werklieden van het Departement van Verkeerswezen.

II — GELD-, BANK- EN FINANCIWEZEN

Besluit van 31 Augustus 1946
houdende goedkeuring van de uitgifte van een leening van 300.000.000 frank door het Centraal Bureau voor Hypothecair Crediet (Staatsblad, 12 October 1946, blz. 8482).

Besluitwet van 25 September 1946
tot wijziging van de wet dd. 25 Juni 1930 betreffende de controle op de levensverzekeringsondernemingen (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8638).

Gelet op de wet dd. 7 September 1939, aangevuld bij deze van 14 December 1944, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden verleend;

Gelet op de wet dd. 25 Juni 1930 betreffende de controle op de levensverzekeringsondernemingen;

Gelet op het koninklijk besluit dd. 17 Juni 1931 houdende algemeene verordening betreffende gezegde controle;

Gelet op het advies van de Commissie voor private verzekeringen en hypothecaire leeningen;

Overwegende dat het noodig en dringend is het van de levensverzekeringsondernemingen vereischte minimum maatschappelijk kapitaal aan de huidige omstandigheden aan te passen;

Op de voordracht van den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en op in Raad overlegd advies van de Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De eerste alinea van artikel 6 van de wet dd. 25 Juni 1930 wordt als volgt gewijzigd :

« De Belgische levensverzekeringsondernemingen, die onder den vorm van vennootschappen op aandelen opgericht zijn, zijn aan de bepalingen der samengeordende wetten op de handelsvennootschappen onderworpen. Hun maatschappelijk kapitaal, in geld onderschreven, mag niet minder dan vijf millioen frank bedragen. »

Art. 2. — De alinea's 1 en 2 van artikel 8 van de wet dd. 25 Juni 1930 worden als volgt gewijzigd :

« Het bij artikel 117, 4° der samengeordende wetten op de handelsvennootschappen voorzien maatschappelijk fonds wordt vervangen door een waarborgfonds van minstens één millioen frank, waarvan de statuten het bedrag, de wijze van samenstelling en, zoo daartoe aanleiding bestaat, de wijze van vergoeding bepalen.

» Bedoelde vergoeding mag 5 pCt. niet te boven gaan.

» Dit waarborgfonds kan op *fr* 250.000 herleid worden voor de vereenigingen die aan hare leden bij overlijden slechts een kapitaal van ten hoogste *fr* 1.000 verzekeren. »

Art. 3. — Artikel 14, 1° van de wet dd. 25 Juni 1930 wordt als volgt gewijzigd :

« De bij artikel 2 bedoelde Belgische samenwerkende vennootschappen moeten bewijzen :

» 1° dat het in geld ingeschreven maatschappelijk fonds ten minste vijf millioen bedraagt waarvan één millioen frank werd gestort. »

Art. 4. — Wat betreft de gemachtigde levensverzekeringsondernemingen of deze die de machtiging aangevraagd hebben op het oogenblik der bekendmaking van deze besluitwet en waarvan het maatschappelijk kapitaal of het waarborgfonds het, krachtens de hooger vermelde artikelen 1, 2 en 3, vereischte minimum niet bereikt, zal een besluit van den Regent het tijdsverloop vaststellen dat de ondernemingen moeten eerbiedigen in uitvoering der bepalingen van deze besluitwet.

Art. 5. — Deze besluitwet treedt in werking den dag van hare bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 6. — De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg wordt met de uitvoering van deze besluitwet belast.

Besluit van den Regent van 26 September 1946

tot wijziging van het koninklijk besluit dd. 17 Juni 1931 houdende algemeene verordening betreffende het toezicht op de levensverzekeringsondernemingen (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8640).

Gelet op de wet dd. 25 Juni 1930 betreffende de contrôle op de levensverzekeringsondernemingen;

Gelet op het koninklijk besluit dd. 17 Juni 1931 houdende algemeene verordening betreffende gezegde contrôle;

Gelet op de besluitwet dd. 25 September 1946, tot wijziging van de wet dd. 25 Juni 1930;

Gelet op het advies van de Commissie voor private verzekeringen en hypotheecaire leeningen;

Op de voordracht van den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De bij artikel 4 van de besluitwet dd. 25 September 1946 bedoelde gemachtigde levensverzekeringsondernemingen of deze die de machtiging aangevraagd hebben, moeten hun maatschappelijk kapitaal of hun waarborgfonds aanvullen in de hiernavolgende voorwaarden :

1° Wat betreft de levensverzekeringsondernemingen opgericht in den vorm van vennootschappen op aandelen of van coöperatieve vennootschappen, tot beloop van drie millioen frank binnen een tijdsverloop van twee jaar te rekenen van de bekendmaking van dit besluit; tot beloop van vijf millioen frank ten minste, binnen een nieuw tijdsverloop van twee jaar te rekenen van het verstrijken van de hoogerbedoelde eerste periode van twee jaar;

2° Wat betreft de onderlinge levensverzekeringsevenevingen, tot beloop van *fr* 600.000 binnen een tijdsverloop van twee jaar te rekenen van de bekendmaking van dit besluit; tot beloop van één millioen frank, ten minste, binnen een nieuw tijdsverloop van twee jaar te rekenen van het verstrijken van de hoogerbedoelde eerste periode van twee jaar.

Art. 2. — Artikel 21 van het koninklijk besluit dd. 17 Juni 1931 wordt als volgt gewijzigd :

« De ondernemingen zijn er toe gehouden een waarborgsom te vestigen. Het aanvangsbedrag van de waarborgsom beloopt *fr* 500.000. Zij zal vóór de bekendmaking van het besluit tot machtiging worden gevestigd.

» Elk jaar zal er een som gelijk aan 5 p. d. van het globaal bedrag der enkele en periodische premien, die in den loop van het dienstjaar voor al de loopende contracten geïnd werden, worden aan toegevoegd. Daartoe zijn zij niet meer verplicht wanneer de waarborgsom in haar geheel 3 pCt. van de wiskundige reserves bereikt. »

Art. 3. — De gemachtigde levensverzekeringsondernemingen waarvan de waarborgsom minder dan *fr* 500.000 bedraagt, zullen deze, tot het noodige bedrag, binnen een tijdsverloop van twee jaar, te rekenen van de bekendmaking van dit besluit in de bij artikel 22 van het koninklijk besluit, dd. 17 Juni 1931 voorziene voorwaarden, moeten aanvullen.

In afwachting van de uitvoering van deze bepaling zijn zij er toe gehouden binnen de drie maand na de bekendmaking van dit besluit, deze aanvulling te verwezenlijken met roerende of onroerende waarden naar eigen vrije keuze en geschat volgens de koers van 31 December van het dienstjaar.

Art. 4. — De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg wordt met de uitvoering van dit besluit belast, dat den dag van zijn bekendmaking in het *Staatsblad* in werking treedt.

Besluitwet van 30 September 1946

betreffende de vervroegde aflossing op 1 Januari 1947 van het saldo der Buitenlandsche 5 1/2 pCt. Leening 1934, groot 600 millioen Fransche franks (Staatsblad, 12 October 1946, blz. 8478).

Besluitwet van 30 September 1946

betreffende de vervroegde aflossing op 1 Januari 1947 van het saldo der Buitenlandsche 5 pCt. Conversie-leening 1934, groot 475 millioen Fransche franks (Staatsblad, 12 October 1946, blz. 8479).

Ministerieel besluit van 11 October 1946

waarbij met ingang van 31 October 1946 een einde wordt gemaakt aan de overdrachten, voorzien bij artikel 5 van het ministerieel besluit van 5 Februari 1946, betreffende de uitvoering der wet van 14 October 1945 (Staatsblad, 14-15 October 1946, blz. 8542).

Gelet op het ministerieel besluit van 5 Februari 1946 genomen ter uitvoering der wet van 14 October 1945 betreffende de geblokkeerde of tijdelijk onbeschikbare monetaire activa,

Besluit :

Artikel 1. — Met ingang van 31 October 1946 wordt een einde gemaakt aan het bij artikel 5 van het ministerieel besluit van 5 Februari 1946 aan de hou-

ders van rekeningen verleend recht om de overdracht, bij een der bij artikel 2 bedoelde financiële inrichtingen te gelasten van hun tijdelijk onbeschikbare rekeningen en van hun rekeningen « Muntsaneeringsobligatiën », gesproken uit het indienen der bankbiljetten, welke de Nationale Bank van België of de Postcheckdienst in bewaring hebben.

Art. 2. — De hiervoren bedoelde rekeningen en activa, welke de Nationale Bank van België op voormelden datum van 31 October 1946 nog onder zich zou hebben, worden naargelang de materiele mogelijkheden van dat organisme op den Postcheckdienst overgedragen; de houders van deze rekeningen zullen door toedoen van de Nationale Bank van België omtrent deze overdracht worden ingelicht.

Art. 3. — De directeur-generaal van Thesaurie en Staatsschuld is belast met de uitvoering van het onderhavig besluit, dat in werking treedt den dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 15 October 1946

betreffende de toekenning der hulpverlening voor de huishoudelijke wederuitrusting aan de agenten der provinciën, der gemeenten, der daaronder ressorteerende besturen en der vereenigingen van gemeenten (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8647).

Eerste ministerieel besluit van 17 October 1946

betreffende de modaliteiten van inkoop van obligatiën der Muntsaneeringsleening (Staatsblad, 20 October 1946, blz. 8703).

III — LANDBOUW

Besluit van 25 September 1946

betreffende de verdeling van pootaardappelen (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8352).

Besluitwet van 2 October 1946

ter aanvulling van deze van 28 Augustus 1946 houdende instelling van een voorloopig régime betreffende den vervalldag der landpachten (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8350).

Besluit van 7 October 1946

betreffende de verdeling van eieren en hoendervoeders (Staatsblad, 10 October 1946, blz. 8403).

Besluit van 16 October 1946

waarbij het besluit van 12 Juli 1946 betreffende de mobilisatie van de graangewassen en de peulvruchten van den oogst 1946 gewijzigd wordt (Staatsblad, 24 October 1946, blz. 8784).

IV — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 22 Augustus 1946

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de kleinijverheid

wordt voorgeschreven (Staatsblad, 13 October 1946, blz. 8518).

Besluit van 7 October 1946

tot het oprichten eener commissie belast met de studie van het probleem van den kostprijs en van den verkoopprijs van de elektrische energie en van de terugslagen er van op 's lands economie (Staatsblad, 11 October 1946, blz. 8460).

Ministerieel besluit van 9 October 1946

houdende intrekking van zekere beschikkingen van de reglementeering ingesteld door het ministerieel besluit van 3 October 1945 houdende reglementeering van den aankoop, den verkoop, de levering en het verbruik van hout, voor wat betreft triplex of

gelijmde meubelplaten (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8648).

Ministerieel besluit van 15 October 1946

houdende intrekking van de reglementeering betreffende de bewerking en de verdeling van tabak en surrogaten (Staatsblad, 18 October 1946, blz. 8650).

Ministerieel besluit van 25 October 1946

houdende wijziging en aanvulling van het ministerieel besluit van 25 Juni 1946 houdende reglementeering van de verwerking en van de verdeling van ruwe huiden en vellen en van gelooid leder (Staatsblad, 31 October 1946, blz. 8982).

V — ARBEID

Besluitwet van 26 Augustus 1946

tot aanvulling en wijziging van het pensioenstelsel der mijnwerkers. — Erratum (Staatsblad, 3 October 1946, blz. 8244).

Besluit van den Regent van 7 October 1946

tot instelling van een « Fonds voor Bestaanszekerheid » voor de arbeiders der haven van Gent (Staatsblad, 14-15 October 1946, blz. 8547).

VI — BINNENLANDSCHE HANDEL

Besluit van 7 October 1946

betreffende rund- en varkensvee voor het slachten bestemd (Staatsblad, 7-8 October 1946, blz. 8323). — Errata (Staatsblad, 9 en 13 October 1946, blz. 8352 en 8517).

aankoop, den verkoop, de levering en het gebruik van hout (Staatsblad, 14-15 October 1946, blz. 8542).

Ministerieel besluit van 16 October 1946

tot wijziging en aanvulling van het besluit van 13 September 1946, houdende reglementeering van de verdeling der in België ingevoerde, vervaardigde of gemonteerde personenauto's (Staatsblad, 17 October 1946, blz. 8611).

Besluit van 7 October 1946

betreffende de verdeling van eieren en hoendervoeders (Staatsblad, 10 October 1946, blz. 8403).

Ministerieel besluit van 25 October 1946

houdende wijziging en aanvulling van het ministerieel besluit van 25 Juni 1946 houdende reglementeering van de verwerking en van de verdeling van ruwe huiden en vellen en van gelooid leder (Staatsblad, 31 October 1946, blz. 8982).

Ministerieel besluit van 10 October 1946

houdende opschorsing wat betreft inlandsch hout, van de toepassing van het ministerieel besluit van 3 October 1945, houdende reglementeering van den

VII — BUITENLANDSCHE HANDEL

Handelsaccoord

tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Uruguay (Staatsblad, 10 October 1946, blz. 8382).

Op 14 Juni 1946 werd tusschen Uruguay en de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie een handelsaccoord ondertekend waarbij beide regeeringen zich een zoo royaal mogelijke verhandeling verleen en in

het toekennen der uit- en invoervergunningen ten einde spoedig het normale rythme van hun traditioneel ruilverkeer weer te vinden.

In de mate waarin vergunningen voor in- of uitvoer worden geëischt, zullen deze, samen met de voor deze goederen noodige valutatoelatingen, afgeleverd worden tot beloop der hoeveelheden of waarden in de overgedrukte lijsten *A* en *B* vermeld (*zie bijlage van het accoord*).

De contingenten die voorzien zijn, doch aan het einde eener periode niet uitgeput zijn, zullen overgedragen worden op de volgende tijdperken.

Het accoord heeft een duur van drie jaar en kan stilzwijgend verlengd worden, behoudens opzegging door een van beide contracteerende partijen vóór het verstrijken der eerste drie jaren.

Een betalingsaccoord werd eveneens met dit land aangegaan op 14 Juni 1946; dit accoord voorziet dat de wederzijdsche betalingen in Belgische franken zullen geschieden.

Handelsprotocool

tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en de Argentijnsche Republiek (Staatsblad, 10 October 1946, blz. 8384).

Op 14 Mei 1946 werd een handelsprotocool ondertekend tusschen de Argentijnsche Republiek en de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, waarin beide regeeringen zooveel mogelijk het toekennen van uit- en invoervergunningen voor producten, die voor hun respectievelijke economie van speciaal belang zijn, zullen vergemakkelijken.

Voor elk der eerste twee jaren van uitvoering van dit handelsprotocool zullen de lijsten *A* en *B* van toepassing zijn (*zie bijlage van het accoord*).

Dit accoord heeft een duur van twee jaar en zal automatisch per periode van één jaar vernieuwd worden, zoo het niet opgezegd wordt drie maanden vóór het verstrijken van elke toepassingsperiode.

Een betalingsaccoord werd eveneens met dit land gesloten op 14 Mei 1946; dit accoord voorziet dat de wederzijdsche betalingen in Belgische franken zullen geschieden.

Handelsaccoord

tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en de Vereenigde Staten van Brazilië (Staatsblad, 10 October 1946, blz. 8388).

Op 17 Mei 1946 werd tusschen de Vereenigde Staten van Brazilië en de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie een handelsaccoord ondertekend waarbij beide regeeringen zich een zoo royaal mogelijke behandeling verzekeren in het wederzijdsche toekennen van uit- en invoervergunningen, ten einde een vlug herstel van hun traditioneel handelsverkeer te bevorderen.

De producten die gedurende elk der eerste twee jaren volgende op den datum van de inwerkingtreding der overeenkomst, zullen worden gewisseld, zijn in de lijsten *A* en *B* opgegeven (*zie bijlage van 't accoord*).

In de mate waarin vergunningen voor uit- of invoer geëischt zijn, zullen deze, samen met de voor deze goederen noodige valutatoelatingen, afgeleverd worden tot beloop der in deze lijsten vermelde hoeveelheden of waarden.

Deze lijsten zijn niet limitatief en niets belet het uitvoeren van niet opgesomde producten, zoo de Braziliaansche aankoper zeker is de noodige valuta's te bekomen.

De vastgestelde contingenten zullen, zoo zij bij het einde eener periode niet uitgeput zijn, overgedragen worden op de volgende tijdperken.

Het accoord is gesloten voor twee jaar en kan stilzwijgend verlengd worden, behoudens opzegging door een van beide contracteerende partijen, met een termijn van drie maanden vóór het verstrijken der eerste twee jaren.

Een betalingsaccoord werd eveneens met Brazilië afgesloten op 17 Mei 1946. Het voorziet eveneens de betaling in Belgische franken.

Besluit van 4 October 1946

houdende wijziging en aanvulling van dat van 6 September 1945, betreffende de algemeene voorwaarden voor het verlenen van vergunningen (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8590).

VIII — VERKEERSWEZEN

Besluit van den Regent van 30 September 1946

betreffende de vergoedingen voor het laden of het

lossen van binnenschepen gedurende meer dan acht uren (Staatsblad, 27 October 1946, blz. 8883).

Ministerieel besluit van 30 September 1946

houdende wijziging van het besluit dd. 6 Juni 1945, houdende oprichting van de Vrachtencomité's (Staatsblad, 17 October 1946, blz. 8610).

Besluitwet van 14 October 1946

houdende intrekking van de besluitwet van 31 Januari 1945, waarbij een algemeene telling der motorvoertuigen wordt verordend (Staatsblad, 21-22 October 1946, blz. 8718).

IX — PRIJZEN EN LOONEN

Ministerieel besluit van 20 Februari 1946

houdende wijziging en aanvulling van de besluiten van 12 October 1944, 1 en 20 Juni 1945, betreffende de vaststelling der maximumprijzen van producten, stoffen, eet- of koopwaren, en houdende vaststelling der maximum-handelswinstmarges toe te passen door de tusschenpersonen, voor zekere artikels en producten van gewoon verbruik. — Erratum (Staatsblad, 5 October 1946, blz. 8278).

Ministerieel besluit van 31 Augustus 1946

houdende regeling van de prijzen van suikerbieten (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8583).

Ministerieel besluit van 16 September 1946

houdende regeling van de prijzen van inlandsche pootaardappelen en van pootaardappelen ingevoerd uit Nederland. — Errata (Staatsblad, 23 October 1946, blz. 8756).

Ministerieel besluit van 17 September 1946

houdende regeling van de maximumprijzen van inlandsche en ingevoerde kaassoorten. — Erratum (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8362).

Ministerieel besluit van 21 September 1946

betreffende de prijzen van de producten der ijzer- en staalnijverheid, van de elektrische energie en van het gas tot openbare verdeeling bestemd. — Erratum (Staatsblad, 5 October 1946, blz. 8279).

Ministerieel besluit van 24 September 1946

houdende vaststelling van de prijzen van inlandsch zaaigraan (Staatsblad, 6 October 1946, blz. 8290). — Erratum (Staatsblad, 17 October 1946, blz. 8613).

Ministerieel besluit van 24 September 1946

houdende wijziging van dit van 27 Augustus 1945, houdende regeling van de maximumprijzen aan den producent te betalen voor geselectioneerde brouwergerst (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8583).

Ministerieel besluit van 26 September 1946

houdende, wat betreft de afgewerkte tabaksproducten, aanvulling en wijziging van het ministerieel besluit dd. 23 Mei 1946, houdende verlaging en regeling van de prijzen van de voedingsproducten, van de dranken, van de afgewerkte tabaksproducten en van sommige landbouwproducten (Staatsblad, 12 October 1946, blz. 8497).

Ministerieel besluit van 26 September 1946

houdende wijziging van de prijsregeling van bepaalde ingevoerde landbouw-, tuinbouw- of voedingsproducten (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8584).

Ministerieel besluit van 28 September 1946

houdende aanvulling van dit dd. 16 Augustus 1946 houdende regeling der maximumprijzen van den oogst van 1946 en houdende vaststelling der maximumprijzen van de inlandsche granen van den oogst van 1946 toe te passen tot op 15 November 1946 (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8585).

Ministerieel besluit van 7 October 1946

betreffende de prijzen van rundvee en slachtvarkens en de groothandelsprijzen van rund- en varkensvleesch (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8359).

Besluit van 7 October 1946

tot het oprichten eener commissie belast met de studie van het probleem van den kostprijs en van den verkoopprijs van de elektrische energie en van de terugslagen er van op 's lands economie (Staatsblad, 11 October 1946, blz. 8460).

Ministerieel besluit van 12 October 1946

houdende regeling der prijzen van de suiker en van de natte pulp voortkomende van suikerbieten (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8586).

Ministerieel besluit van 12 October 1946

houdende regeling van de prijzen van kandijnsuiker en kandijstroop (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8587).

Ministerieel besluit van 12 October 1946
houdende regeling van de prijzen van invertsuiker, van kunsthonig, van gouden stroop, van vergeoise-stroop, van suikercreem en van enkelvoudige stroop P.B.4 (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8588).

Ministerieel besluit van 13 October 1946
houdende regeling van de prijzen van slachtvee en vleesch (Staatsblad, 14-15 October 1946, blz. 8543).

Ministerieel besluit van 14 October 1946
houdende, wat betreft de koffie, wijziging van het ministerieel besluit dd. 23 Mei 1946, houdende verlagening en regeling van de prijzen van de voedingsproducten, van de dranken, van de afgewerkte tabaksproducten en van sommige landbouwproducten (Staatsblad, 19 October 1946, blz. 8683).

Ministerieel besluit van 14 October 1946
waardoor de suikerwerkartikelen en de pralines aan het régime van den normalen prijs onderworpen worden (Staatsblad, 19 October 1946, blz. 8684).

Ministerieel besluit van 21 October 1946
houdende regeling van de prijzen van confituren, appeldeeg, geglucoeerde appelmoes en chocolade (Staatsblad, 27 October 1946, blz. 8885).

Ministerieel besluit van 21 October 1946
waardoor de stroop van bieten en fruit, de gemengde vruchtenstroop, de geconfijte vruchten en de gevanillineerde suiker aan het régime van den normalen prijs onderworpen worden (Staatsblad, 27 October 1946, blz. 8886).

Ministerieel besluit van 29 October 1946
houdende regeling van de prijzen der zuivelproducten (Staatsblad, 31 October 1946, blz. 8984).

Bericht
betreffende de prijzen van zekere ingevoerde voedingsproducten (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8365).

Bericht
betreffende de prijzen der ingevoerde gedroogde vruchten (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8365).

X — RANTSOENEERING EN RAVITAILLEERING

Besluit van 17 September 1946
betreffende de levering van de tarwe, spelt, masteluin, rogge, gerst en wintergerst. — Erratum (Staatsblad, 16 October 1946, blz. 8590).

Ministerieel besluit van 30 September 1946
dat zekere bepalingen van het besluit van 9 Februari 1946, houdende regeling van den verkoop van textielgoederen wijzigt en dat de zegels van de serie B der vijfde kleederkaart geldig verklaart (Staatsblad, 5 October 1946, blz. 8277).

Ministerieel besluit van 30 September 1946
houdende wijziging van zekere bepalingen van het besluit van 5 Januari 1946, houdende regeling van de verdeling van schoenwaren en van leder voor verzoling (Staatsblad, 5 October 1946, blz. 8277).

Besluitwet van 5 October 1946
houdende wijziging van deze van 9 November 1939, betreffende de reglementeering der verdeling van de eetwaren bestemd voor menschenvoeding en de producten van eerste noodwendigheid, in geval van moeilijkheden inzake ravitailleering (Staatsblad, 9 November 1946, blz. 8351).

Besluit van 8 October 1946
betreffende de mobilisatie van den oogst der suikerbieten en cichoreiwortelengroenten (Staatsblad, 11 October 1946, blz. 8461).

Besluit van 8 October 1946
betreffende het verlenen van vergunningen voor de producten der broodbakkerij, der pasteibakkerij, van het broodmeel en de producten van algemeene voeding (kruidenierswaren) (Staatsblad, 13 October 1946, blz. 8516).

Besluit van 11 October 1946
betreffende de rantsoeneering inzake inlandsche zeep (Staatsblad, 13 October 1946, blz. 8519).

Besluit van 17 October 1946
betreffende het verbod bepaalde producten of koopwaren aan den omloop te onttrekken (Staatsblad, 19 October 1946, blz. 8685).

Besluit van 18 October 1946
tot wijziging van het besluit van 24 Januari 1946 betreffende den handel in graangewassen, producten van graangewassen, peulvruchten en veevoeders aangevuld bij het besluit van 16 Maart 1946 (Staatsblad, 23 October 1946, blz. 8752).

Ministerieel besluit van 19 October 1946

betreffende de mobilisatie van en den handel in zaai-graam en peulvruchtenzaad der landbouwvariëteiten (Staatsblad, 23 October 1946, blz. 8754).

Besluit van 22 October 1946

houdende wijziging van het besluit van 7 September 1945 betreffende de productie en het branden van cichoreiboonen (Staatsblad, 30 October 1946, blz. 8947).

Ministerieel besluit van 25 October 1946

betreffende de rantsoeneering van de boter en de verscherpte contrôle op de verdeling van dit product, gedurende vier rantsoeneeringsperioden (Staatsblad, 27 October 1946, blz. 8887).

Ministerieel besluit van 29 October 1946

houdende vaststelling van het bedrag der huisbrandstofrantsoenen die voor de maand November 1946 toegekend worden aan de handels-, nijverheids- en ambachtsondernemingen alsmede aan de personen die een vrij beroep uitoefenen (Staatsblad, 31 December 1946, blz. 8983).

Besluit van 29 October 1946

houdende geldigverklaring van alle punten der schoenkaart (Staatsblad, 31 October 1946, blz. 8932).

Vrije verkoop

van maïsbloem en pudding-powder (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8368).

XI — WEDEROPBOUW EN OORLOGSSCHADE

Omzendbrief n° 31

Voorschriften houdende toepassing van de besluitwet dd. 11 September 1946 (Staatsblad, 14 September 1946) waarbij de bevoegdheden vervat in de besluitwet van 5 Februari 1945 (Staatsblad, 24 Maart 1945) inzake het gebruik van bouwmaterialen, aan het Ministerie van Wederopbouw worden overgedragen (Staatsblad, 9 October 1946, blz. 8366).

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

1 — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELEENINGEN (in pCt.)

2

TIJDVAK	OFFICIELE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË											CALL- GELD
	Disconto					Beleeningen van en voorschotten op : (*)						
	Door de N.B.B. vooraf geïseerde bankaccepten, geaccept. en documentaire wissels, uit hoofde v. goederen- en uitvoer	Bij de bank gecommilleerde accepten en warrants	Bij de bank niet gecommilleerde accepten	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkiscertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	Vijfaarschatkiscertificaten (1941) 3 1/2 % en Schatkiscertif. ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland	Andere overheidfondsen	
Jaargemiddelden :												
1944.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	3,50	3,—	0,65
1945.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,46	2,58	3,—	3,50	3,—	0,62
Maandgemiddelden :												
1945 September.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
October.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
November.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
December.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
1946 Januari.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Februari.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Maart.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
April.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Mei.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Juni.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Juli.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Augustus.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
September.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
October.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
November (vanaf den 7).....	2,—	2,50	2,75	3,50	4,—	2,—	2,1875	2,375	4,—	4,—	4,—	1,—

(*) Grootte van het voorschot in November 1946 (in pCt. van het onderpand) :

Schatkiscertificaten met 4, 8 en 12 maanden looptijd en meer.....	95 pCt.	Kasbons op ten hoogste 1 jaar, van de Nationale Kredietkas ten behoeve van den Middenstand.....	95 pCt.
Tienjaarsobligaties (1940-1950).....	90 pCt.	Ander overheidspapier.....	80 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met 5 jaar looptijd (1941-1946).....	90 pCt.	3 1/2 pCt. vijfaarschatkiscertificaten (besluit van 25 October 1941).....	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942).....	90 pCt.	Schatkiscertificaten uitgegeven ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland (besluit van 3 Februari 1942).....	
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943).....	90 pCt.	Voorschot enkel ingewilligd in de door de Nationale Bank van België toegestane bijzondere gevallen....	
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met 10 jaar looptijd (1944).....	90 pCt.		
Kasbons op 1 jaar van de N.M.K.N.	95 pCt.		

II — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

4

TIJDVAK	Banken — Depositorrekeningen (*)					Algemeene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen voor-opzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 20.000 (1)	fr. 20.000 tot 100.000 (1)	boven fr. 100.000	
Jaargemiddelden :									
1944.....	0,50	0,81	1,01	1,27	1,53	3,—	1,50	0,50	2,25
1945.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,04
Maandgemiddelden :									
1945 September.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
October.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
November.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
December.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
1946 Januari.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Februari.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Maart.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
April.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Mei.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Juni.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Juli.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Augustus.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
September.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
October.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Novemb. tot den 15 vanaf den 16	0,50 0,50	0,80 0,85	1,— 1,10	1,25 1,40	1,50 1,75	3,— 3,—	1,50 1,50	0,50 0,50	2,— 2,—

(*) Gemiddelde van vier banken.

(1) Met ingang van 1 Juli 1946, bedraagt de rentevoet 3 pCt. voor deposito's tot fr 30.000 en 1,5 pCt. voor deposito's van fr 30.000 tot fr 100.000.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I — NOTEERING DER EDELE METALEN

9

TIJDVAK	GOUd				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	NEW-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn	NEW-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			roupies en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			roupies en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,0625	42 3/4		
1944 31 December	168/0	35	74. 2	296/6	(1) 23,50	44 3/4	132. 4	63
1945 31 December	172/3	35	81. 8	326/0	44,—	70 5/8	134. 4	64
Maandgemiddelden :								
1945 September	172/3	35	74. 1	298/6	30,125	52,—	128. 3	62
October	172/3	35	76. 7	305/9	44,—	70 5/8	132. 2	63
November	172/3	35	81. 5	325/3	44,—	70 5/8	132.14	64
December	172/3	35	82. 2	328/6	44,—	70 5/8	133.14	64
1946 Januari	172/3	35	86. 9	346/3	44,—	70 5/8	138. 1	66
Februari	172/3	35	90.10	362/6	44,—	70 5/8	145. 0	70
Maart	172/3	35	94. 1	376/3	44,—	70 5/8	153. 4	74
April	172/3	35	98. 2	392/6	44,—	70 5/8	163. 7	78
Mei	172/3	35	105. 8	422/0	44,—	70 5 8	181. 2	87
Juni	172/3	35	105. 8	422/0	44,—	70 5 8	175. 4	84
Juli	172/3	35	94. 2	376/6	44,—	83 5/8	160.15	77
Augustus	172/3	35	96. 6	385/6	53,93	90 1/8	166.11	80
September	172/3	35	99. 7	397/9	55,50	90 1/8	166. 8	80
October	172/3	35	99.14	399/6	55,50	90 1/8	165. 8	79
November	172/3	35	99.11	398/9	55,50	90 1/8	151. 9	73

(1) Noteering per stand. oz.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roupie = 16 annas; 1 roupie = 18 pence.

II — OFFICIEELE WISSELKOERSEN OP 30 NOVEMBER 1946

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door den Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(in Belgische franken)

10

VALUTA	Contractuele koers	Transfers		Biljetten	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers	Aankoopkoers	Verkoopkoers
1 pond sterling	176,625	176,50	176,75	175,85	176,80
1 U. S. A. dollar	—	43,70	43,96	43,50	44,—
1 Canadeesche dollar	—	43,96	44,06	43,75	44,25
100 Fransche franc	36,7969	36,75	36,84	36,40	36,95
100 Nederlandsche gulden	1.652,—	1.648,—	1.656,—	1.635,—	1.662,—
100 Congoleesche frank	—	100,—	100,—	—	—
100 Luxemburgsche frank	—	100,—	100,—	—	—
1 Zweedsche kroon	12,1936	12,16	12,23	12,10	12,23
1 Zwitsersche frank	10,1275	10,10	10,15	10,05	10,20
1 Deensche kroon	9,1326	9,10	9,16	9,05	9,25
1 Noorweegsche kroon	8,83125	8,80	8,85	8,75	8,90
100 escudos	176,625	175,75	177,60	175,—	178,—
100 Tsjechoslowaaksche kroon	87,655	87,39	87,92	86,80	88,50
100 lira	43,827 (1)	Voor de transfers moet rekening worden gehouden met het bijvoeglijke perequa- tiekwota, thans op 125 pCt. vastgesteld. De transferkoers wordt zoo tot 100 lira = 19,48 herleid.		19,—	20,—
100 peseta	400,—	Toe te passen koers voor de stortingen in B.fr., op de rekening van het Instituto Espanol de Moneda Extranjera.		—	—

(1) Officieele Koers.

N. B. — De koersen van den Canadeeschen dollar en de Zweedsche kroon werden gewijzigd ingevolge de herwaardeering dezer valuta's in Juli 1946.

KAPITAALMARKT

I — NOTEERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER				
		1 Mei 1940	2 Sept. 1946	1 October 1946	4 November 1946	2 December 1946
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen)						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	51,75	66,—	65,60	65,15	64,80
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks	100,—	65,80	89,50	89,90	89,70	89,70
3 ½ pCt. Schuld 1937	100,—	69,25	84,70	84,50	84,—	83,40
3 ½ pCt. Schuld 1943	100,—	—	81,—	80,40	79,65	78,65
Geïnificeerde 4 pCt. Schuld	100,—	79,50	92,20	91,80	91,15	90,55
Bovrijdingsleening, 4 % 1945	100,—	—	90,50	90,—	89,15	88,20
Tienjaarsobligaties (1940-1950), 4 pCt.	100,—	—	100,—	100,40	100,—	100,—
Vijftienjaars- (ten hoogste) schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1942	100,—	—	100,60	101,30	100,80	100,60
Vijf- tien- twintigjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1943	100,—	—	99,—	99,10	98,50	98,45
Tienjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1944	100,—	—	93,10	93,50	93,10	92,65
4 pCt. Lotenleening van 1933	1.050,—	901,—	1.070,—	1.087,—	1.081,—	1.073,—
Lotenleening 1938 (3 ½ pCt. tot 1947; daarna 4 pCt.)	500,—	411,—	496,—	501,—	500,—	500,—
Lotenleen. 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)	1.000,—	—	934,—	920,—	922,—	920,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door den Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	443,—	531,—	533,—	527,—	523,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) ...	500,—	511,—	722,—	687,—	687,—	690,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Ned. schijf)	500,—	510,—	685,—	680,—	676,—	665,—
4 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Belg. schijf)	500,—	391,—	501,—	547,—	554,—	545,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli ..	100,—	56,—	72,—	71,—	71,40	71,75
3 ½ pCt. Regie van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	—	84,50	83,80	83,30	82,50
III. — Rechtstreeksche Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	129,50	300,—	300,—	298,—	294,—
<i>Bij te rekenen rente :</i>						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904	100,—	64,45	82,—	80,—	79,30	79,20
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	77,50	92,15	92,—	91,40	91,—
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	65,50	93,75	83,55	83,30	82,80

(*) In den regel zijn de coupons der leeningen belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER NOTEERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, bank. en financ. instellingen	Onroerende goeder., hypot. en hotelwezen	Tramwegen, Buurtspoorwegen	Tramwegen en electric. (Trusts)	Gas en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolonmijnen	Zink, lood, en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverh. en zijdefabrieken	Koloniale waarden	Constructie	Scheikundige producten	Diversen
-------	----------------------	--	--	----------------------------	---------------------------------	----------------------	------------------	------------------	-----------------------	--------------------------------	-----------------------------------	-------------------	-------------	------------------------	----------

Indexcijfers in verhouding tot de noteeringen der vorige maand

1946 4 November ... v	102	98	97	100	102	106	100	115	99	100	97	103	97	99	100
2 December ... v	96	93	99	94	94	95	95	94	96	95	96	99	97	99	99

Indexcijfers in verhouding tot het basistijdvak 1936 tot 1938 = 100

1945 1 October	265	232	396	217	214	170	225	260	184	325	375	359	397	281	282
5 November	248	213	352	195	203	159	214	239	170	313	349	338	370	265	266
3 December	255	209	344	190	205	167	217	262	173	336	360	345	404	288	271
1946 3 Januari	259	212	346	178	204	159	230	254	174	344	384	359	418	282	277
1 Februari	245	196	334	159	185	149	222	223	164	329	358	348	419	276	280
1 Maart	256	208	331	160	198	166	235	245	175	342	370	352	423	287	283
1 April	265	217	340	164	198	176	252	265	178	352	382	361	429	303	300
2 Mei	273	223	350	156	188	169	268	259	198	349	414	367	464	322	323
3 Juni	264	211	336	151	192	164	254	234	186	342	404	354	444	311	312
1 Juli	252	202	314	142	188	158	236	225	177	313	386	342	433	295	295
1 Augustus	263	208	319	143	194	161	249	233	185	321	387	365	449	313	304
2 September	267	212	330	151	192	159	259	224	187	332	405	370	463	329	309
1 October	249	201	296	137	174	142	243	210	170	304	386	353	425	306	291
4 November	254	196	286	136	177	151	244	243	169	305	373	364	411	304	290
2 December ... v	245	183	282	128	167	143	232	227	161	290	358	360	397	302	288

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15

	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandeelen *		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)
1945 (1)	134	112	108	3.797	6.715	3.909	6.823
1945 September	19	14	14	467	813	481	827
October	22	19	18	443	796	462	814
November	18	15	14	404	709	419	723
December	19	10	9	265	475	275	484
1946 Januari	21	19	18	533	1.035	552	1.053
Februari	20	18	17	551	1.019	569	1.036
Maart	21	19	18	443	772	462	790
April	20	25	24	685	1.214	710	1.238
Mei	20	23	21	786	1.342	809	1.363
Juni	19	19	18	455	787	474	805
Juli	22	25	23	499	921	524	944
Augustus	20	22	20	557	1.055	579	1.075
September	21	21	19	507	867	528	886
October	23	24	21	450	755	474	776
November	18	18	17	420	727	438	744

(1) De beurzen bleven gesloten van 1 September 1944 tot en met 3 Juni 1945.

IV — NOTEERING EN RENDEMENT VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN										OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen	
	Koers					Rendement (t. o. v. den koers alleen)					Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto-rendement
	I	II	III	IV		I	II	III	IV			
	Geünific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels-ondernemingen 4 pCt. 4 ½ pCt.		Geünific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels-ondernemingen 4 pCt. 4 ½ pCt.			
1945 1 October	100,—	100,—	100,78	98,79	102,86	4,00	4,00	3,97	4,04	4,38	102,37	4,29
5 November	100,—	100,—	100,06	96,76	100,77	4,00	4,00	4,00	4,13	4,47	100,21	4,39
3 December	100,—	100,—	99,50	97,40	100,38	4,00	4,00	4,02	4,10	4,48	99,91	4,40
1946 3 Januari	100,—	100,—	98,54	96,77	99,92	4,00	4,00	4,06	4,13	4,50	98,08	4,43
1 Februari	100,—	100,—	v 97,31	v 96,71	v 100,05	4,00	4,00	v 4,11	v 4,14	v 4,50	v 99,36	v 4,47
1 Maart	100,—	99,80	v 96,92	v 96,37	v 100,31	4,00	4,01	v 4,13	v 4,15	v 4,49	v 99,55	v 4,46
1 April	100,—	99,80	v 97,07	v 96,16	v 100,98	4,00	4,01	v 4,12	v 4,16	v 4,46	v 99,87	v 4,45
2 Mei	100,—	99,80	v 96,94	v 95,11	v 100,32	4,00	4,01	v 4,13	v 4,21	v 4,49	v 99,20	v 4,48
3 Juni	100,—	99,75	v 96,62	v 94,55	v 99,57	4,00	4,01	v 4,14	v 4,23	v 4,52	v 98,59	v 4,51
1 Juli	94,75	96,50	v 95,17	v 93,12	v 98,11	4,22	4,14	v 4,20	v 4,30	v 4,59	v 97,08	v 4,58
1 Augustus	92,40	92,75	v 93,45	v 91,27	v 98,78	4,33	4,31	v 4,28	v 4,38	v 4,56	v 97,17	v 4,57
2 September	92,20	92,15	v 92,72	v 91,79	v 98,30	4,34	4,34	v 4,31	v 4,36	v 4,58	v 96,84	v 4,59
1 October	91,80	92,—	v 92,12	v 92,04	v 98,57	4,36	4,35	v 4,34	v 4,35	v 4,57	v 97,02	v 4,58
4 November	91,15	91,40	v 91,62	v 91,35	v 98,04	4,39	4,38	v 4,37	v 4,38	v 4,59	v 96,66	v 4,60
2 December	90,55	91,—	v 91,09	v 89,67	v 97,14	4,42	4,40	v 4,39	v 4,46	v 4,63	v 95,77	v 4,64

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 193.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN			
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			(Naamlooze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde
1944.....	130	207.615	172.348	733	300.330	284.492	195	472.412	456.156	410.798
1945.....	870	749.335	512.803	1.542	423.196	382.670	279	1.307.765	602.926	482.024
1945 Eerste 11 maanden.....	742	594.081	405.253	1.345	358.794	322.965	223	457.681	395.695	311.189
1946 Eerste 11 maanden.....	1.183	1.654.991	1.187.176	1.888	561.156	502.970	525	2.734.125	2.354.341	1.764.033
1945 September.....	95	116.134	63.275	129	34.128	30.796	25	25.025	23.555	16.245
October.....	92	86.305	65.975	160	48.355	40.990	42	32.440	49.410	43.205
November.....	86	60.055	41.077	161	44.108	40.660	39	101.000	252.279	31.257
December.....	128	155.254	107.550	197	64.402	59.705	56	850.084	207.231	170.835
1946 Januari.....	124	103.542	145.088	164	53.220	44.963	21	302.565	96.350	95.364
Februari.....	106	81.497	61.064	167	44.762	40.331	42	80.500	99.208	78.612
Maart.....	94	91.830	67.312	202	61.945	50.016	42	198.936	141.866	127.141
April.....	101	136.355	82.822	209	47.556	43.383	51	127.883	107.437	55.866
Mei.....	105	145.585	72.863	189	57.108	51.979	74	756.510	433.101	393.316
Juni.....	117	122.462	109.786	181	40.127	36.414	44	140.715	155.523	103.046
Juli.....	122	245.240	206.588	209	72.159	67.864	56	109.635	93.241	76.505
Augustus.....	80	63.391	55.459	127	42.640	38.896	35	91.565	121.556	64.205
September.....	107	125.207	104.272	137	43.765	41.927	42	107.490	108.100	70.705
October.....	101	74.989	65.149	164	46.928	41.463	56	541.590	804.206	546.415
November.....	126	404.893	216.773	139	50.946	45.734	62	276.736	193.753	149.858

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen- lijke uitgiften Nominaal bedrag	UITGIFTE- PREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto- uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (2)	Bijvoeging van reserves (3)		
1944.....	27	636.600	1.600.701	2.832	471.804	31.793	43.567	959.991
1945.....	30	1.093.840	2.869.297	140.699	647.526	17.065	11.989	1.935.456
1945 Eerste 11 maanden.....	26	1.020.840	2.369.410	1.399	512.580	9.219	11.989	1.527.858
1946 Eerste 11 maanden.....	36	791.300	5.361.788	152.272	1.039.626	526.039	14.008	2.818.076
1945 September.....	6	451.840	625.657	—	44.160	699	—	517.297
October.....	3	61.000	245.070	750	72.696	2.288	—	136.936
November.....	2	200.000	356.442	313	36.662	3.512	—	273.133
December.....	4	73.000	499.887	139.300	134.946	7.846	—	407.598
1946 Januari.....	3	151.000	464.112	900	122.104	—	—	315.211
Februari.....	—	—	225.467	5.035	71.577	507	—	112.958
Maart.....	2	62.000	357.641	4.517	104.972	26.794	—	179.220
April.....	5	49.150	340.498	3.114	68.249	2.520	—	163.566
Mei.....	6	135.150	770.944	27.327	79.774	18.934	—	581.927
Juni.....	4	55.000	373.112	280	78.943	51.300	14.008	163.275
Juli.....	3	90.000	500.640	3.387	165.093	13.924	—	265.327
Augustus.....	3	46.000	273.587	13.387	48.589	31.803	—	137.555
September.....	—	—	277.072	125	81.706	21.887	—	113.436
October.....	4	45.000	971.123	15.802	102.909	336.698	—	274.222
November.....	6	158.000	807.592	78.398	115.710	21.672	—	511.381

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatieuitgiften begrepen.

(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

Detail der emissies
(duizenden franken)

NOVEMBER 1946

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamlooze vennootsch. (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid))			OBLIGATIE-UITGIFFTEN		Uitgiftepremieën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS-VERMINDE- RINGEN (naamlooze vennoot.) (com. ven. op aandeel.) (personenvennoot. m. beperk. aansprak.)			
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verhooging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal		Nomin. bedrag	Inbreng in natura		Kapitaalsverhoogen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhoogen begrepen)	Liquidaties		Samensmeltingen		Aantal	Bedrag	
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde								naamlooze en commanditaire op aandelen	personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag			
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan conversie- leeningen	naamlooze en commanditaire op aandelen	personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid		Kapitaalsverhoogen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhoogen begrepen)	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag				
1a Particuliere banken	—	—	—	—	—	1	100.000	—	50.000	50.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Verzekeringen	1	20.000	5.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Financiële inrichtingen	7	20.780	20.476	2	1.100	1.100	1	7.500	5.000	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Invoer, uitvoer	4	720	640	4	400	400	1	500	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Handel in metalen	—	—	—	2	325	325	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Handel in klerst. en meubelen	17	6.820	5.940	15	3.535	3.436	10	34.640	14.414	12.324	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Handel in eetwaren	6	4.910	4.608	12	5.023	3.956	4	1.500	2.354	2.354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Diverse handelsbedrijven	41	24.350	21.087	52	14.802	12.752	11	4.920	5.935	5.175	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Suikervabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Maalderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bierbrouwerijen	1	700	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Distilleerderijen	1	1.250	1.250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsbedrijven	2	1.501	1.181	1	750	750	1	200	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Steengroeven	—	—	—	1	200	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Kolenmijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Electricische constructie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	3	1.802	1.802	2	200	200	1	6.000	6.000	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Drukkerij, publiciteit	1	300	300	5	1.225	1.225	1	350	350	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22. Textielbedrijf	4	6.800	6.800	3	3.850	3.850	1	2.100	5.300	4.531	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Kunstmat. en ceram. materialen	2	3.100	700	1	1.000	800	1	6.000	4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24a IJzer- en staalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24b Machinebouw	10	17.890	13.646	5	1.164	1.164	3	10.200	11.050	9.450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24c Non-ferro metalen	1	100	100	1	—	—	1	50	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25. Bouwbedrijf (openbare werken)	1	100	100	6	1.852	1.852	3	325	725	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26. Papiernijverheid	1	1.000	1.000	1	200	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Plantages en kolon. vennootschapp.	6	274.000	114.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheid	5	8.050	5.723	2	700	510	6	65.040	31.922	11.710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29. Houtbewerkingsindustrie	4	2.900	2.900	10	7.731	6.175	1	225	35	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Lederbereiding, riemfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glas- en kristalfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33. Spiegelglasfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse takken van nijverheid	4	6.120	6.120	6	4.749	4.749	8	9.625	16.760	15.960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart, vliegwezen	4	1.700	1.700	1	200	150	2	150	4.350	4.350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38. Telegraaf, telefoon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Overige transportbedrijven	—	—	—	8	1.940	1.940	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Diverse andere takken van nijverh.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	126	404.893	216.773	139	50.946	45.734	62	276.736	193.753	149.858	6	158.000	—	78.398	73.857	24.060	17.793	21.672	43	43.171	3	870	5	4.684

(1) Samenwerkende vennootschappen: 46 opgericht met een minimum-kapitaal van fr 4.454.000; 4 ontbonden met een minimum-kapitaal van fr 260.000.

RIJKSFINANCIËN

26

OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar
(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron: Belgisch Staatsblad. (millioenen franken)

TIJDVAK	Directe belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1944.....	6.937	2.035	4.600	13.572	—
1945.....	9.440	2.593	8.124	20.157	—
1945 September	726	227	878	1.831	13.983
October	733	316	976	2.025	15.008
November.....	755	321	950	2.026	18.034
December.....	759	352	1.012	2.123	20.157
1946 Januari.....	1.253	353	1.068	2.674	2.674
Februari.....	1.118	389	1.061	2.568	5.242
Maart.....	1.088	471	1.347	2.906	8.148
April.....	1.040	543	1.423	3.006	11.154
Mei.....	825	497	1.378	2.700	13.854
Juni.....	912	474	1.259	2.645	16.499
Juli.....	1.201	496	1.324	3.021	19.520
Augustus.....	938	557	1.376	2.871	22.391
September.....	1.030	691	1.507	3.228	25.619
October.....	1.314	858	1.706	3.878	29.497
November.....	965	847	1.640	3.452	32.949

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1945 en 1946 vóór 30 November 1946 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron: Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1945 (1)		BEGROTINGSJAAR 1946		OCTOBER 1946	NOVEMBER 1946
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1946	
I. Directe belastingen	8.398	8.210	8.074	7.502	1.314	965
II. Douanen en accijnzen	2.558	2.088	6.148	2.560	858	847
waarvan douanen	188	200	1.826	367	294	251
accijnzen	2.156	1.876	3.637	2.186	469	511
bijzondere verbruikstaxes	199		630		92	77
III. Registratie	8.128	4.364	15.071	9.122	1.706	1.640
waarvan registratie	796	500	1.506	1.100	170	132
erfenissen	695	400	853	825	96	79
zegel en gelijkgestelde taxes	6.526	3.424	12.553	7.105	1.424	1.411
Totaal	19.084	14.662	29.293	19.184	3.878	3.452
Vershill t.o.v. de budgetaire ramingen.	+ 4.422		+ 10.109			

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingssoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

(1) Het dienstjaar 1945 werd afgesloten op 30 Juni 1946.

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in November 1946

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Bruto-winst uitbetaald	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons (2)
	opge-telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(duizenden franken)										
A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
1a Particuliere banken	1	1	—	2.000	736	131	—	80	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Verzekeringen	2	1	1	900	1.551	281	9	213	—	—
3. Financiële inrichtingen	21	14	7	754.749	569.480	36.729	429	26.719	71.399	2.609
4. Invoer, uitvoer	2	2	—	5.200	9.193	4.356	—	300	—	—
5. Handel in metalen	2	2	—	16.252	1.907	253	—	—	—	—
6. Handel in klerst. en meubelen	8	6	2	27.220	16.990	10.252	58	1.876	12.075	604
7. Handel in eetwaren	10	9	1	16.485	5.409	3.221	51	626	—	—
8. Diverse handelsbedrijven	28	21	7	130.422	31.388	7.644	4.442	581	5.038	251
9. Suikerfabrieken	1	1	—	1.800	— 1.776	618	—	—	—	—
10. Maalderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bierbrouwerijen	5	5	—	157.575	33.301	7.948	—	5.844	26.870	1.112
12. Distilleerderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsbedrijven	2	1	1	3.200	845	9	870	—	—	—
14. Steengroeven	1	—	1	200	76	—	3	—	1.562	70
15. Kolennijnen	3	2	1	154.500	196.831	17.017	103	—	71.369	3.148
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	3	3	—	418.700	104.459	51.609	—	42.765	25.000	800
19. Electriche constructie	4	2	2	14.500	13.829	12.498	114	10.691	750	37
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	6	5	1	3.180	1.006	1.207	31	—	—	—
21. Drukkerij, publiciteit	4	3	1	6.650	1.806	1.981	250	328	—	—
22. Textielbedrijf	10	10	—	55.139	34.523	16.572	—	7.644	13.800	648
23. Kunstmat. en ceram. materialen	5	4	1	32.700	6.842	7.508	354	945	—	—
24a IJzer- en staalnijverheid	6	4	2	904.222	118.740	88.916	1.933	—	21.746	879
24b Machinebouw	23	19	4	168.675	58.324	29.151	1.232	12.179	4.302	133
24c Non-ferrometalen	3	2	1	175.400	265.681	3.557	107	—	5.000	200
25. Bouwbedrijf (openbare werken)	2	1	1	2.500	— 496	35	363	—	—	—
26. Papiernijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheid	6	4	2	527.500	40.443	42.427	184	326	—	—
29. Houtbewerkingindustrie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Lederbereiding, riemfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glas- en kristalfabrieken	3	3	—	33.750	7.529	7.993	—	2.244	—	—
33. Spiegelfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse takken van nijverheid	17	13	4	24.216	7.865	5.612	133	930	2.880	144
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart, vliegwezen	2	2	—	900	2.299	892	—	304	22.267	1.173
38. Telegraaf, telefoon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electriche tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	409	16
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Overige transportbedrijven	3	—	3	650	— 292	—	143	—	—	—
42. Diverse andere takken van nijverheid	4	4	—	1.505	1.505	1.277	—	436	—	—
TOTAAL...	187	144	43	3.645.650	1.529.866	359.685	10.809	115.031	284.467	11.874
B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
1. Banken, financiële vennootschappen	1	1	—	65.000	129.389	34.744	—	22.140	—	—
2. Handelsvennootschappen	1	1	—	70.000	10.835	5.014	—	4.252	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen	1	1	—	60.000	37.336	15.777	—	9.450	28.282	1.273
4. Landbouwvennootschappen	1	1	—	11.000	877	558	—	—	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	4	4	—	206.000	178.437	56.093	—	35.842	28.282	1.273
C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
1. Electriciteit	1	—	1	10.000	12.036	—	104	—	28	1
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	2.517	109
4. Plantages en koloniale vennootschappen	1	1	—	5.000	1.206	4	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen	3	2	1	73.993	3.632	1.560	13	—	—	—
TOTAAL...	5	3	2	88.993	16.874	1.564	117	—	25.517	110
Eindtotaal...	196	151	45	3.940.643	1.725.177	417.342	10.926	150.873	315.510	13.257

(1) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand November 1946 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen (geconsolideerde en op halfjaren termijn)	28.175
Coupons van leeningen van de Kolonie	23.588
Coupons van leeningen van provincien en gemeenten	32.896
Totaal...	84.659
Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen	38.027

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg)

Retrospectief overzicht

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatieschuld (1)	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(duizenden franken)										
1944.....	6.986	5.106	1.880	41.046.157	12.964.059	2.273.915	948.419	1.195.239	7.019.017	302.284
1945.....	6.602	4.226	2.376	39.610.238	12.631.121	1.948.788	1.927.563	925.862	7.504.410	313.552
1945 eerste 11 maanden	5.151	3.321	1.830	34.066.018	10.409.342	1.620.301	1.651.819	811.399	6.994.563	292.012
1946 eerste 11 maanden	5.216	4.153	1.063	38.536.425	17.390.992	4.757.444	311.506	1.903.578	8.062.991	329.699
1945 September	179	103	76	1.000.535	252.419	158.844	24.230	15.653	432.527	18.224
October	391	260	131	3.672.970	827.008	188.368	134.962	112.933	769.811	33.019
November	213	146	67	3.570.956	855.676	186.476	318.031	48.218	268.846	11.392
December	160	113	47	1.860.102	525.972	108.907	77.089	51.258	509.847	21.540
1946 Januari	80	60	20	453.991	163.987	48.702	3.730	18.511	1.175.379	46.739
Februari	126	94	32	271.400	126.596	31.789	6.346	8.200	552.870	22.981
Maart.....	998	806	192	5.260.651	3.470.248	613.006	36.280	264.682	466.177	19.892
April.....	1.236	1.001	235	7.226.232	1.975.326	754.425	71.972	273.468	1.007.423	40.685
Mei.....	960	757	203	7.300.905	2.846.500	833.695	87.520	382.996	377.499	15.837
Juni.....	538	422	116	3.133.852	971.544	439.263	33.406	169.929	678.807	29.237
Juli.....	337	263	74	4.428.992	1.651.131	425.526	32.858	215.974	1.264.339	51.231
Augustus.....	127	101	26	892.876	2.560.339	225.075	6.133	74.326	628.216	26.262
September.....	199	156	43	998.532	306.808	171.046	7.375	53.051	563.464	23.437
October.....	419	342	77	4.628.301	1.593.336	797.595	14.960	291.568	1.033.306	40.141
November.....	196	151	45	3.940.643	1.725.177	417.342	10.928	150.873	315.510	13.257

(1) Voor de maandelijksche resultaten slaan de in aanmerking genomen leeningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

II — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag)

(duizenden franken)

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak (1)	Aantal spaarboekjes einde jaar
1943.....	4.341.744	1.426.973	2.914.771	16.098.693	6.333.807
1944.....	4.483.402	1.638.135	2.845.267	19.422.068	6.161.671
1945 Juli.....	410.844	195.949	214.895	20.348.707	
Augustus.....	385.137	181.727	203.410	20.552.117	
September.....	323.389	181.208	142.181	20.694.298	
October.....	405.745	193.617	212.128	20.906.426	
November.....	360.819	212.018	148.801	21.055.227	
December.....	471.552	287.686	183.866	17.922.760 (2)	
1946 Januari.....	523.714	255.057	268.657	18.191.417	
Februari.....	400.657	276.816	123.841	18.315.258	
Maart.....	344.832	284.471	60.361	18.375.619	
April.....	334.106	331.351	2.755	18.378.374	
Mei.....	346.753	335.182	11.571	18.389.945	
Juni.....	338.091	277.311	60.780	18.450.725	
Juli.....	507.739	328.260	179.479	18.630.204	
Augustus.....	524.897	337.166	187.731	18.817.935	
September.....	364.147	312.375	51.772	18.869.707	
October.....	374.995	331.112	43.883	18.913.590	
November.....	369.071	258.800	110.271	19.023.811	

(1) De tegoeden op 31 December 1943 en 1944 omvatten de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

(2) Incl. de gekapitaliseerde rente doch excl. de geldsaneringsleening en de belasting op het kapitaal.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentkas

(duizenden franken)

TIJDVAK	HANDBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten, bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeoördend)	Totaal
1943.....	316.620	62.382	21.218	400.220
1944.....	301.097	64.664	19.494	385.255
1945 October.....	25.472	14.102	3.820	118.023
November.....	24.330	11.210		
December.....	25.674	13.415		
1946 Januari.....	28.022	14.271	4.473	137.460
Februari.....	29.075	14.326		
Maart.....	30.720	16.582		
April.....	30.680	17.387		
Mei.....	31.339	15.175	3.250	142.182
Juni.....	29.117	15.334		
Juli.....	29.227	17.041	2.200	143.682
Augustus.....	29.682	15.912		
September.....	32.542	17.078		
October.....	33.529	19.507		
November.....	31.450	17.736		

LOOP DER ZAKEN

I — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENKAMERS

A — Algemeen verloop

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (1)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL		
	HOOFDBANK, BIJBANK EN AGENTSCHAP.			HOOFDBANK			CONTANT		
	Aantal kamers einde tijdvak	Aantal verrekenende stukken (duizenden)	Verrekenende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekenende stukken (duizenden)	Verrekenende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers einde tijdvak	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (2)
1944 Maandgemiddelde	38 (3)	86	48.020	42	39.684	4,64	21 (4)	709 (5)	2.152 (4)
1945 Maandgemiddelde	38 (3)	99	72.804	43	61.772	8,23	20 (6)	1.007 (3)	2.269 (6)
1945 September	38	106	84.415	47	72.064	8,63	19	991	2.100
October	38	130	106.476	59	92.260	—	22	996	2.252
November	38	123	100.467	56	88.192	—	19	1.003	2.829
December	38	138	145.251	61	122.361	10,14	18	1.007	1.231
1946 Januari	38	137	107.592	61	92.999	—	21	1.014	2.223
Februari	38	129	99.353	57	85.970	—	20	1.017	2.459
Maart	38	148	156.142	65	139.043	9,74	20	1.024	2.058
April	38	152	143.346	66	126.556	—	20	1.029	2.533
Mei	38	162	137.914	72	118.753	—	20	1.034	2.809
Juni	38	154	128.742	68	111.965	10,33	19	1.030	2.241
Juli	38	178	139.334	80	120.171	—	22	1.032	2.474
Augustus	38	171	131.195	78	110.927	—	20	1.029	1.919
September	38	176	142.914	79	122.985	10,02	21	1.026	2.007
October	38	213	158.734	93	136.160	—	23	1.029	1.872
November	38	190	141.729	84	120.612	—	18	1.034	1.536

(1) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangedulde kwartaal verrekenende bedragen tot het saldo, per einde trimester, der dadelijk opvraagbare depositeorekeningen en deze op minder dan 30 dagen.

(2) De aankopen of de verkoopen zijn maar éénmaal geteld.

(3) Op 31 December.

(4) Gemiddelde der eerste acht maanden.

(5) Op 31 Augustus.

(6) Gemiddelde der laatste zeven maanden.

B — Detailgegevens over het verloop der verrekeningen te Brussel

Tijdvak	Daggeld		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques wisselbrieven, promessen, kwijtschriften, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)
1946 Juni	2	75.937	1	6.884	62	27.550	3	1.594	68	111.965
Juli	2	80.226	1	4.998	73	32.526	4	2.421	80	120.171
Augustus	2	75.894	1	5.295	70	27.295	5	2.443	78	110.927
September	2	86.084	2	8.066	71	26.868	4	1.967	79	122.985
October	2	91.928	1	4.291	86	37.323	4	2.618	93	136.160
November	2	81.084	1	4.527	77	32.668	4	2.332	84	120.612

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren (*)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie pCt.	Omloopsnelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1944 Maandgemiddelde	(1) 508.868	10.836	8.334	5.421	16.723	5.069	16.723	43.934	88	2,24
1945 Maandgemiddelde	(1) 554.315	17.460	13.847	7.977	27.488	7.212	27.488	70.165	90	2,61
1945 September	541.682	18.541	14.571	8.844	28.232	7.742	28.232	73.051	89	2,50
October	546.651	19.530	14.965	10.456	36.960	9.830	36.960	94.206	90	2,80
November	550.548	20.430	14.928	8.089	33.605	7.940	33.605	83.240	90	2,54
December	554.315	21.116	16.220	11.088	37.496	9.345	37.496	95.425	91	2,72
1946 Januari	559.184	22.113	15.718	13.347	43.824	10.397	43.824	111.390	90	2,83
Februari	563.755	24.943	15.784	9.241	43.032	9.134	43.032	104.438	90	2,56
Maart	568.210	23.613	16.759	10.465	47.558	12.582	47.558	118.144	91	2,89
April	572.131	22.702	16.469	13.500	42.973	12.088	42.973	111.534	89	2,89
Mei	576.216	25.355	16.521	11.466	49.931	9.991	49.931	121.319	91	2,75
Juni	579.122	23.730	16.455	12.848	44.965	12.577	44.965	115.355	91	2,97
Juli	582.680	25.152	17.088	14.640	55.934	17.664	55.934	144.172	91	3,15
Augustus	586.094	24.264	17.788	13.506	45.874	10.952	45.874	116.206	90	2,60
September	589.994	23.785	17.381	12.768	46.137	15.677	46.137	120.720	90	3,04
October	595.824	24.422	17.985	16.900	56.075	16.952	56.075	146.003	91	3,20
November	599.585	24.436	18.019	15.021	49.531	14.216	49.531	128.299	90	3,08

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

(*) Deze tegoeden onvatten de vrije en de tijdelijk onbeschikbare tegoeden, alsmede de effecten van de Muntsaneeringsleening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRODUCTIE

I — PRODUCTIE DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

Bron: Directie van de Mijnwezen

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN								Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ARBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. t.)							
	onder-grondsche	onder- en boven-grondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1936-38 Maandgemiddelde	86.827	125.238	407	353	640	448	540	(2) 2.420	24,0	1.502
1945 Maandgemiddelde	64.120	100.079	222	177	312	196	403	1.310	23,7	(1) 300
1945 September	69.369	106.308	228	191	320	201	469	1.409	24,7	267
October	80.519	118.763	284	236	391	262	562	1.736	26,9	315
November	90.719	128.076	286	231	408	265	558	1.748	24,5	315
December	93.632	131.309	277	215	397	277	566	1.732	23,4	300
1946 Januari	95.702	133.816	309	246	457	315	617	1.944	28,0	305
Februari	95.872	133.901	283	235	431	288	575	1.813	23,8	298
Maart	93.837	132.955	298	248	467	307	609	1.929	25,5	290
April	92.552	132.117	313	249	441	296	586	1.885	24,9	280
Mei	89.314	129.127	295	245	432	283	638	1.893	24,5	277
Juni	90.341	131.126	284	243	426	272	597	1.822	23,4	285
Juli	88.407	128.787	276	239	392	287	633	1.828	24,4	289
Augustus	89.917	128.505	272	231	441	266	628	1.838	24,2	282
September	90.891	130.037	290	246	455	321	575	1.887	24,8	278
October	93.486	135.294	330	273	503	354	627	2.087	26,9	306
November	97.238	138.695	313	264	473	315	595	1.961	24,2	321

(1) Op 31 December.

(2) Inbegrepen 32.000 tonnen voorkomende van het bekken van Namen. De kolenmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken werden in 1942 verdeeld tusschen de bekkens van Luik en Charleroi.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tonnen)				
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1936-38 Maandgemiddelde	435	3.831	142	855	(1) 37	298	253	6,5	193	2,9
1945 Maandgemiddelde	169	2.917	65	489	(2) 22	61	58	4,1	50	1,5
1945 September	186	2.934	58	456	16	80	76	10,0	59	1,9
October	243	2.986	81	501	16	85	108	3,2	79	2,3
November	261	3.036	90	519	19	104	111	3,8	87	2,2
December	280	3.330	95	546	22	130	132	3,8	101	1,9
1946 Januari	299	3.510	120	627	23	141	150	4,2	119	3,0
Februari	279	3.684	102	596	23	133	144	4,6	116	2,7
Maart	328	3.700	105	586	24	154	166	5,0	145	2,3
April	318	3.775	106	577	27	167	167	5,2	134	2,7
Mei	334	4.372	96	583	28	174	175	4,8	136	2,4
Juni	318	3.792	79	552	29	172	178	4,6	140	3,2
Juli	332	3.847	56	500	29	194	197	4,1	153	2,3
Augustus	323	3.839	58	525	29	191	194	4,5	147	3,4
September	329	3.840	66	506	30	205	193	4,8	163	2,9
October	336	3.876	100	538	30	223	231	5,2	193	2,6
November	327	3.878	94	504	30	211	215	4,8	163	3,3

(1) Op 31 December 1938.

(2) Op 31 December.

II — DIVERSE PRODUCTIES

56

TIJDVAK	SUIKER			In consumptie gebracht	BIER-BROUWERIJEN	DISTILLERIJEN	LUCIFERS			VISSCHERIJ				
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) einde maand (tonnen)				Hoeveelheden aangegeven meel (tonnen)	Voortgebrachte alcohol (hectoliters)	Fabricage	Vorbruik	Uitvoer	Verkoop van visch (2) in de vischmijnen te Oostende, Blankenberge, Zeebrugge en Nieuwpoort	Hoeveelh. (tonnen)	Waarde (duiz. fr.)
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker												
1936-38 Maandgemidd.	17.493	17.183	120.910	20.667	(1) 16.412	35.046	4.421	1.807	2.590	2.260	7.189			
1945 Maandgemiddeld.	11.447	9.608	64.695	16.481	4.572	14.210	2.170	2.035	322	1.086	23.469			
1945 September	33	7.432	3.788	12.310	6.958	12.585	2.398	2.171	389	1.873	43.431			
October	43.916	6.485	42.519	2.369	7.218	12.510	2.653	2.307	301	2.817	74.089			
November	85.045	17.643	110.233	18.417	5.940	22.365	2.704	2.199	758	2.198	53.971			
December	3.742	10.441	87.412	23.270	7.023	35.014	2.361	1.990	593	815	25.558			
1946 Januari	120	9.804	70.497	15.867	7.494	32.057	2.674	2.423	595	1.907	27.827			
Februari	84	6.753	58.880	14.341	7.808	22.069	3.152	2.754	409	1.815	26.151			
Maart	39	8.453	42.426	15.229	8.920	19.516	3.596	3.008	291	2.784	29.913			
April	19	6.890	32.161	12.255	10.617	15.490	3.871	2.786	1.296	3.864	31.146			
Mei	108	7.540	29.775	9.266	9.685	14.176	4.036	2.290	878	3.132	24.944			
Juni	—	7.129	29.591	9.040	10.167	9.607	3.680	2.710	1.302	2.862	28.555			
Juli	40	7.500	19.472	10.970	12.284	13.116	4.020	2.298	1.281	3.325	24.644			
Augustus	—	6.480	9.541	9.399	10.742	28.153	3.366	2.083	1.521	2.221	21.272			
September	—	9.561	9.360	10.634	9.246	19.436	4.050	2.558	1.049	1.425	18.426			
October	61.041	12.479	62.589	11.046	10.269	31.615	4.599	2.390	2.138	2.569	24.677			
November	128.580	19.427	170.138	21.676	10.044	17.207	4.275	1.909	2.190	2.317	24.502			

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl. haring, sprot en garnalen. In 1936-1938: alleen de mijn te Oostende.

III — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM

TIJDVAK	Totale productie (Centrales van 100 kW. en meer)						
	Bron : Ministerie van Openbare Werken. - Centrale Dienst voor Electriciteit en Electromechanica.						
	Aantal centrales	Productie (duizenden kWh.)					Totaal
Unie der elektrische bedrijven van België		Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschappijen	Gemeentelijke regiebedrijven	Flottende centrales		
1936-38 Maandgemiddelde	(1) 343	189.800	201.175	26.726	20.361		438.062
1945 Maandgemiddelde	(1) 321	223.952	111.190	12.910	16.237	12.769	377.058
1945 September	321	255.882	119.280	15.032	18.045		408.239
October	321	272.854	141.623	17.181	25.208		456.866
November	321	271.594	153.151	18.743	27.638		471.126
December	321	278.449	165.328	17.961	28.724		490.463
1946 Januari	325	299.492	179.842	12.926	30.970		523.230
Februari	325	275.192	164.748	11.965	27.036		478.941
Maart	325	296.840	185.830	13.003	27.467		523.170
April	325	276.425	167.292	12.393	22.066		478.178
Mei	325	275.180	187.616	12.676	22.081		497.553
Juni	325	260.389	177.137	12.170	19.962		469.658
Juli	324	261.637	192.747	13.062	18.383		485.830
Augustus	324	260.629	189.158	12.037	20.792		482.616
September	324	274.797	204.677	12.286	23.543		515.303
October	323	315.686	227.649	30.563	30.541		588.863
November	323	313.182	222.587	16.157	30.417		582.337

(1) Aan het einde van het jaar.

IV — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters)

Bron : Ministerie van Openbare Werken

TIJDVAK	Gemeentelijke regiebedrijven		Gasverdelingsmaatschappijen		Gasvoortbrengende nijverheidsmaatschappijen, die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	Totaal
	zelfproducent (geheel of ten deele) van het gas dat zij verdeelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	zelfproducent (geheel of ten deele) van het gas dat zij verdeelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1936-38 Maandgemiddelde	5.733	463	1.238	38.777	13.010	53.221
1945 Maandgemiddelde	4.220	254	2.717	25.935	3.823	36.950
1945 November	5.956	443	3.158	44.388	5.470	59.415
December	6.152	454	3.111	46.266	6.394	62.377
1946 Januari	6.234	498	3.068	45.347	7.756	62.893
Februari	5.526	441	2.817	41.716	7.663	58.162
Maart	6.080	524	3.330	47.909	9.761	67.584
April	5.342	575	3.274	47.509	9.879	66.579
Mei	5.786	611	3.462	49.165	10.496	69.520
Juni	5.794	617	3.337	48.077	10.497	68.322
Juli	5.713	721	3.454	48.802	9.962	68.653
Augustus	5.986	758	3.211	46.728	8.930	65.613
September	5.771	659	3.342	47.893	10.592	68.258
October	6.499	598	3.349	48.197	10.782	69.425
November	6.147	524	3.156	46.197	10.356	66.380

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de cokesfabrieken der mijn-, metaal-, chemische en andere bedrijven die het zelf verbruiken.

VERBRUIK (*)

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek				WINKELS MET BIJHUIZEN		COÖPERATIES EN PATROONSWINKELS			
	Algemeen indexcijfer	Kleding	Meubelen	Huishoudelijke artikelen en andere	Algemeen indexcijfer Bron : N. I. S.	Voedings-waren Bron : N. B. B.	Algemeen indexcijfer Bron : N. I. S.	Bakkerij	Voedings-waren	Kloding
								Bron : Nationale Bank van België		
1945 September	161	156	179	161	227	239	135	82	188	126
October	200	208	245	185	205	218	142	93	180	169
November	230	219	247	254	179	210	178	98	182	275
December	215	202	221	226	231	272	190	105	216	297
1946 Januari	201	196	218	212	251	260	193	102	209	374
Februari	204	215	250	194	225	237	175	99	185	321
Maart	283	328	350	232	257	260	220	111	225	464
April	301	339	398	251	284	259	194	107	221	404
Mei	283	312	372	241	273	252	193	105	241	397
Juni	256	293	310	216	255	228	172	90	222	321
Juli	297	330	356	259	271	258	186	86	229	357
Augustus	295	299	353	284	255	229	175	87	220	327
September	305	320	398	276	287	244	180	83	204	351
October	364	424	434	300	281	266	225	95	233	516
November	367	349	373	383	267	290	207	91	227	393

(*) Voor het verbruik van suiker en lucifers, zie tabel n° 56.

II — TABAKVERBRUIK
(Productie en invoer)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tonnen)
	(miljoenen stuks)			
1936-38 Jaargemiddelde	195	593	5.161	13.166
1945	108	249	2.562	6.065
1943 4 ^e kwartaal	26	57	547	1.209
1944 1 ^e id.	22	58	687	1.066
2 ^e id.	23	46	521	947
3 ^e id.	16	39	487	954
4 ^e id.	13	38	375	977
1945 1 ^e id.	19	42	437	1.004
2 ^e id.	23	64	677	1.547
3 ^e id.	32	71	658	1.607
4 ^e id.	34	72	790	1.907
1946 1 ^e id.	31	76	1.241	2.092
2 ^e id.	31	77	1.363	1.996
3 ^e id.	32	77	1.607	2.794

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

67

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
1936-38 Maandgemiddelde	16.561	698	12.242	26.679	6.462
1945 Maandgemiddelde	9.605	238	11.505	2.810	1.068
1945 September	12.374	196	10.762	2.190	2.248
October	11.562	349	8.515	3.130	2.295
November	8.029	421	3.627	2.526	2.164
December	7.531	436	2.766	3.379	1.485
1946 Januari	9.182	325	5.868	7.287	1.983
Februari	9.402	218	6.598	8.139	922
Maart	9.531	276	11.251	14.057	679
April	8.303	297	11.772	16.371	633
Mei	6.705	473	13.647	24.520	481
Juni	10.987	567	17.005	32.343	9.636
Juli	15.153	751	17.218	20.191	20.799
Augustus	16.004	934	11.857	14.827	17.496
September	15.410	1.939	8.134	17.953	17.592
October	21.387	2.129	8.788	31.078	18.420
November	25.668	3.441	7.343	33.001	26.133

VERVOER

I — BEDRIJVGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(miljoenen franken)

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS- COEFFICIENT
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal			
1936-38 Maandgemidd.	67,6	136,3	4,9	208,8	213,1	— 4,3	102,04
1945 Maandgemiddelde	123,6	122,0	(1) 12,0	(1) 257,6	(1) 287,4	(1) — 29,8	111,68
1945 September	181,3	156,2	11,2	348,7	410,9	— 62,2	117,83
October	160,3	202,1	12,0	374,3	464,5	— 90,2	124,09
November	150,5	213,3	13,2	377,0	465,1	— 88,1	123,34
December	152,4	207,2	13,5	373,1	498,8	— 125,7	133,70
1946 Januari	147,6	224,1	17,1	388,8	535,8	— 147,0	137,83
Februari	132,9	227,1	12,5	372,5	555,2	— 182,7	149,02
Maart	161,3	256,9	15,0	433,2	582,9	— 149,7	134,54
April	217,7	384,7	18,5	620,9	591,7	+ 29,2	95,29
Mei	190,6	350,2	25,8	566,6	634,6	— 68,0	111,99
Juni	211,2	317,1	17,4	547,7	697,1	— 151,4	127,74
Juli	238,5	325,6	18,7	582,8	720,2	— 137,4	123,56
Augustus	259,0	329,9	15,5	604,4	706,8	— 102,4	116,93
September	233,9	347,5	16,7	598,1	686,6	— 88,5	114,78
October	210,6	444,4	23,9	678,9	687,2	— 8,3	101,22
November	198,2	415,0	18,6	631,8	667,0	— 35,2	105,59

(1) Deze geldmiddelen stemmen niet nauwkeurig overeen met het gemiddelde der twaalf maandposten; deze cijfers werden door de N.M.B.S. gewijzigd met inachtneming van bepaalde door den Staat verleende subsidiën.

(vervolg)

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorwegvervoer							
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARRE GOEDEREN					
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoen.)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoenen)				
Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal									
1936-38 Maandgem.	412.280	124.565	95.984	508.264	16.299	493	5.584	194	179	91	464	
1945 Maandgemidd.	124.982	46.401	52.286	177.268	14.216	416	2.141	113	36	22	171	
1945 September ..	157.952	54.697	53.295	211.247	17.195	524	2.592	143	70	12	225	
October	205.189	68.643	50.133	255.322	19.023	550	3.347	186	66	29	281	
November	217.012	71.912	55.515	272.527	18.487	532	3.520	187	75	32	294	
December	199.151	74.403	41.929	241.080	18.057	518	3.609	191	90	64	345	
1946 Januari	217.303	85.865	34.661	251.964	19.386	559	3.530	207	94	25	328	
Februari	217.941	80.944	39.781	257.722	18.050	518	3.817	199	131	48	378	
Maart	252.021	86.967	45.025	297.046	18.536	537	4.005	222	109	39	370	
April	270.118	92.323	34.767	304.885	20.139	599	4.326	241	138	25	404	
Mei	256.042	82.717	35.436	291.478	18.486	551	4.121	218	114	39	371	
Juni	252.200	79.698	33.064	285.264	17.337	549	4.012	194	112	56	362	
Juli	263.999	72.259	35.467	299.466	18.424	596	4.072	208	82	73	363	
Augustus	273.129	82.565	36.554	309.683	17.974	612	4.192	194	114	83	391	
September	291.590	85.921	35.843	327.433	19.690	623	4.435	278	120	71	409	
October	336.919	93.899	42.641	379.560	19.631	588	5.237	242	146	81	469	
November	315.947	87.132	43.893	359.840	18.115	550	5.059	226	140	80	452	

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

(2) Militair vervoer niet inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A. — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooier, kleding	Chemische en artsennkundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1936-38 Maandgemiddelde	464	5.584	370	2.283	471	539	509	753	59	189	71	340
1945 Maandgemiddelde	171	2.134	230	1.033	112	105	195	196	20	70	23	149
1944 Juni	35	619	52	430	22	32	31	19	2	12	4	15
Juli	57	999	116	622	28	69	59	28	3	38	6	30
Augustus	57	940	109	558	35	60	60	35	1	31	6	45
September	11	218	71	98	4	11	8	9	1	5	1	10
October	48	881	367	306	1	22	36	36	1	11	5	36
November	73	1.318	661	445	1	32	60	55	1	9	7	47
December	65	1.113	340	570	2	33	57	52	1	10	7	41
1945 Maart	99	1.497	178	884	24	56	143	80	7	24	16	85
Juni	120	1.772	139	863	35	97	181	218	8	40	30	161
September	225	2.592	203	1.105	269	135	248	295	39	89	20	189
December	345	3.609	314	1.750	253	209	290	330	23	179	47	214
1946 Maart	370	4.005	274	1.778	260	309	401	397	40	203	63	280
Juni	362	4.012	142	1.611	382	357	501	438	53	175	50	303
September	409	4.435	249	1.723	353	368	464	609	116	144	55	354

(1) Militair vervoer niet inbegrepen

BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

(einde)

B — Belgisch binnenlandsch verkeer

II 70

TIJDVAK	Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leer-, looier-, kleeding	Chemische en artsensij-kundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurt-spoorweg.
												Vervoerde ton- kilom. (duizenden)
(duizenden tonnen)												
1936-38 Maandgemiddelde	3.344	249	1.598	11	156	327	610	13	90	28	262	5.963
1945 Maandgemiddelde	1.722	201	823	28	88	183	179	12	56	16	135	6.124
1945 September	2.046	178	929	35	113	235	268	25	70	17	176	6.247
October	2.774	477	1.193	79	134	281	267	9	93	26	215	8.217
November	2.812	495	1.185	45	142	288	317	6	108	26	200	8.519
December	2.741	236	1.386	51	146	273	288	11	138	25	187	4.541
1946 Januari	2.902	165	1.532	56	193	306	249	13	109	25	194	5.269
Februari	2.812	170	1.442	76	174	299	259	13	157	27	195	5.462
Maart	3.241	200	1.564	83	205	375	356	15	165	40	238	6.046
April	3.353	178	1.539	7	215	474	426	19	198	43	254	6.410
Mei	3.187	110	1.430	7	233	516	400	21	168	37	265	5.675
Juni	2.951	81	1.401	33	209	449	372	19	118	32	237	5.032
Juli	3.069	136	1.368	38	206	438	449	18	108	42	266	5.660
Augustus	2.875	94	1.378	17	200	365	384	33	111	23	270	4.817
September	3.152	173	1.433	19	195	364	470	73	107	24	295	5.436
October	3.689	616	1.548	13	209	372	469	23	107	24	308	8.052
November	3.522	773	1.455	12	208	321	357	10	92	19	275	8.507

III — HAVENVERKEER

a) Haven van Antwerpen

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Bulletin over den handel met de vreemde landen.

71

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	IN			UIT			IN			UIT		
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen geladen	Goederen (duizenden metrieke tons) ledig (op ballast)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden m3)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden m3)	Goederen (duizenden metrieke tons)
1936-1938 Maandgem.	988	2.008	1.072	837	151	1.072	3.917	1.317	417	3.762	1.268	366
1945 Maandg.	299	1.121		55	240		2.049	720	139	2.014	704	399
1946 Januari	348	807	704	172	190	83	2.457	922	297	2.573	997	513
Februari	349	847	605	172	156	137	1.861	597	159	1.919	682	331
Maart	414	1.049	775	252	180	162	2.304	784	242	2.112	711	375
April	424	901	675	248	164	193	1.815	671	238	1.806	683	288
Mei	439	867	748	256	189	217	2.197	801	259	2.216	822	451
Juni	451	894	800	307	150	240	2.291	785	239	2.339	792	438
Juli	470	916	783	326	144	297	2.400	817	252	2.360	818	446
August.	478	986	840	347	136	225	2.329	812	220	2.228	731	431
Sept.	438	945	845	293	143	296	2.510	825	236	2.458	826	487
October.	519	1.005	770	374	143	364	2.463	893	283	2.430	860	459
Novem..	522	1.051	715	402	129	293	2.394	824	306	2.251	795	399

b) Haven van Gent

Bronnen: Havendienst van Gent en Bulletin over den handel met de vreemde landen.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	IN			UIT			GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen
1936-1938 Maandgem.	169	177	208	170	178	92	174	152
1945 Maandgemiddeld.	60	147		61	147			
1946 Januari	31	46	54	30	37	3	47	7
Februari	24	33	61	24	37	9	34	7
Maart	42	39	61	39	39	10	67	10
April	56	60	86	60	64	13	50	9
Mei	72	95	88	64	83	16	65	5
Juni	70	79	125	73	85	8	50	4
Juli	76	93	152	75	91	25	87	2
Augustus	82	118	132	85	119	28	61	12
September	70	86	129	63	77	28	57	25
October	79	91	180	80	94	29	69	33
November	70	86	46	67	58	33	76	10

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCHE UNIE MET DE OVERIGE LANDEN (1)

N. B. — Daar de gegevens van deze statistiek uitsluitend werden ontleend aan de douanefinanciën ondertekend door in- en uitvoerders, kon geen rekening gehouden worden met deze transacties die, in verband met de omstandigheden, door het Bestuur der Douanen niet konden worden opgenomen.

I — SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (miljoenen franken)						GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve- ren munt	Totaal			
INVOER														
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704		
1945 Maandgemid.	0,2	128,2	489,1	13,9	631,4	1,4	284,6	598,1	258,7	—	1.142,8	1.810		
1945 Augustus	—	374,7	528,0	19,6	922,3	0,1	594,2	629,2	299,5	—	1.523,0	1.651		
September	—	171,1	774,2	16,4	961,7	0,7	404,7	959,8	329,0	—	1.649,2	1.782		
October	—	207,9	1.119,3	21,2	1.348,4	1,2	530,5	929,1	435,0	—	1.895,9	1.406		
November	1,6	199,2	1.254,5	32,0	1.487,3	11,6	381,9	1.169,6	569,4	0,4	2.132,9	1.434		
December	—	253,0	1.178,6	39,2	1.470,8	0,7	622,5	1.135,8	794,6	—	2.553,6	1.736		
1946 Januari	—	132,1	1.274,1	33,4	1.439,6	0,2	511,3	1.400,3	751,7	7,4	2.670,9	1.855		
Februari	—	397,9	1.122,8	34,6	1.555,3	0,6	612,6	1.463,8	707,4	—	2.784,4	1.790		
Maart	—	309,2	1.245,3	33,6	1.588,1	2,1	746,3	1.373,5	831,0	—	2.952,9	1.859		
April	—	113,0	1.226,9	51,1	1.391,0	0,9	634,8	1.345,5	1.146,9	1,2	3.129,3	2.250		
Mei	0,1	120,5	1.328,8	42,7	1.492,1	2,4	817,3	1.767,0	1.183,8	0,4	3.770,9	2.527		
Juni	0,1	117,4	1.292,1	40,6	1.450,7	2,3	836,4	1.079,7	1.270,4	—	4.088,8	2.807		
Juli	0,1	97,7	1.433,8	62,3	1.593,9	4,0	497,1	1.807,7	1.696,8	1,2	4.006,8	2.514		
Augustus	—	175,7	1.558,6	51,4	1.785,7	1,1	1.589,5	1.839,1	1.727,6	15,0	5.172,3	2.806		
September	—	145,1	1.480,7	53,4	1.679,2	1,1	942,7	1.947,2	1.610,7	80,9	4.532,6	2.730		
October	2,2	256,9	1.615,1	80,4	1.954,6	18,5	1.856,5	1.909,5	2.496,4	115,9	6.396,8	3.273		
UITVOER														
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.859,2	972	-1.159,4	92,1
1945 Maandgemid.	—	7,9	94,1	18,3	120,3	7,0	28,6	144,1	150,6	—	330,3	2.745	-812,5	28,9
1945 Augustus	0,2	2,7	120,1	15,6	138,6	14,1	20,7	146,0	174,1	0,4	355,3	2.565	-1167,7	38,5
September	0,1	4,2	180,6	19,0	203,9	13,2	23,6	261,6	202,3	—	500,7	2.455	-1193,5	29,5
October	—	10,9	149,0	27,6	187,6	1,2	23,9	347,5	193,7	—	566,3	3.018	-1329,6	29,9
November	—	39,0	196,4	58,1	293,5	6,1	89,2	257,9	393,3	0,1	746,6	2.544	-1386,3	35,0
December	—	20,2	177,4	67,8	265,4	4,0	50,9	435,8	493,4	—	984,1	3.708	-1569,5	38,5
1946 Januari	—	35,7	242,5	93,5	371,7	1,5	75,1	470,8	626,7	—	1.174,1	3.159	-1496,7	44,0
Februari	—	31,4	244,3	108,3	384,0	1,0	91,2	544,4	662,3	—	1.298,9	3.382	-1485,5	46,7
Maart	—	17,3	328,1	164,5	509,9	0,6	57,1	772,8	1.038,3	0,7	1.869,5	3.666	-1083,4	63,3
April	—	6,6	338,4	137,8	482,8	1,0	49,2	700,6	908,9	1,3	1.661,0	3.440	-1468,3	53,1
Mei	0,1	19,9	370,6	181,3	571,9	10,7	118,7	776,8	1.359,2	1,1	2.266,5	3.963	-1504,4	60,1
Juni	0,1	12,4	373,8	186,8	573,1	8,6	91,6	715,2	1.426,2	0,6	2.242,2	3.912	-1840,6	54,8
Juli	0,1	4,3	490,6	223,7	718,7	9,3	38,6	1.028,0	1.815,1	0,7	2.889,7	4.021	-1117,1	72,1
Augustus	0,1	1,4	455,2	196,6	653,3	2,6	15,2	763,5	1.462,0	0,1	2.243,4	3.434	-2928,9	43,4
September	0,2	1,4	482,9	226,0	710,5	8,8	21,1	1.129,4	1.827,6	0,2	2.987,1	4.204	-1595,5	65,2
October	0,2	4,7	615,2	274,3	894,4	11,3	102,2	1.129,5	2.416,5	39,6	3.699,2	4.136	-2697,6	57,8

(1) Van Januari tot April 1945: België alleen.

WERKLOOSHEID

AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOOZEN

81

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werk- dagen	Het Rijk	Ant- werpen	Brabant	West- Vlaan- deren	Oost- Vlaan- deren	Hene- gouwen	Luik	Limburg	Luxem- burg	Namen
	van	tot											
Daggemiddelde van de maand													
1945 September	—	—	30	113 288	23.671	5.552	31.325	36.753	9.256	5.196	1.258	57	220
October	—	—	24	102.943	23.508	4.980	27.966	32.776	7.904	4.193	1.010	61	224
November	—	—	24	99.374	24.436	5.645	26.669	30.352	7.033	3.899	975	63	299
December	—	—	30	121.742	28.086	8.097	32.689	36.204	9.106	4.689	1.972	307	588
1946 Januari	—	—	24	135.884	31.894	11.497	34.325	37.047	11.498	4.637	2.888	905	1.191
Februari	—	—	24	108.130	27.261	9.715	25.493	29.452	8.324	3.805	2.068	967	1.044
Maart	—	—	30	95.054	23.293	8.897	22.699	26.114	7.196	3.102	1.723	569	791
April	—	—	23	67.053	18.691	5.976	15.262	18.829	4.439	1.838	1.165	82	401
Mei	—	—	23	55.955	17.274	4.891	12.002	15.133	3.807	1.498	930	46	374
Juni	—	—	29	48.952	15.669	4.262	9.984	13.248	3.298	1.371	784	37	290
Juli	—	—	24	47.690	15.332	4.071	8.900	12.273	4.243	1.806	775	33	257
Augustus	—	—	23	49.542	16.111	3.788	10.493	10.988	4.501	2.435	837	63	326
September	—	—	30	36.705	12.857	3.128	7.650	8.902	2.352	979	573	52	212
October	—	—	23	37.204	16.702	3.008	6.073	8.091	1.726	815	537	34	218
November	—	—	23	43.391	21.082	3.281	7.590	7.916	1.688	971	605	76	182

Daggemiddelde van de week

1946 Juli	7	13	6	45.090	15.599	3.870	8.953	11.110	3.280	1.247	754	29	248
	14	20	6	43.881	14.958	3.860	8.273	11.235	3.189	1.395	696	30	245
	21	27	6	55.234	15.765	4.640	8.351	15.869	6.446	2.962	881	30	290
	28	3	6	46.557	15.006	3.914	10.025	10.877	4.058	1.620	769	42	246
Augustus	4	10	6	57.313	14.891	3.827	15.674	12.646	4.819	4.119	874	65	398
	11	17	5	54.646	18.503	4.183	9.860	11.465	6.335	2.825	1.058	94	323
	18	24	6	44.270	15.851	3.748	8.156	9.859	3.837	1.664	772	55	328
September	25	31	6	42.786	15.596	3.460	8.174	10.561	3.320	1.199	681	43	252
	1	7	6	35.852	12.006	3.406	6.645	9.125	2.669	1.130	608	40	223
	8	14	6	34.071	11.050	3.172	6.374	8.696	2.932	994	598	46	209
	15	21	6	41.572	13.243	3.064	11.719	9.571	2.118	944	589	77	247
October	22	28	6	36.425	13.782	3.015	7.000	8.920	1.979	923	549	61	196
	29	5	6	35.606	14.205	2.982	6.517	8.197	2.063	902	521	34	185
	6	12	6	35.234	14.339	3.067	6.161	8.298	1.785	797	545	34	208
	13	19	6	35.033	15.000	2.997	5.768	8.009	1.707	773	541	30	208
	20	26	6	40.461	20.210	3.044	5.967	7.924	1.682	834	528	36	236
November	27	2	5	38.258	17.365	2.905	6.462	8.141	1.733	863	534	35	220
	3	9	6	41.603	20.742	3.093	6.700	7.784	1.598	899	559	53	175
	10	16	5	42.769	21.000	3.307	7.283	7.393	1.609	1.080	621	72	204
	17	23	6	43.832	21.027	3.284	8.004	7.951	1.711	959	634	83	179
	24	30	6	45.256	21.378	3.446	8.317	8.450	1.819	966	610	96	174

BANKSTATISTIEKEN
I — BELGIE
WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
(*millioenen franken*)
ACTIVA

	3-10-1948	10-10-1948	17-10-1948	24-10-1948	29-10-1948	7-11-1948	13-11-1948	21-11-1948	28-11-1948
Goudvoorraad	21.295	21.275	21.290	21.304	21.324	21.339	21.316	21.310	21.316
Onbeschikbaar goudsaldo na herwaardeering van den goudvoorraad (Besluitwet n° 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
<i>Totaal van den goudvoorraad</i>	31.788	31.768	31.783	31.797	31.817	31.832	31.809	31.809	31.809
Voorschot aan de Schatkist met het oog op de uitvoering van de accoorden van Bretton Woods :									
Inteekening en storting in goud op de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	196	196	196	196	196	196	196	196	—
Buitenlandsche devlezen { op zicht	2.868	3.879	3.379	3.402	2.740	2.861	3.053	2.911	4.007
{ op termijn	841	822	1.013	932	983	939	928	1.023	887
Vorderingen in Belgische franken op het buitenland	59	50	53	60	64	83	80	197	230
Papier op België { Handelspapier	1.556	1.606	1.638	1.863	1.792	2.000	2.241	2.242	2.594
{ Uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door den Staat gewaarborgd zijn	2.164	2.157	2.033	1.911	1.959	2.428	1.797	1.660	1.992
{ Overheidseffecten	27	37	42	45	45	203	198	275	268
Voorschotten op overheidsfondsen	271	249	230	243	260	246	245	227	199
Deel- en pasmunt	1.039	1.067	1.095	1.138	1.155	1.194	1.234	1.310	852
Vorderingen op den Staat :									
Voorschotten aan de Schatkist :									
Certificaten « A » (eigen rekening en Dienst voor Onderlinge Hulp)	45.162	46.406	45.846	45.771	46.666	46.366	46.151	45.666	47.407
Certificaten « C » (soldijen der Geall. Legers)	4.252	2.933	2.933	2.933	2.933	2.933	2.933	2.933	1.411
Andere vorderingen op den Staat	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Overheidsfondsen	642	642	641	641	641	641	641	641	641
Gebouwen, materieel en meubelen	146	146	146	146	146	146	146	146	146
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	251	251	251	251	251	250	250	250	250
Diversen	86	93	95	100	101	115	115	123	121
Emissiebank te Brussel	92.412	93.366	92.438	92.493	92.813	93.497	93.081	92.673	93.878
	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597
	157.009	157.963	157.035	157.090	157.410	158.094	157.678	157.270	158.475

PASSIVA

	3-10-1948	10-10-1948	17-10-1948	24-10-1948	29-10-1948	7-11-1948	13-11-1948	21-11-1948	28-11-1948
Bankbiljetten in omloop	72.396	72.273	71.726	71.437	71.439	72.382	72.154	71.602	71.703
Rekening-courantsaldi :									
van de Schatkist { Gewone rekening	3	3	5	2	4	0,4	2	1	5
{ Speciale rekening tot inkoop van effecten der Muntsaneringseening (wet van 14 October 1945, art. 5, § 2)	821	821	821	821	821	821	821	821	1.734
van anderen	4.395	3.973	3.639	4.028	4.350	4.133	3.946	4.092	4.286
<i>Totaal der verbintenissen op zicht</i>	77.615	77.070	76.191	76.283	76.614	77.337	76.923	76.516	77.728
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen	827	818	805	790	777	737	734	729	726
Schatkist : Onbeschikbare rekening wegens herwaardeering (besluitwet n° 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
Pensioenkas van het Personeel	251	251	251	251	251	250	250	250	250
Uitgestelde inventarisoperatiën en diversen	556	553	557	558	566	572	574	581	579
Kapitaal	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Reserves en afschrijvingsrekeningen	437	437	437	437	437	437	437	437	437
	90.379	89.822	88.934	89.017	89.338	90.026	89.611	89.206	90.413
Besluitwet van 6 October 1944 :									
Oude biljetten over te boeken op tijdelijk onbeschikbare of geblokkeerde rekeningen en niet aangegeven oude biljetten	718	714	673	645	644	638	637	634	632
Schatkist Onbeschikbare rekeningen { Voorloopig fonds in afrekening op het bedrag van de door den Staat verworven biljetten ingevolge art. 1, § 2, van besluitwet van 6 October 1944	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
{ Speciale rekening geopend krachtens art. 9 der wet van 14 October 1945	61.912	63.427	63.428	63.428	63.428	63.430	63.430	63.430	63.430
	157.009	157.963	157.035	157.090	157.410	158.094	157.678	157.270	158.475

II — BUITENLANDSCHE EMISSIEBANKEN

86

Banque de France
(millioenen francs)

DATUM	Gouden munt en muntmateriaal	Dadelijk beschikbare te goeden in het buitenland	Wisselportefeuille en overheidspapier (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17 Juni 1938)	Voor-schotten op effec-ten	Verhan-delbaar Schat-kist-papier (conven-tie van 29-2-40)	Rente-looze voor-schotten aan den Staat (wet van 9 Juni 1857, conven-tie van 29-3-1878enz.)	Voor-loopige voor-schotten aan den Staat (conven-ties van 29-9-38, 29-2-40, 9-6-40, 8-6-44, enz.)	Voorloopige voorschotten aan den Staat ter betaling van de onderhoudskosten der Duitische bezettingstroepen in Frankrijk	Bank-biljetten in omloop	Credit-saldi in rekening-courant	Dek-kings-percentage
1945 Jaargemiddelde (2).....	3) 72.593	(3) 44,4	19.220	14.055	3.624	3) 32.542	10.000	7.268	426.000	542.099	71.444	(3) 11,84
1945 6 September	75.151	45,8	12.976	13.699	3.793	30.000	10.000	—	426.000	479.309	119.699	12,55
4 October	75.151	45,8	17.376	14.809	3.956	30.000	10.000	—	426.000	509.306	96.499	12,41
8 November	65.152	47,2	23.422	15.914	4.144	40.000	10.000	—	426.000	534.796	78.061	10,63
6 December	65.152	43,8	26.238	18.403	4.018	40.000	10.000	—	426.000	555.576	64.488	10,61
1946 10 Januari	4) 129.817	(4) 66,9	27.125	20.730	4.005	—	10.000	—	426.000	580.432	65.189	20,11
7 Februari	129.817	66,7	30.952	20.709	4.009	—	10.000	—	426.000	593.891	55.487	19,99
7 Maart	129.817	67,2	32.663	21.780	3.891	—	10.000	4.850	426.000	609.776	49.143	19,70
4 April	129.817	3,1	33.646	22.829	3.861	—	10.000	20.450	426.000	622.816	53.067	19,21
9 Mei	5) 94.817	3,1	43.237	22.935	3.855	35.000	10.000	13.700	426.000	625.580	52.489	13,98
6 Juni	94.817	3,0	46.131	24.399	3.959	35.000	10.000	15.600	426.000	632.398	52.737	13,84
4 Juli	94.817	4,4	44.639	24.998	4.053	35.000	10.000	16.850	426.000	636.706	51.187	13,78
8 Augustus	94.817	4,7	59.325	24.067	4.466	35.000	10.000	1.750	426.000	624.205	59.653	13,86
5 September	94.817	2,9	60.483	26.113	4.632	35.000	10.000	12.100	426.000	648.485	54.512	13,49
10 October	94.817	3,0	64.613	32.977	4.712	35.000	10.000	34.700	426.000	683.219	53.693	12,87
7 November	94.817	2,9	68.742	31.224	5.115	35.000	10.000	53.500	426.000	700.032	57.255	12,52

Discontorente { huidige : 1 5/8 pCt. sedert 20 Januari 1945.
vorige : 1 3/4 pCt. sedert 17 Maart 1941.

(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels en, met ingang van 8 November 1945, het gediscoteerd papier op het buitenland.

(2) Gemiddelde berekend naar de weekstaten der eerste vijf en der laatste vijf maanden.

(3) Zonder inachtneming van den weekstaat van 27 December.

(4) Herwaardeering van den goudvoorraad op de basis van 134.027,90 Fr. fr. per kilogram fijn goud alsmede van de beschikbare deviezen op de basis van den aankooprijs toegepast door het Wisselstabilisatiefonds met ingang van 26 December 1945.

(5) Krachtens de nieuwe overeenkomst afgesloten tusschen de Schatkist en de Banque de France en goedgekeurd tijdens de laatste zitting van den Ministerraad, zal de Bank aan het Stabilisatiefonds voor de wisselkoersen iets meer dan 260 ton goud ter waarde van fr 35 milliard overmaken. Als tegenwaarde van deze overdracht zal de Banque de France een niet rentedragenden Schatkistbon ontvangen. Hierdoor zal de goudvoorraad tot ca. fr 95 milliard gedaald zijn.

Bank of England
(duizenden £)

DATUM	Metaal-voorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bank-biljetten in omloop (Issue Department)	Toe-gelaten bedrag voor den biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)				Verhou-ding van den metaal-voorraad van het Bank. Depart-ment tot het saldo van zijndeposito's pCt.
	Goud (Issue Department)	Gouden en zilveren munt (Banking Department)	Door den Staat gowaarborgde fondsen	Disconto en voor-schotten	Andere waarden	Totaal			Open-bare organen	Banken	Andere deposi-to's	Totaal	
1944 Jaargemiddelde.	242	1.198	213.980	6.011	16.229	236.220	1.136.589	1.166.346	9.942	184.333	56.195	250.470	12,8
1945 Jaargemiddelde.	245	961	251.841	9.214	14.978	276.033	1.284.388	1.310.577	12.781	217.876	55.063	285.720	9,6
1945 5 September .	248	345	263.938	6.205	11.979	282.122	1.330.936	1.350.000	16.237	214.848	52.678	283.763	6,9
10 October ...	248	301	275.205	4.261	11.492	290.958	1.330.204	1.350.000	25.060	211.756	56.818	293.634	6,9
7 November ..	248	454	258.255	10.933	17.046	286.234	1.326.353	1.350.000	18.223	221.248	53.397	292.868	8,3
5 December ..	248	364	274.105	6.904	13.682	294.691	1.336.550	1.350.000	14.774	219.023	57.168	290.965	4,8
1946 9 Januari ...	248	311	284.830	10.789	13.850	309.499	1.358.847	1.400.000	11.645	262.215	59.473	333.333	12,5
6 Februari ...	248	538	205.875	2.642	20.082	228.599	1.333.802	1.400.000	12.974	207.897	56.746	277.617	24,1
6 Maart ...	248	966	201.905	14.223	15.476	231.604	1.324.001	1.400.000	19.275	217.616	53.470	290.361	26,6
10 April	248	726	183.510	39.551	15.083	238.144	1.338.754	1.400.000	14.548	215.822	52.287	282.657	22,0
8 Mei	248	1.229	214.725	17.795	18.311	250.831	1.343.104	1.400.000	14.096	226.042	51.183	291.321	20,0
5 Juni	248	1.667	254.570	15.671	16.802	288.958	1.354.035	1.400.000	8.110	254.569	54.241	316.920	15,1
10 Juli	248	1.610	247.823	9.977	15.416	273.216	1.369.722	1.400.000	6.970	224.964	55.319	287.153	11,2
7 Augustus ...	248	1.276	274.198	18.282	22.502	314.982	1.390.988	1.400.000	13.910	241.100	52.155	307.165	3,4
4 September ..	248	1.025	275.746	11.145	17.829	304.720	1.367.450	1.400.000	10.105	251.353	58.624	320.082	10,6
9 October	248	1.107	280.491	11.247	17.293	309.031	1.361.866	1.400.000	10.354	267.569	52.893	330.816	11,9
6 November ..	248	1.029	283.036	12.023	27.733	322.792	1.365.106	1.400.000	19.490	266.749	54.883	341.122	10,6

Discontorente { huidige : 2 pCt. sedert 26 October 1939.
vorige : 3 pCt. sedert 28 September 1939.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.

Nederlandsche Bank

(millioenen guldens)

DATUM	Gouden munt en gouden munt-materiaal	Binnenlandsche wissels, promessen, enz.	Papier op het buitenland	Correspondenten in het buitenland	Buitenlandsche betaal-middelen (excl. pas-munt)	Beleeningen op effecten, goederen en ceelen	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Totaal der onmiddellijk opvraagbare verbintenissen
									Particulieren		's Rijks Schatkist		
									geblokkeerde saldi	andere saldi	speciale rekening	andere saldi	
1944 Jaargemidd.	932	(1) 23,0	3.887	62,5	19,8	135	17,1	4.311	517	104	19	4.951	
1945 Jaargemidd.	818	28,4	4.436	48,6	18,3	138	32,0	3.744	921	105	716	5.486	
1945 10 September	713	1,1	4.431	42,0	14,3	138	36,6	2.445	1.332	568	105	521	4.972
8 October ..	713	0,1	4.431	56,3	14,5	134	55,2	(2) 855 (3) 398	1.708	247	105	1.686	4.999
5 November ..	713	0,1	4.431	74,1	14,4	142	36,7	521 830	739	(4) 398	105	2.409	5.002
10 December ..	713	0,1	4.431	74,2	14,1	138	72,3	344 1.162	492	(4) 431	105	2.520	5.056
1946 7 Januari ..	713	0,2	4.452	70,3	14,0	140	70,8	322 1.442	532	327	105	2.238	4.966
4 Februari ..	713	—	4.455	207,3	15,3	144	89,4	308 1.812	405	560	106	1.835	5.026
4 Maart ..	713	—	4.454	164,2	15,2	180	66,7	302 2.029	177	551	106	1.797	4.962
8 April ..	713	1,1	4.431	212,2	15,8	157	35,0	292 2.186	(5) 487	586	106	1.487	5.104
6 Mei ..	713	1,2	4.431	207,6	15,9	157	15,3	279 2.260	(5) 614	730	106	1.122	5.111
11 Juni ..	713	1,0	4.431	103,2	15,6	172	18,5	277 2.324	(5) 152	662	108	1.503	5.025
8 Juli ..	713	0,1	4.431	78,2	15,2	158	27,7	275 2.391	(5) 134	643	108	1.434	4.985
5 Augustus ..	713	0,1	4.431	53,2	15,6	156	32,2	274 2.466	(5) 124	635	109	1.349	4.957
9 September ..	698	—	4.431	73,3	15,6	159	40,9	273 2.503	(5) 160	672	110	1.264	4.982
7 October ..	699	—	4.431	122,0	15,5	160	21,2	262 2.555	(5) 105	679	110	1.268	4.979
4 November ..	699	—	4.431	75,7	15,5	162	27,6	261 2.628	(5) 122	689	110	1.137	4.947

Discontorente } huidige 2 1/2 pCt. sedert 27 Juni 1941.
 vorige : 3 pCt. sedert 29 Augustus 1939.

- (1) Gemiddelde der laatste zestien staten.
 (2) Oude uitgiffen.
 (3) Nieuwe uitgiffe.
 (4) Incl. de saldi waarover alleen bij giro mag worden beschikt, hetzij 19 millioen per 5 November 1945 en 51 millioen per 10 December 1945.
 (5) Waarvan geblokkeerde saldi der banken : 65 millioen per 11 Juni, 80 millioen per 8 Juli, 67 millioen per 5 Augustus, 100 millioen per 9 September, 55 millioen per 7 October, 70 millioen per 4 November.

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitsersche franken)

DATUM	Goudvoorraad	Dadellijk beschikbare tegoeden in het buitenland	Binnenlandsche wissels	Voorschotten op onderpand	Binnenlandsche correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere onmiddellijk opvraagbare verbintenissen	Dekkingspercentage
1944 Jaargemiddelo.	4.386	90,6	93,7	17,2	5,9	3.033	1.427	100,37
1945 Jaargemiddelo.	4.689	117,3	184,1	19,7	7,3	3.527	1.276	100,06
1945 7 September ..	4.684	150,8	65,6	16,8	5,8	3.535	1.172	102,72
6 October ..	4.695	134,7	249,7	17,8	5,5	3.618	1.262	98,97
7 November ..	4.805	107,4	269,9	16,9	7,8	3.669	1.323	98,42
7 December ..	4.774	127,8	86,4	25,5	8,1	3.696	1.111	101,98
1946 7 Januari ..	4.778	166,7	101,1	24,3	6,9	3.712	1.138	101,94
7 Februari ..	4.735	184,9	80,0	23,6	5,8	3.550	1.259	102,31
7 Maart ..	4.712	207,3	115,5	20,3	8,4	3.531	1.306	101,70
6 April ..	4.757	180,4	69,0	24,4	8,4	3.560	1.260	102,42
7 Mei ..	4.764	178,5	31,5	41,7	9,6	3.536	1.272	102,79
7 Juni ..	4.776	174,9	28,5	37,9	8,2	3.522	1.278	103,14
6 Juli ..	4.770	208,6	28,2	39,5	8,8	3.583	1.247	103,10
7 Augustus ..	4.845	176,8	27,3	32,1	9,6	3.597	1.256	103,49
7 September ..	4.834	183,8	27,6	31,5	11,6	3.653	1.192	103,57
7 October ..	4.850	153,5	24,6	34,4	7,9	3.743	1.088	103,58
7 November ..	4.929	151,5	83,7	34,9	9,3	3.822	1.142	102,33

Discontorente } huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
 vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936.

Federal Reserve Banks

(miljoenen \$)

DATUM	Reserves van goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkingspercentage
	Goudcertificaten op de Schatkist	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1944 Jaargemiddelde.	18.920	398	19.318	283	14.808	18.986	15.347	56,3
1945 Jaargemiddelde.	17.404	688	18.092	240	21.350	23.139	16.977	45,1
1945 5 September	17.238	682	17.920	209	22.435	23.939	17.014	43,8
10 October	17.117	750	17.867	227	23.272	24.137	17.491	42,9
7 November	17.114	760	17.874	231	23.076	24.296	17.309	43,0
5 December	17.127	765	17.892	227	23.525	24.430	17.554	42,6
1946 9 Januari	17.089	802	17.891	278	23.859	24.485	17.886	42,2
6 Februari	17.189	794	17.983	349	23.227	24.149	17.659	43,0
6 Maart	17.307	772	18.079	346	22.526	24.126	17.210	43,7
10 April	17.354	745	18.099	316	22.232	24.011	16.827	44,3
8 Mei	17.346	749	18.095	304	22.732	23.964	17.227	43,9
5 Juni	17.344	747	18.091	265	22.780	24.114	17.256	43,7
10 Juli	17.341	771	18.112	271	23.394	24.282	17.670	43,2
7 Augustus	17.352	752	18.104	298	23.593	24.318	17.776	43,0
4 September	17.330	766	18.096	291	23.387	24.457	17.469	43,2
9 October	17.342	780	18.122	280	23.502	24.552	17.422	43,2
6 November	17.458	780	18.238	270	23.515	24.689	17.436	43,3

Discontorente { huidige : 1 pCt. sedert 25 April 1946.
vorige : 0,50 pCt. sedert 10 October 1942.

Sveriges Riksbank

(miljoenen Kr.)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Zweedsche Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar tegesd bij vreemde banken en bankiers	Regularisatie-rekeningen voor het grond en de deviezen	Fondsen ter beschikking van den Dienst der Staatsschuld	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva	Totaal emissierecht (2)	Verhouding in pCt. (3)	
									Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten	Totaal			van den metaalvoorraad tot de biljettencircul.	van den metaalvoorraad tot het emissierecht
1944 Jaargemiddelde	960	479	78,5	621	630	693	278	2.239	568	274	50,0	892	169	2.967	81,75	61,68
1945 Jaargemiddelde	1.050	335	30,2	739	710	937	260	2.475	723	191	30,7	944	216	3.043	80,83	65,73
1945 September	1.057	298	20,5	881	734	991	211	2.576	801	210	22,5	1.034	159	3.146	78,17	63,99
October	1.046	220	21,7	847	729	983	293	2.567	697	163	20,3	880	268	3.017	77,66	66,06
November	1.046	393	42,3	940	737	1.038	308	2.546	1.049	38	44,8	1.131	354	3.245	78,28	61,41
December	1.062	434	32,3	856	716	1.066	302	2.782	831	80	41,4	953	301	3.249	72,77	62,31
1946 Januari	1.060	217	68,1	895	714	1.037	297	2.587	897	47	37,6	982	261	3.104	78,04	65,05
Februari	1.060	207	42,2	940	718	1.006	323	2.506	953	43	30,2	1.026	239	3.039	80,57	66,44
Maart	1.054	211	27,6	878	713	996	311	2.507	891	103	29,9	1.024	235	3.052	80,12	65,82
April	1.048	166	24,7 (4)	1.042	703	1.114 (5)	248	2.459	1.003	162	6)117,9	1.283 (7)	604	3.085	81,27	64,76
Mei	1.043	210	59,1 (4)	1.071	706	1.025 (5)	232	2.453	1.163	32	6)108,6	1.304 (7)	589	3.174	81,03	62,63
Juni	1.042	185	44,0 (4)	1.137	712	766 (5)	213	2.495	897	62	6)114,1	1.074 (7)	524	3.202	79,54	61,99
Juli (*)	1.036	179	27,6 (4)	1.121	793	767 (5)	194	2.450	838	195	6)105,9	1.138 (7)	530	2.866	69,10	59,07
Augustus	1.046	183	30,4 (4)	1.076	805	754 (5)	186	2.534	797	105	6)108,9	1.011 (7)	535	2.838	67,41	60,19
September	1.040	273	39,2 (4)	1.037	815	832 (5)	192	2.606	835	133	6)111,9	1.080 (7)	543	2.890	65,17	58,76
October	1.035	140	50,1 (4)	916	820	821 (5)	245	2.622	582	188	6)102,0	872 (7)	533	2.648	64,45	63,82
November	939	336	217,1 (4)	901	765	810 (5)	189	2.576	901	47	6)98,0	1.046 (7)	535	2.834	59,56	54,15

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Mei 1941.

- (1) De metaaldekking bestaat uit het geheele goudbezit onverschillig of het in Zweden of in het buitenland berust.
(2) Het emissiecijfer is vastgesteld op de metaaldekking plus een bijkomende dekking gevormd door sommige activa-posten. In geval deze bijkomende dekking het cijfer van de gouddekking vermeerderd met 350 miljoen te boven gaat, wordt de dekking vastgesteld op het dubbel van de gouddekking plus 350 miljoen. De metaaldekking wordt geraamd op basis van den goudprijs van den dag.
(3) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van den goudprijs van den dag.
(4) Hierin is een deel der oude rubriek « Diverse activa » begrepen.
(5) Alle andere activa.
(6) Hierin is een deel der oude rubriek « Diverse passiva » begrepen.
(7) Alle andere passiva.
(*) Reevaluatie van de Zweedsche Kroon : 13 Juli 1946.

Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken per einde November 1946

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	7 November 1946	2,50 (1)	Nederland	27 Juni 1941	2,50
Bulgarije	14 Augustus 1946	4,50	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Denemarken	15 Januari 1946	3,50	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Finland	3 December 1934	4,—	Roemenië	8 Mei 1944	4,—
Frankrijk	20 Januari 1945	1,625	Spanje	1 December 1938	4,—
Griekenland	16 Augustus 1946	10,—	Tsjechoslowakije	28 October 1945	2,50
Groot-Brittannië	26 October 1939	2,—	Turkije	1 Juli 1938	4,—
Hongarije	1 Augustus 1946	7,—	U. S. S. R.	1 Juli 1936	4,—
Indië	28 November 1935	3,—	Vereenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	25 April 1946	1,—
Italië	11 September 1944	4,—	Zweden	9 Februari 1945	2,50
Joegoslavië	1 Augustus 1946	2,50	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Japan	21 Juli 1941	3,50			

(1) Disconto der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Disconto der andere accepten : 2 3/4 pCt. Disconto der vooraf door de Nationale Bank van België geveerde bankaccepten en der geaccepteerde of documentaire wissels uit hoofde van goederen- of -uitvoer : 2 pCt.

III — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

Staten in duizenden Zwitsersche goudfranken

[eenheden van 0,29032258... g fijn goud (art. 5 der statuten)]

	30 September 1946		31 October 1946		30 November 1946	
ACTIVA						
		pCt.		pCt.		pCt.
I. Goud in baren en munten	123.042	27,1	123.042	27,1	122.998	27,0
II. Kasmiddelen :						
In de Bank en in rekening-courant bij andere banken	4.473	1,0	4.095	0,9	5.868	1,3
III. Rentegevende call-gelden	141	0,0	141	0,0	140	0,0
IV. Herdiscontopapier :						
1. Handelswissels en bankaccepten	7.348	1,6	5.204	1,1	5.150	1,1
2. Schatkistpapier	1.025	0,2	1.159	0,3	451	0,1
	8.373		6.363		5.601	
V. Rentegevende termijngelden :						
1. Op ten hoogste 3 maanden	5.854	1,3	5.849	1,3	9.406	2,1
2. Op meer dan 6 maanden					1.419	0,3
					10.825	
VI. Effecten, beleggingen en diverse vorderingen :						
1. Schatkistpapier	26.366	5,8	25.692	5,7	25.727	5,7
2. Andere effecten, beleggingen en diverse vorderingen...	285.984	63,0	288.889	63,6	284.215	62,4
	312.350		314.591		309.942	
VII. Andere activa	32	0,0	34	0,0	74	0,0
<i>Totaal activa...</i>	454.265	100,0	454.115	100,0	455.448	100,0

PASSIVA

I. Kapitaal :						
Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche goudfranken ieder	500.000		500.000		500.000	
Aandelen met 25 pCt. volgestort	125.000	27,5	125.000	27,5	125.000	27,5
II. Reserves :						
1. Wettelijke reserve	6.527		6.527		6.528	
2. Algemeen reservefonds	13.343		13.343		13.343	
	19.870	4,4	19.871	4,4	19.871	4,4
III. Langlopende deposito's :						
1. Deposito's op de Trustrekening der Annuiteiten	152.667	33,6	152.667	33,6	152.667	33,5
2. Deposito der Duitse regeering	76.334	16,8	76.334	16,8	76.334	16,8
	229.001		229.001		229.001	
IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's : (diverse munten)						
1. Circulatiebanken voor eigen rekening :						
Dadelijk opvraagbaar	3.047	0,7	2.989	0,7	4.403	1,0
2. Circulatiebanken voor rekening van andere deposanten :						
Dadelijk opvraagbaar	633	0,1	633	0,1	633	0,1
3. Andere deposanten :						
a) Op ten hoogste 3 maanden	88	0,0	88	0,0	88	0,0
b) Dadelijk opvraagbaar	488	0,1	488	0,1	513	0,1
	576		576		601	
V. Kortlopende en dadelijk opvraagbaar deposito's (goud) :						
a) Op ten hoogste 3 maanden	244	0,1	244	0,1	244	0,1
b) Dadelijk opvraagbaar	20.493	4,5	20.486	4,5	20.435	4,5
	20.737		20.730		20.679	
VI. Diversen	55.401	12,2	55.315	12,2	55.260	12,1
<i>Totaal passiva...</i>	454.265	100,0	454.115	100,0	455.448	100,0

Nota: In deze staten zijn niet begrepen het *earmarked* goud van Circulatiebanken en de fondsen aangehouden voor den Dienst der Internationale Leeningen, waarvan de Bank voor Internationale Betalingen mandataris, trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorloopig te beschouwen)

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en beleeningen	2	I — Steenkolenmijnen en metaalbedrijven	55
II — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II — Diverse producties	56
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN		III — Electriciteit	58
I — Noteering der edele metalen	9	IV — Gas	59
II — Officieele wisselkoersen	10	VERBRUIK	
KAPITAALMARKT		I — Verbruiksindexcijfers	65
I — Noteeringen van enkele overheidsfondsen	14	II — Tabaksverbruik	66
II — Maandindexcijfers der noteeringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
III — Omzet ter Beurze van Brussel	15	VERVOER	
IV — Noteering en rendement van de voornaamste obligatietypen	16	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen	70
V — Emissies van de Belgische en Congolesche nijverheids- en handelsvennootschappen	17	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	
Retrospectief overzicht		b) wagens aan de nijverheid geleverd	
Detail der emissies : November 1946		c) verkeer :	
Ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal		1° algemeen spoorwegvervoer	
VI — Leeningen uitgegeven door de Overheid	18	2° zware goederen :	
VII — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	A) gezamenlijk vervoer	
VIII — Hypotheekinschrijvingen	20	B) binnenlandsch vervoer	
RIJKSFINANCIEN		II — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen ..	70
Opbrengst van de belastingen	26	III — Havenverkeer	71
INKOMEN EN SPAREN		a) Antwerpen	
I — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	b) Gent	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons : November 1946		BUITENLANDSCHE HANDEL	
Retrospectief overzicht		Samenvatting aangenomen door de overeenkomst van Brussel	75
II — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas ..	31	WERKLOOSHEID	
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		Aantal gecontroleerde werkloozen	81
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		BANKSTATISTIEKEN	
LOOP DER ZAKEN		I — België :	
I — Verrekenkamers	35	Weekstaten van de Nationale Bank van België	85
II — Postchèque- en giroverkeer	36	II — Buitenlandsche emissiebanken :	
		Staten	86
		Banque de France	
		Bank of England	
		Nederlandsche Bank	
		Banque Nationale Suisse	
		Federal Reserve Banks	
		Sveriges Riksbank	
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87

Abonnementsprijs per jaargang | fr 250 voor België.
| fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in hare boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.
